

Hovedvegnett for sykkeltrafikk i Grenland

Samarbeidsprosjekt mellom Statens vegvesen, kommunene Skien-, Porsgrunn- og Søgne, Telemark fylkeskommune og Fylkesmannen i Telemark

Dato: 2009-11-13

DOKUMENTINFORMASJON

Oppdragsgiver:	Statens Vegvesen
Raporthavn:	Hovedvegnett for sykkeltrafikk i Grenland
Utgave/dato:	2009-11-04
Arkivreferanse	<o.skien/520 246>2-Generell del>
Oppdrag:	520246 - Hovedvegnett for sykkeltrafikk i Grenland
Oppdragsbeskrivelse:	
Oppdragsleder:	Ole Thorleif Bommen
Fag:	Veg
Tema	Trafikk / transport
Leveranse:	Overordna plan
Asplan Viak AS	www.asplaniak.no
Prosjektsamarbeids-partner	Statens vegvesen: Adriana Jubskås, Nils Harald Eitdet, Anne Refsdal, Hans Kortner Ryen Slijan kommune: Kjell Borgeraas Skien kommune: Lars Welle-Nilsen Porsgrunn kommune: Marius Lid Telemark fylkeskommune: Birgitte Hellstrøm Fylkesmannen i Telemark: Roger Jensen

FORORD

Samferdselsdepartementet har i NTP 2006-2015 gitt Statens vegvesen et særskilt ansvar for å initiere og koordinere arbeidet for å øke sykkelbruken. Hovedmål for sykkelstrategien er å gjøre det:

Attraktivt å sykle for alle

Følgende delmål er satt:

- Sykkeltrafikken i Norge skal utgjøre minst 8 % av alle reiser
  - I byer og tettsteder skal sykkeltrafikken dobles
  - 80 % av barn og unge skal gå eller sykle til og fra skolen
- For å oppnå denne målsettingen skal vi:
- Skape aksept for sykkel som transportmiddel
  - Aktivere byer og tettsteder til å utvikle nett for sykkeltrafikken
  - Tilby muligheter for aktiv skoleveg
  - Sikre tilfredsstillende drift og vedlikehold
  - Etablere ordninger for økonomiske incentiver overfor kommunene

Sykkelens fortynn når det gjelder miljøvennlig persontransport er udiskutabel. Det er målsettingen, bl.a. i Nasjonal transportplan og sykkelstrategi, at andelen reiser som utføres med sykkel skal øke. Det gjelder spesielt i byområder der trafikkproblemetene er store og mange av reisene er korte. For å utnytte sykkels potensiale i persontransport trengs det ulike tiltak. Fysisk tilrettelegging for sykkel er viktig, for å ivareta både sikkerhet og framkommelighet. Dette må suppleres med tiltak som går på holdninger og som skaper aksept for sykkel som transportmiddel.

Denne rapporten tar for seg fysiske tiltak for å oppnå et sammenhengende vegsystem for sykkeltrafikken. Rapportens strategi er å velge noen viktige hovedruter for sykling. En gjennomgang av hovedrutene avdekker mangler på sammenhengen i systemet, og man kan spisse innsatsen mot disse. Som en del av de gjennomgående hovedrutene er det definert ”armer” ut til viktige målpunkter langs hovedruta. Viktige målpunkter kan være arbeidsplasskonsentrasjoner, boliger og næringsområder. Det er først og fremst beskrevet vegvalg og prinsipielløsninger, men utførelse av tiltakene vil kreve forprosjekter, reguleringsplaner og detaljerte byggeplaner. Alle foreslalte tiltak er i tråd med Håndbok 017 Veg- og gateutforming og Håndbok 233 Sykkelhåndboka.

Oppdragsgiver er Statens vegvesen Region Sør, Nedre Telemark distrikt. Arbeidet er et samarbeidsprosjekt mellom Statens vegvesen, kommunene Skien, Porsgrunn og Siljan, Telemark fylkeskommune og Fylkesmannen i Telemark. Bamble kommune har valgt å ikke være med i denne sammenhengen.

For å få gjennomslagskraft må planens status på dette dokumentet avklares i kommunene. Da kan dokumentet gi føringer for annet planarbeid langs hovedrutene og brukes som grunnlag for planlegging og gjennomføring av tiltakene. Reisevaneundersøkelsen (2005) for Grenland viser 5,3 % sykkeltrafikken ved å doble sykkeltrafikken ved et sammenhengende nett for sykkeltrafikk. Hovedtransportkategorien er transportsyklisten.

INNHOLDSFORTEGNELSE

SAMMENDRAG	6
GENERELT OM SYKLING	7
Orientering	7
Sykkelprosjektet	7
Sykling og helse	7
Aktivitet som forebygging	7
Formål, omfang av oppgaven	8
Brukere, målgruppe for tiltakene	8
Forhold syklende og andre trafikantgrupper	9
AKTUUELLE LØSNINGER	11
Generelt	11
Separat gang- og sykkelveg	12
Sykkelveg med fortau	12
Sykkelfelt	13
Sykkelboks	14
Blandet trafikk	14
"Shared space"	14
SPESIELLE FOKUSOMråDER	16
Systemskifte	16
Sykling mot regulert kjøreretning	16
Kryssing av trafikkbelastet veg	18
Fartsdempende tiltak og stengsler	18
Type dekke	19
Kombinasjon gang- og sykkelveg og avkjørselssanering	19
Belysning	20
Sykkelparkering	20
Sykkelvegvisning	21
Vedlikehold og standard	22
SYKKELVEGER OG TRAFIKKGRUNNLAG	24
Dagens forhold	24
Tidligere arbeid	25
Trafikkberegning	27
ULIKE AMBISSJONSNIVÅ	31
Mål for ambisjonsnivå 1	31

Hovedvegnett for sykkeltrafikk i Grenland

Mål for ambisjonsnivå 2	31
Mål for ambisjonsnivå 3	31
Sammenhengende sykkelruter	33
KOSTNADER	37
Generelt	37
RØD RUTE	38
Ambisjonsnivå 1	38
Ambisjonsnivå 2	49
Kostnader rød hovedrute	57
Ambisjonsnivå 3	58
GRØNN RUTE	59
Ambisjonsnivå 1	59
Ambisjonsnivå 2	63
Kostnader grønn hovedrute	65
Ambisjonsnivå 3	66
BLÅ RUTE	67
Ambisjonsnivå 1	67
Ambisjonsnivå 2	70
Kostnader blå hovedrute	75
Ambisjonsnivå 3	76
KILDER	79

VEDLEGG:

- Tegningshefte
  - Hovedruter Sjølan, Skien, Porsgrunn
  - Detaljutsnitt med tiltak
  - Tiltakslister
  - Dagens sykkelvegnett
  - ATP-modellberegning arbeidsreiser

SAMMENDRAG

Denne rapporten tar for seg fysiske tiltak for å oppnå et sammenhengende vegsystem for sykkeltrafikk i Siljan, Skien og Porsgrunn.

Oppdragsgiver er Statens vegvesen og rapporten er et samarbeidsprosjekt mellom Statens vegvesen, Skien, Porsgrunn, og Siljan kommuner, Telemark fylkeskommune og Fylkesmannen i Telemark.

Sykkelandelen i Grenland for alle typer reiser er lav og lå i 2005 på 5,3 % (RVU). Sykkelandelen for arbeidsreiser lå i 2005 på 6,2 %. Målet er å doble sykkelandelen. Målgruppen er først og fremst transportsyklister.

Man har valgt å satse på 3 nord-sydgående hovedruter. Disse er beskrevet som rød, grønn og blå ruta. Som en del av de gjennomgående hovedrutene er det definert "armer" ut til viktige målområder langs hovedrutene. Det er beskrevet vegvalg og prinsippløsninger, men utførelse av tiltakene vil kreve planlegging. Det er definert 3 ulike ambisjonsnivåer der hovedtrekkene er:

Ambisjonsnivå 1

- Gående og syklister separeres på hele hovedvegsystemet for sykkel
- Det anlegges en rask hovedforbindelse mellom Skien - Porsgrunn på hver side av elva og videre over Herøya til Heistad og Brevik
- Riksvegene i området, utenfor tettbygd strøk, utvides med en bredere skulder slik at syklister langs landeveg får bedre areal
- Det etableres nye sykkelvegbruer ved Århus, Klosterøya og Moldhaugen

Hovedtrekkene når det gjelder dagens system for gående og syklende er at det i hovedsak finnes kombinerte tiltak langs hele båndet fra Skien til Brevik. I Skien og Porsgrunn sentrum er imidlertid tilbuddet i mindre grad tilrettelagt for sykling og det er enkelte parter på hovedrutene som må forbedres. For å få en sammenheng i dagens anlegg, ambisjonsnivå 1, må det investeres for ca. 50 mill kr.

Ambisjonsnivå 2

- Sammenbinding av dagens anlegg
- Separere gående og syklende i sentrum. Lavere fartsgrense i sentrumskjernen
- Sykkelvegvisning
- Løsninger utenfor sentrumsområder med sykling på fortau bygges om
- Forbedret vedlikeholdstandard på sykkelruter
- Sykkelvegvisning

Hovedruter	Kostnader amb. 1	Kostnader amb. 2	Nye gs-bruer	Sum
Rød Rute	39	185		224
Blå ruta		9	74	138
Grønn ruta		8	64	72
Sum		50	334	522

GENERELLT OM SYKLING

Orientering

I Grenlandskommunene er det gjennomført en del trafikksikkerhets tiltak gjennom årene, men det gjenstår også mye før en kan si å ha et godt, sammenhengende vegtilbud til alle trafikantgrupper. Man har inntil nå konsentrert seg om trygge anlegg for barn, spesielt i forbindelse med skoleveg. Dette har ført til at andre deler av arbeidet er blitt hengende noe etter. Andre syklister enn barn på skoleveg har i mindre grad blitt tilgodesett.

Gjennom de siste 30 år har de ulike utgaver av Norsk Vegplan og senere Nasjonal Transportplan hatt en målsetting om å etablere et sammenhengende system av gang- og sykkelveger i alle byer og tettsteder med mer enn 5000 innbyggere. Det foreligger plan for hovednett i 50 % av byer og tettsteder i hele landet. Store byer som Trondheim, Kristiansand, Oslo, Stavanger/Sandnes har allerede en slik plan. De byene som ikke får hovedplan innen 1.1.2010, skal få det innen 2013.

I forbindelse med nasjonal transportplan 2006 – 2015 ble det utarbeidet en egen nasjonal sykkelstrategi som formulerer mål og strategi for å oppnå økt satsning på sykkel i norske byer og tettsteder. I strategien fokuseres det spesielt på utvikling av et nettverk av Sykkelbyer som virkemiddel for å oppnå økt satsning på sykkeltrafikk.

Sykkelbyprosjektet

Statens vegvesen Region sør har siden 2006 samarbeidet med byene Mandal, Grimstad, Notodden, Sandefjord og Kongsberg om å få flere til å sykle. En undersøkelse fra Sintef viser at sykkelbruken i alle disse byene har økt.

I sykkelbyene blir det satset på sykling både ved å bygge nye sykkelanlegg, men også ved å legge vekt på informasjon om sykling og

sykkelmuligheter. Den første prosjektpериoden går fra 2006 til 2009, og opplegget skal evalueres i 2010.

Målet er å gjøre det enkelt og trygt å sykle, og øke sykkelbruken med 50 % i sykkelbyene. Ved å flytte flere reiser fra bil til sykkel får man både miljø-, helse- og økonomiske gevinstar.

I rapporten "Klimakur. Tiltak for å øke kollektiv- og sykkelandelen" (Urbanet Analyse, 2009) går det fram at utbygging av sykkelvegnettet sannsynligvis er det viktigste tiltaket for å få flere til å sykle. I en undersøkelse fra Oslo går det fram at flere sykkelfelt er tiltaket som av flest nevnes som det viktigste tiltaket for å begynne å sykle til arbeid. Rapporten ansår at i forhold til en situasjon der en må sykle i vegbanen uten eget felt, vil en separat sykkeveg på hele strekningen øke sykkelbruken blant bilistene med 87 %. Dette forutsetter imidlertid at det er et sammenhengende nett. En undersøkelse fra Stockholm som nevnes i rapporten, tyder på at det er viktigere med sammenhengende nett, enn at sykkelnettet er enhetlig.

Sykling og helse

Økt sykkelbruk i Grenland er i tråd med målsettingene i Folkehelseprogram for Telemark 2006-2009. Folkehelseforum Telemark ønsker å "bidra til bedre tilrettelegging for gående og syklende, spesielt i tettsteder".

Aktivitet som forebygging

Helsefremmende arbeid er å tilrettelegge samfunnet slik at sunne valg blir enkle i hverdagen. Viktig folkehelsearbeid skjer ved å satse på tiltak også utenfor helsesektoren.

Forskring viser at barn og ungdom bør bevege seg minst en time daglig, mens voksne har nytte av en halvtimme for å sikre god helse. Det er viktig å påvirke livsstil og hverdagstrutiner, helst tidligst mulig i livet. Samfunnet bør bidra til løsninger som stimulerer mange per-

soner til å velge sunn og aktiv atferd. Regelmessig og hyppig sykling til jobb og skole vil derfor bety mye for folkehelsa.

Barn og ungdom er sentrale målgrupper for sykkelopplæring. Tilrettelegging av skoleveg og stimulering til sykling på fritid er viktige helsefremmende tiltak. Etter hvert får ungdom andre reisemål enn nærmeste skole. Det gjelder fritidsaktiviteter, idrett, kino med mer.

Tilsvarende gjelder de voksne. De bør kunne oppleve fordeler ved å sykle til og fra jobb, både når det gjelder tid, økonomi og helse. Med attraktive sykkelveger vil alle målgrupper kunne få gode sykkelvaner og bedre fysisk form.

Formål, omfang av oppgaven

Formålet med prosjektet er i samarbeid med Statens vegvesen, Fylkesmannen i Telemark, Fylkeskommunen, Skien-, Porsgrunn- og Sjiljan kommuner å komme fram til et hovedvegnett for sykkeltrafikk i Grenland. Hovedvegnettet skal være attraktivt og godt egnet for alle kategorier syklister, spesielt transportsyklistene.

Det er beskrevet ulike ambisjonsmål for vegtilbuddet for syklister, der:

- Ambisjonsnivå 1 er å oppfylle kravet om at byer og tettsteder skal ha et sammenhengende nett for sykkeltrafikk. Dette er satt som et minstekrav.
- Ambisjonsnivå 2 og 3 omhandler forbedringer utover denne standarden, for å gjøre sykling mer attraktivt og dermed friste flere til å velge sykkel.

Figur 1 For å øke andelen sykkel/reiser trengs både fysisk tilrettelegging og holdningskampanjer. I København blir klare signaler om at sykkelbruk er ønsket.

Brukere, målgruppe for tiltakene

Det finnes ulike kategorier syklister som har ulike reisevaner og behov. De syklende kan inndeles slik:

1. **Transportsyklist** (hovedmålgruppe i rapporten og planen).
Med transportsyklisten mener vi voksne folk som bruker sykkel på reiser mellom hjem og jobb, butikk og lignende.
Den primære målgruppen i dette prosjektet er de som i dag

bruker bil til slike reiseformål. Transportsyklisten er bilisten som har parkert bilen og har bilistens forventninger til vegnettet.

2. Fritidssyklist

Fritidssyklisten velger sykkel fordi dette gir kvaliteter utover det å dekke reisebehovet på fritiden.

De som er i denne gruppen kan letttere gå over til gruppen transportsyklist.

3. Skolebarn

Barn og unge har bilens passasjersetet og senere moped/scooter som hovedkonkurrent til sykkelen. Gode sykkelvaner etablert tidlig i livet gir større sanssynlighet for flere transportsyklistar senere.

Skolelever er den gruppen som allerede sykler mest, og vil av den grunn ha et mindre endringspotensiale enn andre grupper, f.eks arbeidsreisende.

Sykrende og gående

Sykrende og gående bør skilles til ulike arealer for å unngå konflikter der det er mye gangtrafikk. Gående er den mykeste gruppen i trafikkbildet. Statistikk fra helsesektoren om egenrapporterte sykkelhelt tyder ikke på at kollisjoner mellom sykrende og gående er noe stort problem. Men på grunn av mangelfull rapportering av uhell er det vanskelig å si noe om hvilken ulykkesrisiko det er ved blanding av gangtrafikk og sykkeltrafikk.

Når det på midten av 1970-tallet ble startet utbygging av gang- og sykkelveger, var det få syklistar og fotgjengere, og kombinasjon av gående og sykrende på samme vegareal var upproblematisk. Dette trafikkbildet har endret seg over tid. Sykrende og gående er forskjellige, blant annet fordi de beveger seg med ulik hastighet. Sykling på fortau er tillatt under forutsetning av at det ikke er til ulykke for fotgjengerne. Det vil si at det i bystrøk ikke må legges opp til at syklister skal bruke fortauet. Det bør i størst mulig grad anlegges særskilte arealer for hver av disse trafikantgruppene.

Figur 2. Sykrende og gående. Her fra gågate i Skien

Forhold sykrende og andre trafikantgrupper

Sykrende er kjørende iht trafikkreglene, og planlegging for sykkeltrafikk må ta utgangspunkt i dette.

Mange syklistar har førerkort for bil, og sykler på samme måte som når de kjører bil. Når de er i kjørebaten er reglene de samme for sykrende og kjørende med motorvogn. Når en syklist ferdes i kjørebaten, på sykkelveg eller fortau, gjelder forskjellige sett regelverk både på strekning og ved kryssing. Ulike trafikantgrupper fortolker reglene forskjellig og det er ofte komplisert for en sykrende å vite hvilke regler som gjelder. Derfor er det viktig at utforming av sykkelanleggene baserer seg på logikk, oversiktighet og bygger opp om det gjeldende regelverk.

Sykling og kollektivtransport

I stor grad er det arealpolitikken som påvirker hvilke reisemidler befolkningen bruker. Tette, koncentrerte områder gjør det lettere å benytte sykkel og/eller kollektivtransport, mens utflytende arealbruk i stor grad medfører at flere velger bil. Konsentrerte byområder har ofte dårligere parkeringsdeknинг, i tillegg til at avstanden mellom gjøremål er mindre (Urbanet analyse, rapport 13/2009).

Sykkel er et kjøretøy som gir mosjon og som ikke produserer støy eller forurensar.

Det kan nevnes 4 gode grunner til å styrke kombinasjonen av sykkel og kollektivreise:

- Helsegevinst.
- Miljøgevinst gjennom reduksjon i biltrafikken.
- Tidsgevinst ved reduksjon av reisetiden og bedret konkurransesevne for kollektivtrafikken.
- Utvidet omland for kollektivtrafikken.

Avstander til busstoppestedene og jernbanestasjonene vurderes i praksis mer på tidsforbruket (opp til ca. 10 min) enn på selve den fysiske avstand. Dette gir en gangavstand opp til 800 m, mens sykkelen vil kunne benyttes opp til 3,2 km. Dette betyr at omlandet for et stoppested teoretisk er 16 ganger større med sykkel enn for de gående.

Med en godt tilrettelagt og trafikkssikker adkomst fra dør til stoppested/stasjon vil det være naturlig for flere å sette seg på sykkelen som starten på en reise. Et vellykket konsept for bruk av sykkel i kombinasjon med kollektivtransport bør baseres på helhetlig tankgang med god tilrettelegging. I Fearnley/Killi (2006) presenteres en verdsettingssundersøkelse. Her presenteres läsbart sykkelhus som et attraktivt tiltak for syklister, verdsatt til kr 4,32 kroner pr sykkelreise.

Ulykker der syklende er involvert

Det er en betydelig underrapportering av ulykker der syklende er involvert. Av sykehussregistererte sykkelulykker er under 10 % registrert av politiet.

Antall politirapporterte personskadeulykker i landet har holdt seg relativt konstant i perioden 1992 – 1996, med ca. 1100 pr år. Av de politirapporterte ulykkene hvor syklende er involvert skjer:

- 80 % i tettbygd strøk.
- 75 % i kryss og avkjørsler, eller ved kryssing av veg.

I kommunene Porsgrunn (8), Sillian (1) og Skien (11) har det i perioden 2001 – 2008 skjedd 20 sykkelulykker med personskaade som politiet har registrert.

- 1 ulykke i Sillian
- 11 ulykker i Skien
- 8 ulykker i Porsgrunn
- 2 syklister ble drept, 18 hardt skadd og 4 lettere skadd i disse ulykkene.
- I de 2 dødsulykkene og i 1 annen ulykke har 2 syklister kolliert; i 1 ulykke var sykkelen eneste kjøretøy og de andre ulykkene var sykkel mot personbil.
- Det var 12 krysstulykker, 3 møteulykker 2 påkjøring bakfra og 3 andre uehell.
- Med unntak av 1 ulykke, har alle ulykkene skjedd på veger med fartsgrense mellom 30 og 60 km/t.
- 8 ulykker har skjedd på riksveg, 7 på kommunal veg, 4 på fylkesveg og 1 på privat veg.
- 17 av ulykkene har skjedd i perioden mai – september, 1 i januar og 2 i mars.

AKTUELLE LØSNINGER

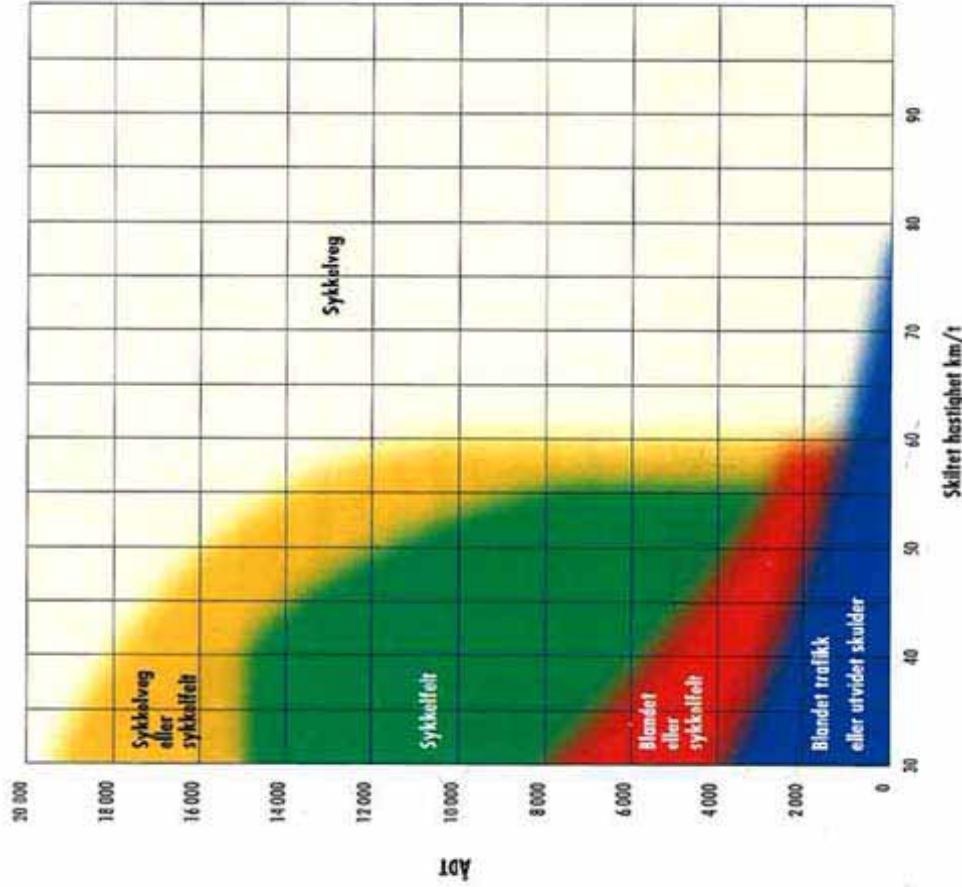
Generelt

Håndbok 233, Sykkelhåndboka, er et nyttig hjelpemiddel som beskriver gode løsninger for syklende. Den inneholder bl.a. figur med anbefaling av anleggstype ut fra trafikkmengde og hastighet. Dette er et godt utgangspunkt når en skal bygge anlegg for syklister. Videre bør det være anlegg som er lesbare for de syklende. Det oppnår man ved ensartet utførelse over strekninger av en viss lengde. Skifte av anleggstype må vies spesiell oppmerksomhet, spesielt ved overgang mellom ensidig og tosidig anlegg i forhold til kjørebænen. Man bør bare bruke løsninger som er definerbare i forhold til normaler og trafikkregler.

Veger utenfor bebyggelsen, som riksveg 32 fra Skien til Siljan, riksveg 353 Voldsvegen over Solum etc. vil ligge i det hvite feltet der anbefalt løsning er sykkelveg. Sykkeltrafikken er liten på disse vegene. En mulig løsning er utvidet skulder som anlegges på begge sider av veggen. Tovegs sykling på skulder er ulovlig, og skaper farlige situasjoner i kryss og avkjørsler.

Skulderen utvides til en bredde på 1,5 meter hvorav 0,25 meter er grusavrundingen. Utvidet skulder skiller fra kjørebænen med kantlinje.

Standard og type sykkelanlegg vil avgjøre hvilken hastighet som er mulig for syklisten. Sykling på fortau hvor det er gående bør skje i tilnærmet gang fart, og er dermed bare aktuelt for dem som sykler meget langsomt. Det er derfor fortau ikke inngår som en del av hovedvegnettet for syklistar.

Figur 3 Veileder for valg av systemløsning, fra sykkelhåndboka

Separat gang- og sykkelveg

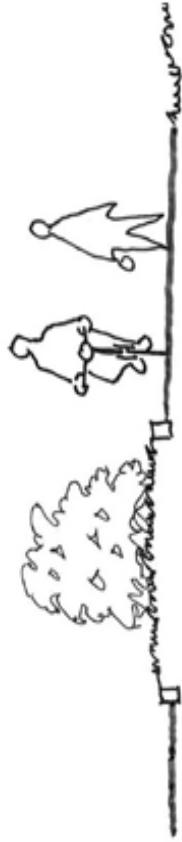
Gang- og sykkelveg er en veg som ved offentlig trafikkskilt er bestemt for gående, syklende eller kombinert gang- og sykkeltrafikk. Vegen er skilt fra annen veg med gressplen, grøft, gjerde, kantstein eller på annen måte.

Hovedvegene mellom Skien og Porsgrunn er godt bygd ut med gang- og sykkelveg, men enkelte gang- og sykkelvegstrekninger er bundet sammen med fortau.

Ved noen busstopp er gang- og sykkelvegen av og til full av venterende passasjerer, men i hovedsak fungerer dagens gang- og sykkelveger bra mellom bysentrene.

Farten for syklister er avhengig av stigningsforhold, og en krapp sving på en bakketopp er et mindre problem enn om svingen er i bunnen av bakken. Underganger er ofte utformet med krapp sving, kanskje også kryssinger i bunnen av en bakke, noe som lett kan føre til uhell.

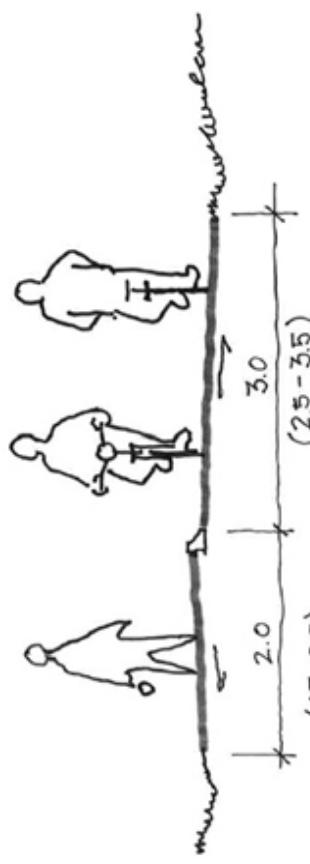
På en separat gang- og sykkelveg vil typisk hastighet være ca. 15 km/t. Er det liten eller ingen gangtrafikk, og få sideveger med gode siktforhold kan man sykle i 20 – 25 km/t. Ved stor gangtrafikk, som det kan være i tettbygde strøk, bør farten senkes ned mot 10 km/t.

Figur 4 Tradisjonell gang- og sykkelveg, fysisk adskilt fra bilvegen

Sykkelveg med fortau

Gang- og sykkelveger, som er et godt tilbud på strekninger på byene, har begrensninger i mer sentrumsnære strøk. En løsning der kan være å dele plassen, ved å gjøre om gang- og sykkelvegen til sykkelveg med fortau. Dersom det er mange gående og/eller syklende kan blandingen medføre konflikter. Da kan det være aktuelt å dele vegen. Vegen blir en ren sykkelveg, med fortau for de gående. Dette kan utføres på de mest trafikkerte av de separate gang- og sykkelvegene. Prinsippet kan også benyttes der en sykkeltrase skal gå gjennom et område i sentrum med mange gående. Kantsteinen bør være lav, skrå type.

Figur 5 Sykkelveg med fortau, et alternativ til vanlig gang- og sykkelveg der gang- og sykkeltrafikken er stor

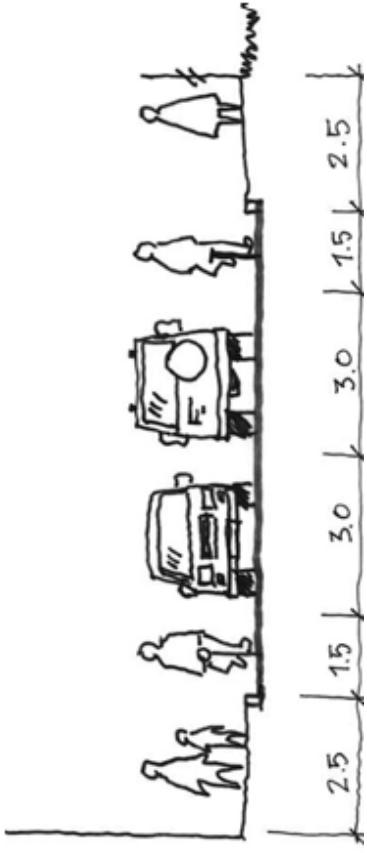
Figur 6 Langs Frognerstranda i Oslo. Sykkelveg med fortau, med skrå, ikke avvisende kantstein

Sykkefelt

Syklister som vil holde høy fart velger ofte kjørebanen, eller helst bør det finnes sykkefelt der man kan sykle med den fast man ønsker (nærmer 30 km/t for landevegssykling). Da er gang- og sykkelvegen uhensiktsmessig, både på grunn av gangtrafikk, geometri og vikepliktregler ved sideveger. For denne gruppen ville sykkefelt eller bredere, asfaltert skulder være løsningen, men det bør i så fall være et supplement til den separate gang- og sykkelvegen.

Sykkefelt gir løsning som gir god framkommelighet for de syklende. Man har sin plass uten å måtte "kjempe" blant bilene, og erfaringer viser at ulykkesrisikoen er lav. Dette er den klart beste løsningen for transportsyklistar.

Sykkefelt gir best framkommelighet for syklistar, men langs veier med kjørehastighet over 50-60 km/t gjør nærheten til bilfeltet at løsningen ikke anbefales. På noen strekninger kan dette løses ved å sette ned skiltet hastighet for å ivareta hensynet til syklistar.

Figur 7 Gateprofil med biltrafikk og sykkefelt i kjørebanen, og fortau på begge sider

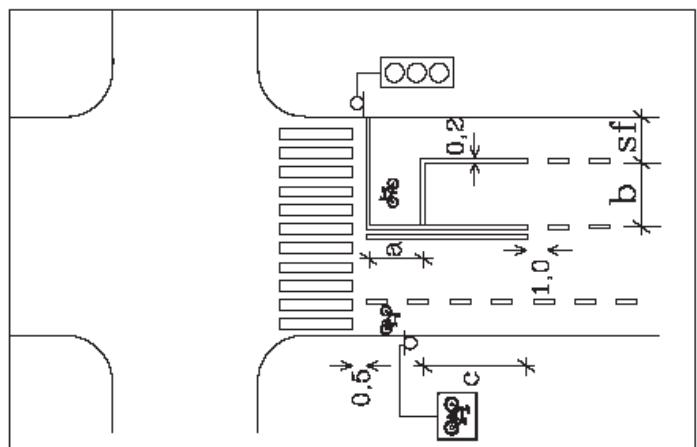
Sykkefelt er en del av kjørebanen, og her gjelder regelen om å kjøre på høyre side av vegen. Denne typen anlegg er forholdsvis ny i Norge og krever opplysnings/veileddning om riktig bruk. I en innkjøringsfasen kan man vurdere å merke riktig retning sammen med sykelsymbol, selv om det skulle være overflødig.

Sykkelboks

Sykkelboks kan brukes i signalregulerte kryss for venstresvingende eller rett fram sykling. Sykkelboks skal ikke benyttes når sykling i sykkelfelt reguleres med eget signal.

Sykkelboksen blir begrenset på venstre side med dobbel sperrelinje, foran og bak med 25 cm bred stopplinje.

Sykkelboks merkes med sykkelsymbol i kjørebanten.

Signalregulert kryss med sykkelfelt og sykkelboks.

Sykling får egen plass foran andre kjøretøy i signalregulerte kryss, og får derved en bedre framkommelighet. Sykling blir på denne måten bedre sett av bilførere, hvilket gir bedre trafikksikkerhet. En

slik løsning gjør det letttere for syklinge å foreta venstresving. Syklinge blir ikke utsatt for eksos fra ventende biler. Syklinge har en hastighetsreduserende effekt i krysset, som derved gir bedre sikkerhet.

Blandet trafikk

Løsningen er spesielt aktuell i bykjernen der det er fysisk umulig å anlegge andre løsninger for sykkeltrafikken. Løsningen kan også anbefales dersom rutene ledes inn i lavtraffikkerte gater og veger. Løsningen ses i sammenheng med neddatt fartsgrense til 30 eller 40 km/t.

"Shared space"

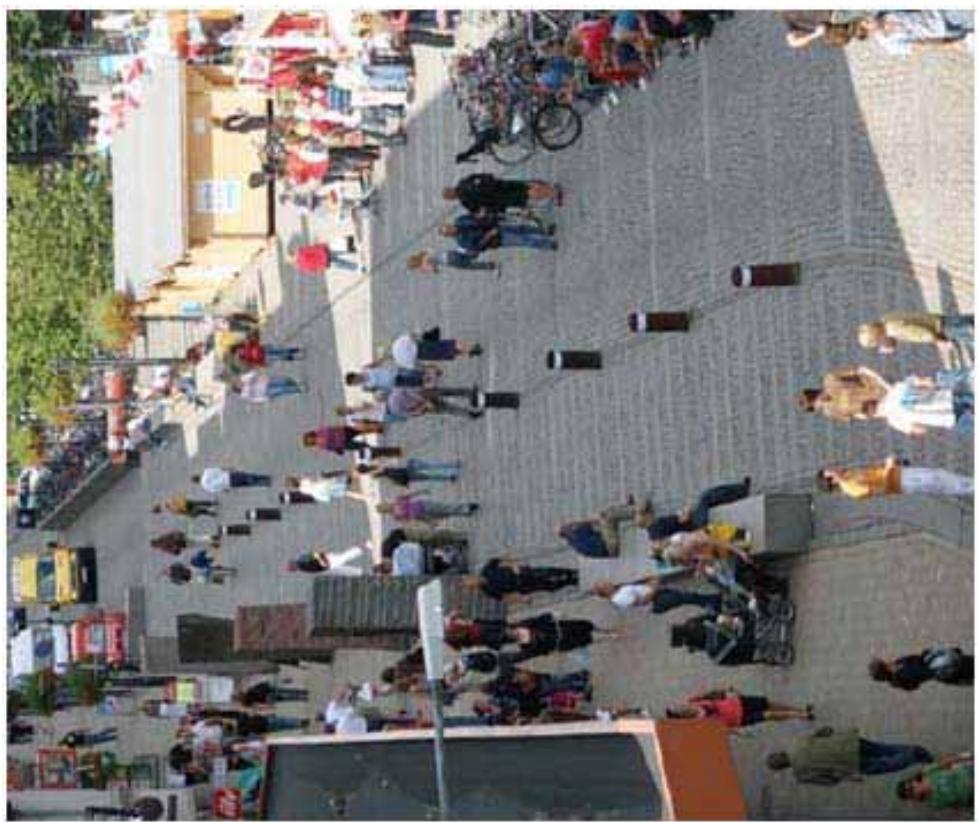
Som en motreaksjon på streng organisering av arealbruken er det utviklet et konsept for mer fri bruk, beskrevet som shared space. Prinsippet bak shared space, eller "delt areal" dreier seg om at trafikantene ferdes på hverandres premisser. Arealbruken er ikke regulert til spesifikke grupper, slik at ingen regner med å ha spesiell rett til veggen. Shared space egner seg for bymessig areal med begrenset trafikk.

Det tilslirer at hastigheten for såvel bilkjøring som sykling bør være lav, nesten som i gågate. Plannmessig passer dette i soner mellom de viktige hovedårene for biltrafikk og rene gågater i selve sentrumskjermen.

Om shared space vil bli veldig godt avhenger også av lokale forhold og kultur. I et bysentrum med press på parkeringsplassen vil et fritt område lett bli brukt til parkering for gatene rundt, hvis man har en kultur for fri parkering. I rapporten "Shared space" fra Rambøll (2008) presenteres prinsipper og løsninger. Rapporten finnes på www.vegvesen.no/binary?id=182558

Storgata i Porsgrunn har på en måte en slik utforming. Men biltrafikken er så tett at det i realiteten er bilene som "eier" kjørebanan.

Raskeste veg med bil nordover gjennom Porsgrunn sentrum er Storgata. Det kunne vurderes å stenge denne for gjennomkjøring, men fortsatt ha tilgang med bil til reisemål i gata.

Figur 8 Gatebilde der områdets utforming gir signal om bruken, med lite teknisk trafikkregulering

SPEIELLE FOKUSOMRÅDER

Systemskifte

Systemskifte betyr at en type sykkelanlegg slutter, eller syklende skifter til en annen type sykkelanlegg. For eksempel overgang fra sykkelveg (tovegs) på én side av vegen, til sykkelfelt på begge sider av vegen. Eller den type systemskifte som forekommer oftest: overgang fra sykkelveg (eller gang- og sykkelveg) til blandet trafikk. Dvs at sykkelvegen slutter og syklende må blandes med øvrig kjørende trafikk i kjørebuen.

Det er viktig å markere overgang mellom systemer på en slik måte at både syklende og andre trafikanter oppfatter systemskiften.

På steder hvor syklende flettes inn i den øvrige kjørende trafikken (blandet trafikk), varsles dette med skilt nr. 144 syklende. Ved overgang fra blandet trafikk til sykkelveg (gang- og sykkelveg), skal det brukes skilt nr 520 sykkelveg (gang- og sykkelvegskilt nr. 522).

Ved overgang fra blandet trafikk til sykkelfelt skal det skiltes med skilt nr. 521 sykkelfelt.

Iht til trafikkreglene skal sykkelveg alltid skiltes med skilt nr. 520 sykkelveg (alt skilt nr 522 for gang- og sykkelveg). Sykkelfelt skal skilles med skilt 521, sykkelfelt. Korrekt skilting må være på plass før at vegen skal ha juridisk status som sykkelanlegg. Skilt skal settes opp ved anleggets start og gjentas etter alle kryss.

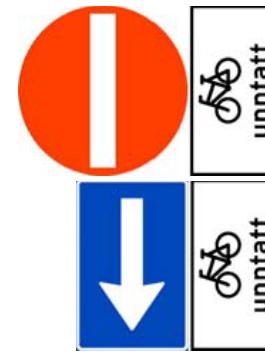
Mangler slik skilting vil det være en uavklart situasjon ved eventuell konfliktsituasjon, og anlegget har en uklar status iht regelverket. Symbol i vegbanen er supplerende informasjon, men har ikke rettskraft alene.

I et sammenhengende hovedvegnett for syklister bør det legges vekt på å få færrest mulig systemskifter. Særlig gjelder dette overgang fra ensidig til tosidige anlegg. I Sykkelhåndboka er det vist eksempler på og anbefalt utforming av ulike typer systemskifter.

Sykling mot regulert kjøreretning

I byområder er enveisregulering mye brukt for å styre trafikkstrømmene, ofte til "omveger". Syklister vil søke den korteste vegen. I en rekke land, deriblant Norge, er det åpnet for at det kan sykles i begge retninger i gater som har enveisregulering for biltrafikken. Erfaringene med det er gode. Særlig i Tyskland er dette fulgt opp med evalueringer av ordningen, og noen data tyder på at de som sykler mot biltrafikken i slike gater har mindre ulykkesrisiko enn de som sykler med. Slik regulering kan lette arbeidet med å finne gode sykkelruter.

Sykling mot regulert kjøreretning skiltes med egne underskilt Innkjøring forbudt (302) med underskilt 807, og envegskjøring (526) med et tilsvarende underskilt. Det vises til Håndbok 050 Del 3 vedrørende kriterier for oppsettning.

Figur 9. Skilting av sykling mot regulert kjøreretning

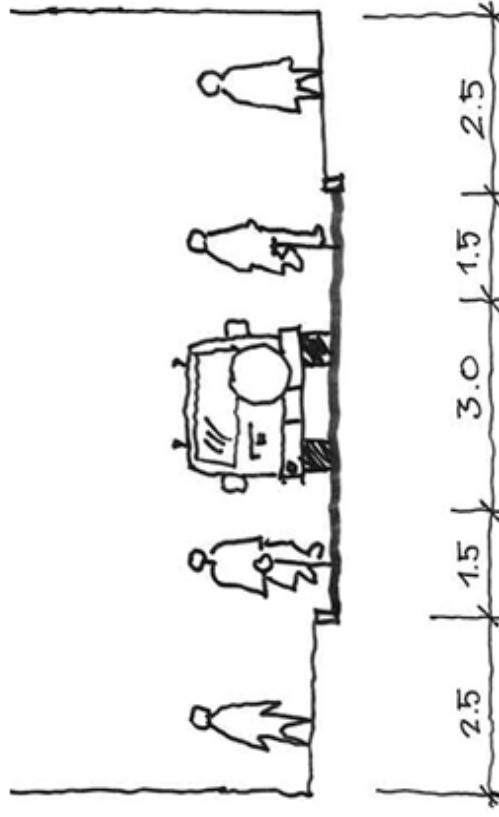

Figur 11. Kjørende i enveisregulerte gater blir informert om at sykling er tillatt i begge retninger

Figur 10 Sykling i envegsregulert gate i Danmark. Fortau og sykkelfelt bør skilles med kantstein. Hvis man skal ha sykkelfelt bør det være ett i hver retning for å unngå toveis sykling i det ene felet

Ved anlegg av gangfelt for gang- og sykkeltrafikk faller de syklende utenfor når det gjelder trafikkregler, og et gangfelt burde ikke inngå i ei sykkelrute. Men det er mye brukt, og når det likevel fungerer er det fordi de fleste biler stopper når noen viser at de skal ut i gangfeltet, enten det er gående eller sykende. Det skaper imidlertid en juridisk gråsonne, og gjeldende vikepliktsregler er én grunn til at mange syklende velger å bruke kjørebansen.

Figur 12 Enveisregulert gate med ett kjørefelt for bil, og sykkelfelt i begge retninger. Om sykkelfeltene skal merkes opp må vurderes ut fra trafikkmengde og lokale forhold. Og man må unngå at ulovlig parkering får råde og sette løsningen ut av funksjon

Kryssing av trafikkbelastet veg

Den tryggeste måten for å unngå konflikt mellom bil og gang- og sykkeltrafikk er planskilt kryssing. Anleggene er ofte plasskrevende og kostbare. Det er bygd underganger som på grunn av begrenset areal har dårlig kurvatur og siktforhold. Løsningene har medvirket til mange singelulykker og kollisioner. Ved hovedårene for biltrafikken er planskilte kryssinger nødvendig, men i nærområdene rundt sentrum vil krysninger i plan være en normal løsning.

Kryssing i plan kan gjøres lysregulerte, eller man kan gjøre tiltak for å sette ned farten, som opphøyd gangfelt eller nedsatt fartsgrense. Dersom kjørehastigheten for bilene er lav, er det lettere å bedømme forholdene og unngå uhell og konsekvensen av feil som fører til uhell, blir mindre alvorlig.

Figur 13 Det er i prinsippet mulig å gi bilstene vikeplikt for sykkelveg. Bildet er fra Bremen i Tyskland

Fartsdempende tiltak og stengsler

De mest brukte fysiske fartsdempende tiltakene er fartshumper eller sidehinder/innsnevninger.

Sidehinder kan også styre bilene i svingebeveler som krever lav hastighet, eller tvinge møtende biler til å stoppe. Her får de syklende

ofte problem. Når det ikke er plass til alle er det ofte den fysiske svakeste som blir presset ut, dvs. de syklende. Ved slike påtvungne svinger vil bilister benytte det korteste sporet, ofte uten å gi plass til de syklende. Hvis slike løsninger brukes, bør sykkeltrafikken ha et eget felt som er for smalt for biler, og som går rett fram ved siden av hindrene.

Stille gater, som kan være gode sykkeltraseer, har ofte mange parkerte biler. Disse har samme effekt som er planlagte sidehinder.

Rene gang- og sykkelveger skal være uten biltrafikk. Når skilt ikke blir respektert løser man ofte det med fysisk stengsel, som kuport, bom eller betonggris. Disse skaper ofte unødig ulemper for sykkeltrafikk. Et krav til slike må være at en sykkel kan passere uten nevneverdig ulempe, det samme gjelder barnevogn, rullestoler etc. Det finnes normaler for utforming, og disse bør følges. Slike stenger fører erfaringsmessig til spesielt dårlig vintervedlikehold.

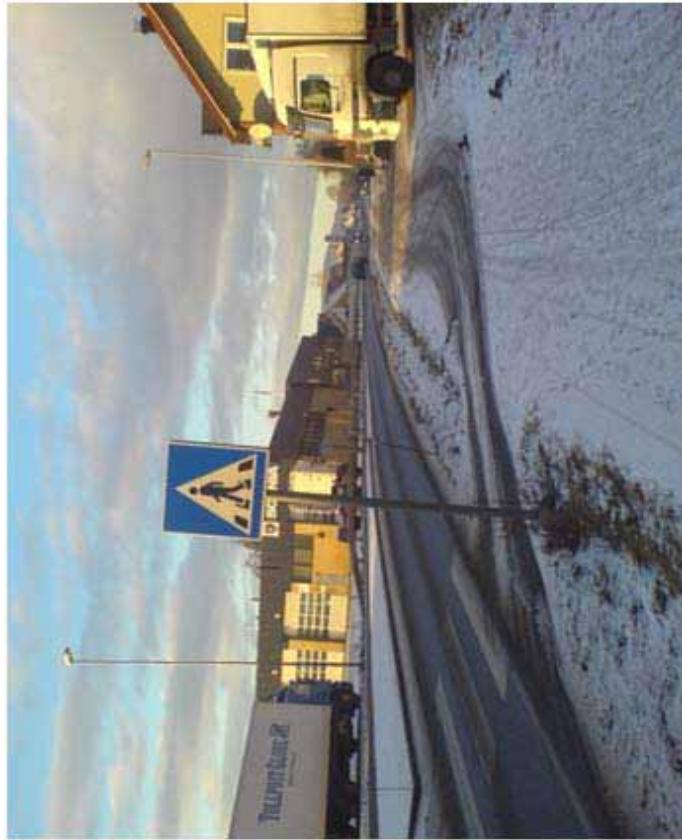
Det settes også sperrer der gang- og sykkelveger munner ut i trafiktfarlige veier. På slike steder bør sperringen settes mellom gang- og sykkelvegen og kjørebanan, slik at gang- og sykkelvegen får en avbøyning. Den bør ikke utformes som en sperring inne på gang- og sykkelvegen.

Type dekke

Ved valg av dekke i byområder er det forskjellige hensyn som spiller inn. For sykling er det ønskelig med et jevnt underlag, asfalt er best men slettet heller i hugget granitt fungerer også. Gatestein, særlig store, er ubehagelig å sykle på og gjør at de syklendeene velger andre veger der det er mulig. Skifte av dekketype langs en sykkeltrase forstyrrer inntrykket av sammenhengende rute. Det beste er om man anviser en synlig trase med én type dekke.

Kombinasjon gang- og sykkelveg og avkjørsels-sanering

Denne løsningen benyttes noen ganger for å løse to problemer. Man etablerer et gang- og sykkelvegtibud samtidig som man reduserer antall private avkjørslor på en strekning. Gående og syklende må dele plassen med kjørende og er i praksis en løsning med blanda trafikk på en smal engfeltsveg. Selv om det ikke er noen egen regel om at bilister skal ta hensyn til de gående og syklende, så gjelder vegtraffikklovens aktionsregel. Ved utforming og etablering av slike anlegg må det fokuseres spesielt på overgangen der kombinasjonsløsningen starter og slutter, for å hindre utilisert kjøremønster.

Figur 14 Kombinasjonen med avkjørselsregulering og gang- og sykkelveg. Lösningen er brukt på riksveg 36, Bølevegen

Belysning

En sykkelveg langs annen veg skal, av hensyn til den totale trafikk-sikkerhet, normalt ikke blyses uten at den andre vegen er blyst. Når bilvegen er blyst, må sykkelvegen få tilstrekkelig belysning til at den virker attraktiv. Når trafikkdeler mellom sykkelveg og annen veg er smalere enn ca. 7 m bør begge blyses samtidig.

Når avstanden mellom skulderkant på veg og sykkelvegen er mindre enn 3,5 m, bør ikke lysmaster plasseres mellom vegen. Det må tas hensyn til belysning ved planting i rabatter. Trær kan føroårsake at enkelte områder ikke blir blyst.

Sykkelveg langs annen veg i en større avstand enn ca. 7 m, bør blyses separat. Det bør da benyttes små lyspunkt og godt skjermende armaturer.

Overgangsbru blyses som sykkelveg. Undergang for gående og syklende skal være godt blyst. Mørke underganger bør blyses døgnet rundt. Belysning i undergang er spesielt utsatt for hærverk. Ved valg av armatur må man ta hensyn til dette.

Kryss mellom sykkelveger og endene på kulerter bør blyses godt. Kryssing i plan på fri strekning skal alltid blyses godt.

Belysning

En sykkelveg langs annen veg skal, av hensyn til den totale trafikk-sikkerhet, normalt ikke blyses uten at den andre vegen er blyst. Når bilvegen er blyst, må sykkelvegen få tilstrekkelig belysning til at den virker attraktiv. Når trafikkdeler mellom sykkelveg og annen veg er smalere enn ca. 7 m bør begge blyses samtidig.

Når avstanden mellom skulderkant på veg og sykkelvegen er mindre enn 3,5 m, bør ikke lysmaster plasseres mellom vegen. Det må tas hensyn til belysning ved planting i rabatter. Trær kan føroårsake at enkelte områder ikke blir blyst.

Sykkelveg langs annen veg i en større avstand enn ca. 7 m, bør blyses separat. Det bør da benyttes små lyspunkt og godt skjermende armaturer.

Overgangsbru blyses som sykkelveg. Undergang for gående og syklende skal være godt blyst. Mørke underganger bør blyses døgnet rundt. Belysning i undergang er spesielt utsatt for hærverk. Ved valg av armatur må man ta hensyn til dette.

Kryss mellom sykkelveger og endene på kulerter bør blyses godt. Kryssing i plan på fri strekning skal alltid blyses godt.

1. Kortidsparkering. Parkering i forbindelse med innkjøp eller service. Varighet opp til 2 timer. Behov: stativer som er lette å anvende plasseres tett ved målet og så vidt mulig underveis til målet. Mulighet for tyverisikring ved å låse sykkelen til stativet.

2. Dagparkering. Parkering ved stasjoner, arbeidsplasser og skoler. Varighet 2--12 timer. Behov: plassering tett ved målet. Muligheten for tyverisikring, for eksempel ved at parkeringen foregår i etavlåst rom eller at den er overvåket. Overdekning er ønskelig.

3. Nattparkering. Parkering ved stasjoner og ved boliger. Varighet minst 8 timer. Muligheten for tyverisikring ved at parkeringen foregår i etavlåst rom. Overdekning er ønskelig.

Figur 15 Parkeringshus med løsbare plasser

Sykkelparkering kan innehaes i 3 typer etter parkerings varighet og formål:

- Skien jernbanestasjon ved Nylende, og ved Landmannstorvet.
- Kammerherreløkka/ Porsgrunn jernbanestasjon og bussterminalen ved Skjelsvik.

Ved arbeidsplasser og andre viktige reisemål bør det være sykkelparkering nær inngangspartiet, eller innenfor bedriftsområdet der det er mulig. Det bør være fastmonterte stativ som sykkel kan åses fast til. Enkle stativ som ligger løst på bakken, der bare forhjulet støttes, er en dårlig løsning. Forhjulet kan lett bøyes i slike, og mange unngår å bruke dem på grunn av det.

Overbygde plasser er å foretrekke. Parkeringen bør være et sted med litt aktivitet, så ikke sykkeltyver kan operere helt usett.

Sykkelparkering innenfor private områder ligger ikke innenfor myndighetenes ansvarsområde, men det er regulert i plan-og bygningsloven og lokale vedtekter. Kommunen må påse at kravene om tilrettelagt sykkelparkering i regulerings- og byggesaksaker, blir etterkommet. Med en positiv holdning til sykkelbruk vil mange bedriften sørge for dette på eget initiativ.

Sykkelvegvisning

Det må gjøres et valg på om man skal skilte sykkelruter, eller om man bare skal tilrettelegge en trase som de syklende finner ut av selv. Det avhenger av hvilket ambisjonsnivå man har. Argumenter for å opprette et system med skiltede hovedruter er:

- Bra for de syklende. Man får en veg som man vet fører fram.
  - Folk trenger ikke detaljert lokalkunnskap for å finne beste ruta. Det gjelder også for barn og ungdom som bør unngå å havne i vanskelige trafikksituasjoner når de ferdes litt utenfor sitt kjente nærmiljø.
- Skilt synliggjør og markedsfører sykkelbruk. Andre trafikantene påminnes om at sykkel kan være et alternativ.

- Ved skilting av ei rute må vegansvarlig sørge for sammenheng. Det må anvises en klart definert veg fram til målet som er akseptabel med tanke på sikkerhet og framkommelighet. Det kan være en nyttig øvelse.

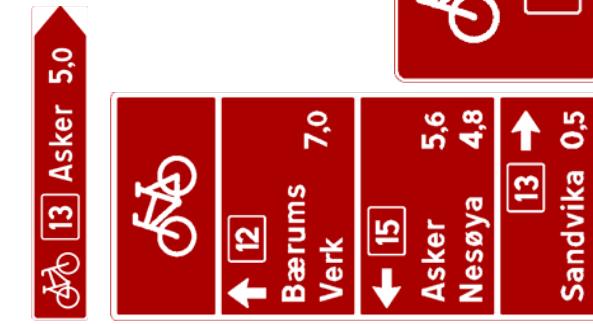
Et argument som brukes mot å skilte sykkelanlegg er at skiltmengden allerede er for stor, og ikke må øke ytterligere. Dette har med prioritering å gjøre. Selv om man skilter sykkeltraseer vil fortsatt 98 % av skiltmengden være myntet på biltrafikken. Hvis skiltmengden skal ned, bør det gjøres ut fra en samlet vurdering av behovet uten at en gruppe trafikanter holdes utenfor.

De byene som ønsker å framstå som sykkelbyer, og som har oppnådd å øke sykkelandelen, har alle valgt å skilte de viktigste sykkelrutene. Det er etablert praksis og normer for hvordan sykkelvegvisningsskilt for sykkelruter utføres. De skal ha hvit skrift på rød-brun bunn. Det kan så merkes med navn, nummer eller farge på ruta. Langs hovedruta skilles det avgrenninger/"arm" til viktige mål.

Figur 16 Overbygd sykkelparkering

For ytterligere informasjon se rapport fra Utbyggingsavdelingen nr: 2007/08 "Sykkelparkering": <http://www.vegvesen.no/binary?id=14778>

Vedlikehold og standard

Det er viktig at sykkelanleggene holder en slik standard at de er attraktive å bruke. Syklister kan ikke pålegges å benytte en gang- og sykkelveg med dårlig standard og framkommelighet. Slike forhold vil gjøre at mange velger å sykle i kjørebanen.

Rutinene for å følge opp opp tilstand, utbedrings- og vedlikeholdsbehov på gang- og sykkelvegene bør ikke være dårligere enn for kjørebanen. Oppfølgnings skjer gjennom sykkelveinspeksjon. Metodikken er angitt i Håndbok 249 Sykkelveinspeksjoner.

Vedlikeholdsarbeidet er satt bort til entreprenører etter en priskonkurranse, der oppgavene er spesifisert i funksjonskontrakter. På papiret bør dette gi et godt resultat. Retningslinjene som eksisterer er gode, men utførelse og kontroll av resultatet bør forbedres. Inspeksjoner pr. sykkel vil gi best kunnskap om tilstand på vegen.

Sykkeleit må nok ha spesiell oppmerksomhet når det gjelder feing. Biltrafikken blåser bort støv og sole fra sin del av kjørebanen. Dette havner til siden ute på sykkelfeltene. Sykkeltrafikken har ingen tilsvarende evne til å feie vakk støv fra sitt underlag, så det blir liggende til vegvedlikeholdet tar hånd om det.

Vintervedlikehold av gang- og sykkelveger er et vanskelig punkt. Beliggenheten gjør at den som oftest fungerer som et snøoppdrag etter at bilvegen er brøyet og frem til at gang- og sykkelvegen blir brøyet med annet utsyr. Etter hvert som flere bruker sykkel hele året forsterkes problemet. Snøfall skal utløse brøyting av så vel bilveg som gang- og sykkelveg. Brøytingen på kjøre- og gang- og sykkelveg bør samordnes i mest mulig grad.

Figur 17 Nasjonal sykkelrute 1 langs kysten er skiltet langs Ei-dangerforden.

Mål for sykkelveginspeksjoner

Hovedmålet er å kartlegge feil og mangler som grunnlag for å gjennomføre strakstiltak i vegnettet. Strakstiltak er mindre tiltak som ikke krever grunnever eller plan etter plan- og bygningsloven. Tiltakene skal rette seg mot trafikksikkerhet og fremkommelighet, så vel som trivsel og opplevelse. Hensikten med sykkelveginspeksjonen er:

- å påpeke avvik, feil og merknad som gir grunnlag for å gjennomføre strakstiltak" langs eksisterende sykkelruter samt rette opp mangelfull drift
- å gi et felles faktagrunnlag og faglig basis for planlegging, utbygging og vedlikehold av sykkelvegnettet
- å bidra til økt kunnskapsnivå blant aktørene om sykkeltrafikkens funksjon i trafikksystemet og for dens særlige problemer og krav
- å bidra til en konstruktiv dialog mellom planleggerne på ulike nivå og mellom planleggerne og brukere
- å gi et bedre grunnlag for prioriteringer, gjennom større konsistens og sammenliknbart i beslutningsgrunnlaget

Kostnadene til tiltak etter sykkelveginspeksjoner inngår som en del av det løpende vedlikeholdet og er ikke tatt med i kostnadsoverslaget for noen av rutene.

SYKKELVEGER OG TRAFIKKGRUNNLAG

Dagens forhold

Sykkelandelen i Grenland for alle typer reiser er lav og lå i 2005 på 5,3 % (RVU). Sykkelandelen for arbeidsreiser lå i 2005 på 6,2 %. Målet er å doble sykkelandelen. Målgruppen er først og fremst transportsyklister.

Grovt sett kan man beskrive dagens situasjon ved at hovedvegene utenfor sentrumsområdene i Skien og Porsgrunn har et bra tilbud til syklister, selv om en del detaljer kunne vært bedre løst. Hovedløsningen i Grenland har vært gang- og sykkelveganlegg. Trafikken av gående og syklende er såpass liten at blandingen ikke har vært til noen stor ulempe. Sideveger er generelt et problem ved slike gang- og sykkelveger, både fordi de ofte medfører brudd i linjeføringen og fordi man har vikeplikt for sidevegene selv om gang- og sykkelvegen følger en forkjørsveg. Det er ofte dårlig sikt mellom dagens gang- og sykkelveger og kryssende veier og avkjørsler. For langsomme syklister betyr dette ikke så mye, men jo raskere man sykler jo større blir ulempen og risikoen ved sideveger. De som sykler raskt velger derfor ofte å bruke kjørebananen.

De alvorligste manglene ved dagens anlegg er i sentrumsområdene. Her er det størst behov for å tilrettelegge for syklister.

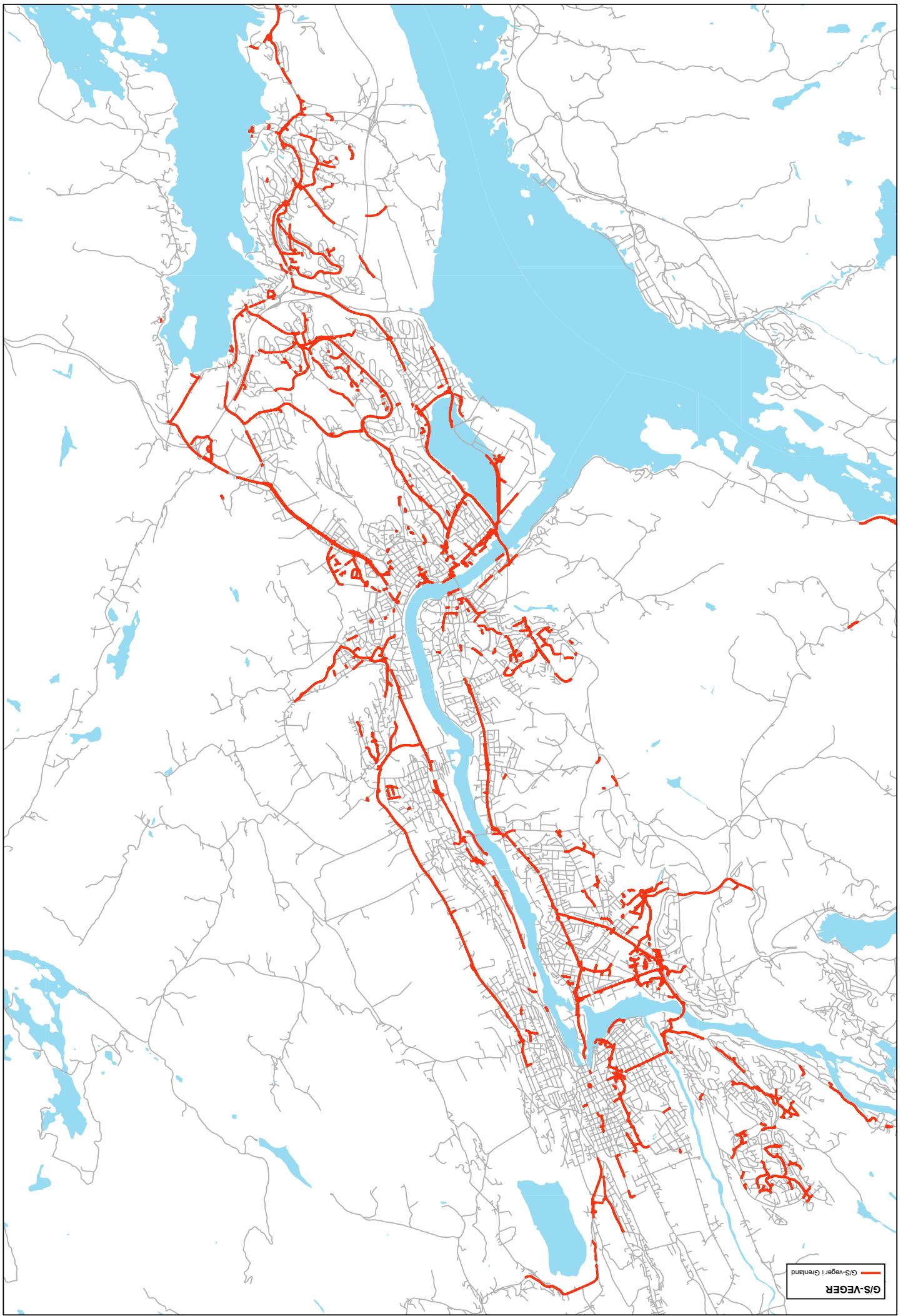
Eksisterende anlegg for gang- og sykkeltrafikk er vist med rød signatur på tegningen på neste side. Den viser at gang- og sykkelanlegg langs hovedvegene utenfor sentrum er bra utbygd mens anlegg i bysentrene mangler.

Tidligere arbeid

- 1996 – Skien sentrum MPG-tiltak, gjennomgående sykkelruter og byromsutvikling. I Skien ble denne vedtatt som gateplan for sentrum, men den ble tatt opp til ny behandling og nedstemt i 97
- 1996 – Porsgrunn sentrum – Hovedvegnett for sykkelveger og MPG-tiltak
- 2001 - Handlingsplan for riksvegrelatert sykkelvegnett i sentrale deler av Skien og Porsgrunn
- 2003 – Fylkesdelplan. Infrastrukturplan for Grenland
- 2005 – RVU 2005. Hovedresultater fra Grenlandsområdet
- 2007 – Rapport om sykkelforhold i Porsgrunn
- 2007 – Prosjekt Smart Trafikant (2007 – 2010) Porsgrunn kommune og Herøya Industripark
- 2008 – sentrumsanalyse for Skien
- 2009 – Forslag til gatebruk og parkering i Skien sentrum (Asplan Viak juli 2009)
- Kommuneplanens arealdel, kommunedelplan for Skien og Porsgrunn sentrum
- 2009 – Konkurranseforslag for Rådhusparken

Figur 18. Sammenhengende ruter for sykling i byene mangler

Trafikkberegning

Modellberegning (ATP-modellen)

Det er gjort en modellberegning av trafikkgrunnlaget ut fra data om boligområder og arbeidsplasser. ATP-modellen er en analysemodul for bruk i GIS-verktøy. Modellen består av et digitalt vegnett, med påkoplete gang- og sykkelvegnett. Nettet er 3-dimensjonalt, dvs at stigningen er med i beregningene. Det er brukt reisemiddelandel for sykkel basert på reisevaneundersøkelser. Det er ikke i denne sammenhengen gjort beregninger i forhold til konkurranseflaten mot andre transportformer.

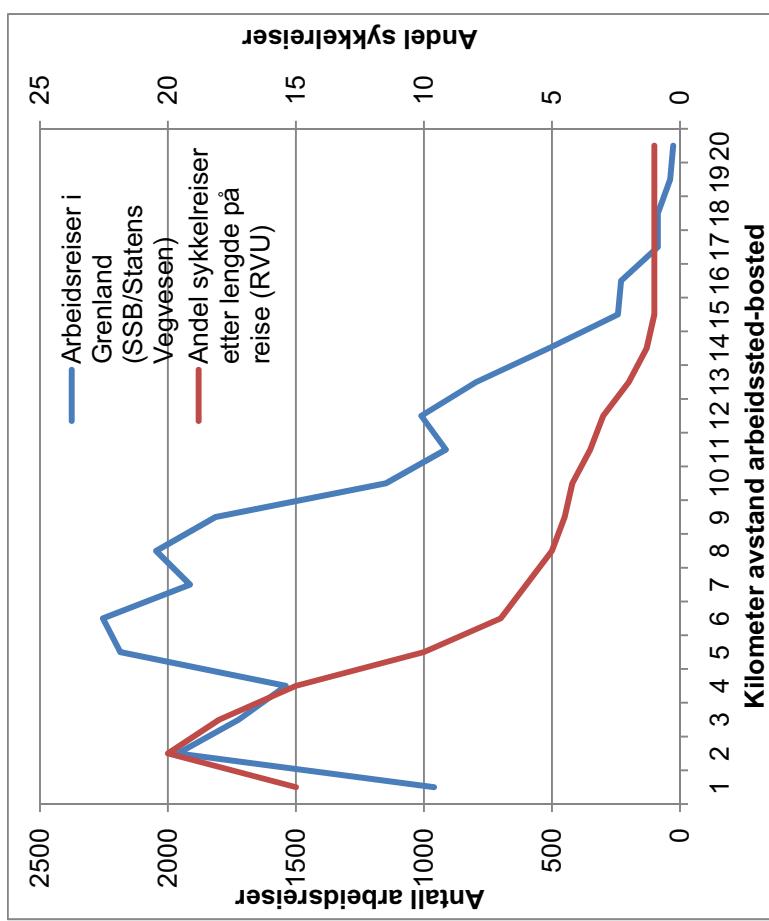
Det er også kun arbeidsreiser som er med. Arbeidsreisene utgjør normalt 25 % av de daglige reisene. Det foregår derfor en del flere sykkelturer enn det beregningene viser. Beregningene gir et godt bilde på hvor hovedvegnettet for sykkel bør etableres. Sykkelturer til skolen og fritid kommer i tillegg. De reisevegene som framkommer på kartet for arbeidsreiser vil i stor grad også fange opp andre reiser. Dette er strekninger der det vil være særlig viktig med et godt tilbud til de syklende. Hvor mange som faktisk vil velge å sykle avhenger av standarden på tilbuddet, men også av andre faktorer som prisning av bilbruk, tilgang til parkeringsplass, kollektivtilbud, holdninger til miljø, mosjon etc.

Modellberegningen er illustrert som et kart der reiseruter med størst potensielle har tykkst strek. Den bør imidlertid suppleres med lokalkunnskap. Som eksempel kan nevnes at Håvundvegen over Ballesstad er et populært vegvalg for syklistar fordi ruta ligger landlig og det er et fint område å sykle i. Dette er faktorer som kan gjøre at flere velger denne vegen enn det regnemodellen kommer fram til.

Sykkelens som transportmiddel har sin styrke på reiser inn til 5 km. Det er her sykkelen tar relativt store andeler. På de aller korteste er det noe færre, fordi folk velger å gå.

I Grenland er ca. 38 % av arbeidsreisene kortere enn 5 km, men med en hovedtyngde i reiselengde på om lag 5 -10 km. Hovedtyng-

den er dermed i grensflaten til sykkelen "virkeområde" og kan gjøre det noe tyngre å løse ut de store potensiellene. Med bakgrunn i modellen under, så får en et potensiale på ca. 8 %. Erfaringer utenlands og dels innenlands viser imidlertid at relativt små tiltak kan gi solid effekt. Eksempelvis i Tønsberg, der en bompengeavgift på ca. kr. 10 ga en økning av sykkelandelen fra 8 % til 12 % (50 % økning). Tønsberg er imidlertid en relativt tett og konsentrert by med korte avstander. Grenlands struktur, med to relativt sterke bysentra nær hverandre, utløser en del mellomlange reiser.

Effekt av tiltak
Med utgangspunkt i at sykkelen har sitt største potensiale på reiser kortere enn 5 km, er det grunn til å anta at en vil få størst effekt av tiltak der reisene er relativt korte, det vil si områder der bolig og arbeidsmarked er mest mulig integrert og de daglige reisene er relativt mye kortere. Kort sagt betyr dette i og nær bysentrene, der en både har relativt store boligkonsentrasjoner og arbeidsplasskonsentrasjoner.

I modellberegningene er det foretatt "tellinger" i ulike tverrsnitt, basert på reiser ut og inn av sentrområdene, samt et tverrsnitt periferi, midt mellom byene.
Forbedringer i nettet som følge av tiltak er gjort i to alternative regninger:

1. Økning i hastighet på 10 % i hovedsykkelnettet

For å synliggjøre effekt av tiltak, er hastigheten på nettet forbedret med 10 %. Dette er basert på undersøkelser i København, der det ses på som realistisk å øke hastigheten med 10 % som følge av tilrettelegging for sykkel. Dette gir følgende effekt på analysen:

- økt kanalisering langs hovedrutennettet
  - økt sykkelandel som følge av økt tilgjengelighet for sykkel
- 2. Fysiske forbedringer gjennom 3 konkrete bruprosjekter**
Klosterøya - Foliestad, Århus - Gulsetlia og Floodeøkka - Moldhaugen.

Analysen viser klart flere syklende i tverrsnittet nær sentrumsområdene, og det er også her veksten blir størst, selv om den relative veksten er større i profil Kjørbekk – Bøle. Den prosentvis veksten er ca. 5 % inn/ut av bysentrene, mens den er ca. 7 % for syklende i tverrsnittet Kjørbekk-Bøle.

Bruene har tydelig effekt, men den er fortrinnsvis lokal. Antall syklende til byområdene blir tilsynelatende noe mindre. For Skien er dette sannsynlig, da mye trafikk ledes utenom sentrum gjennom

den nye bruforbindelsen syd for sentrum. Tilsvarende øker krysninger på Falkumelva med 5,4 % med ny bru ved Århus.

I Porsgrunn betyr nok dette at noe av trafikken ledes utenom tverrsnittet og gir tilsynelatende mindre trafikk. Ved kun å ta utgangspunkt i trafikken som går over elva i Porsgrunn sentrum, finner en økning på ca. 6 % for Porsgrunn sentrum.

	Antall syklende i de aktuelle tverrsnitt		
	Dagens situasjon	Forbedring med 10 % i hovednett	Nye bruer
Skien sentrum	738	783	615
Porsgrunn sentrum	820	876	760
Kjørbekk-Bøle	351	377	351

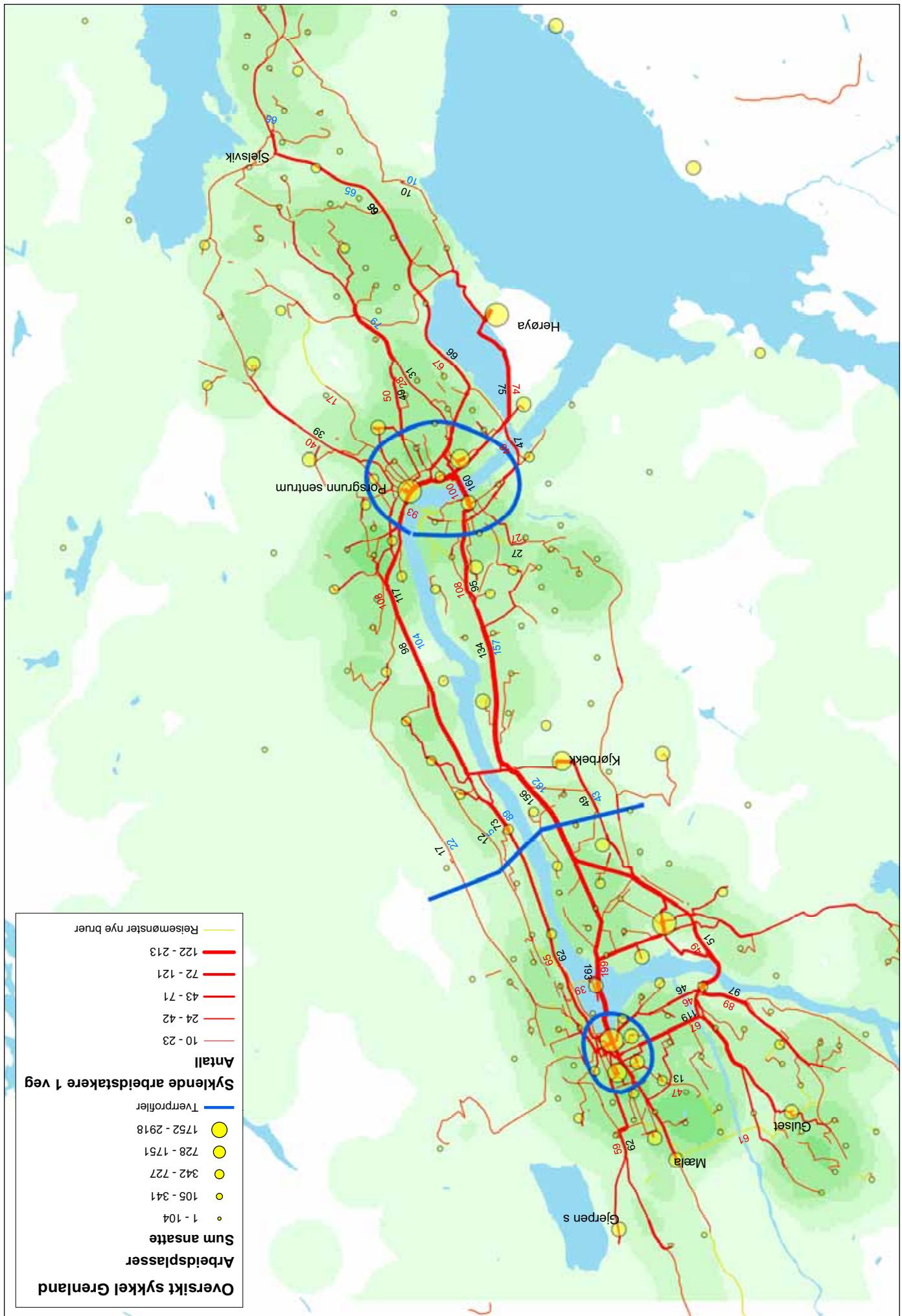
Konklusjon

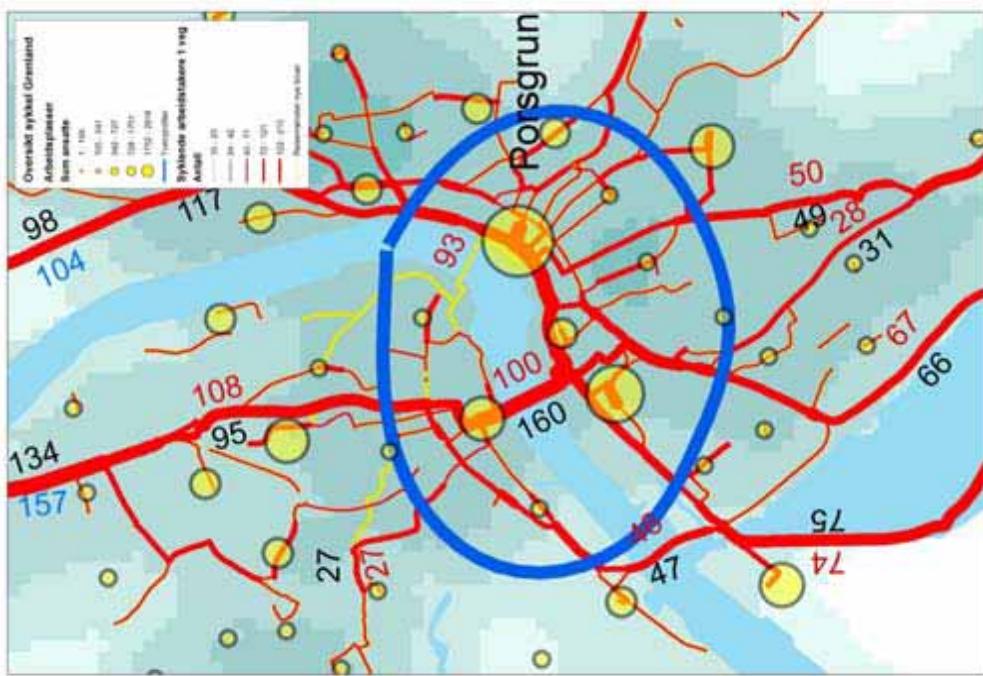
Sykkeltiltak rundt og i bysentrene vil ha klart best effekt på de totale sykkelandeler, men også tiltak på lengre strekk mellom byene vil gi tydelige effekter, og kan sikre gunstig kanalisering.

Bru-tiltakene vil ha lokal effekt i form av kanalisering, men vil ikke gi noen merkbart større sykkelandeler i regionen i forhold til enklere tiltak i eksisterende nett.

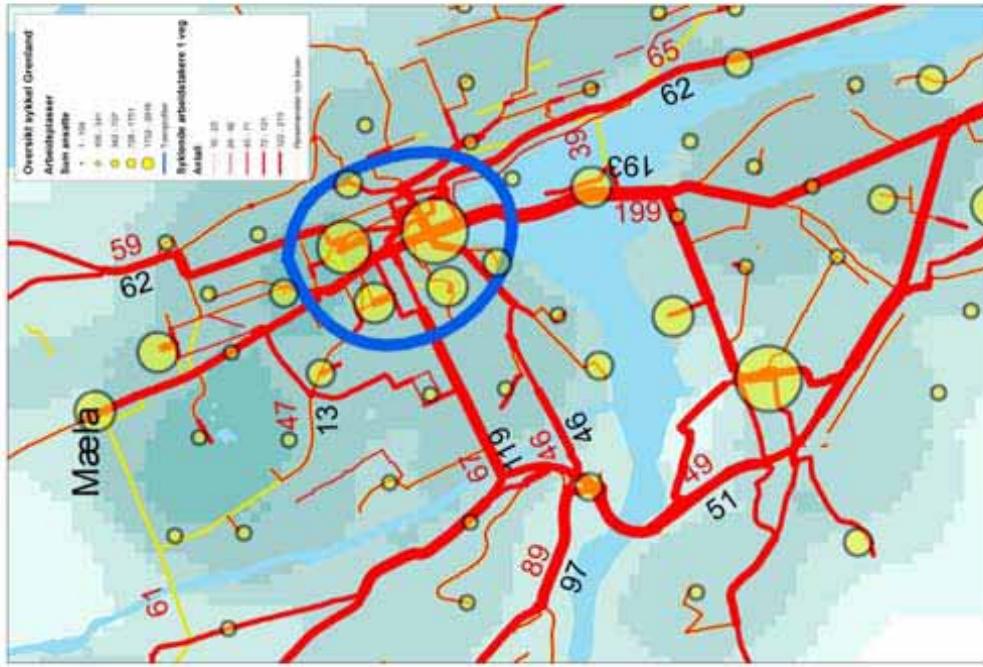
Kartene på de neste sidene viser beregnet antall arbeidstreiser pr sykkel e'n veg. Det vil si til arbeid. Beregningen er basert på RVU som er sesongjustert, dvs gjennomsnitt av året.

- Svarte tall = syklende i dagens situasjon
- Blå tall = syklende ved en forbedring på 10 % i hovedsykkelnettet
- Røde tall = syklende med de 3 sykkelbrueene, Århus, Klosterøya og Moldhaugen

Figur 21. Arbeidsreiser med sykkel i Porsgrunn (e'n veg). Svart tall, dagens situasjon. Blå tall med 10 % forbedring i sykkelvegnettet og røde tall med sykkelbru over Bryggevannet til Moldhaugen til planlagt kulturmhus

Figur 22. Arbeidsreiser med sykkel i Skien. Svart tall, dagens situasjon. Blå tall med 10 % forbedring i sykkelvegnettet og røde tall med sykkelbru over Bryggevannet til Klosterøya og ny Århus bru

ULIKE AMBISJONSNIVA

Denne planen beskriver ulike ambisjonsnivå for fysiske tiltak. I flere tiår har vegplaner hatt et mål om å etablere sammenhengende nett for gående og syklende i byer og tettsteder. Ambisjonsnivå 1 bør være å oppnå dette. Vegmyndigheten skal sørge for at alle typer trafikanter har et tjenlig vegtilbud. De som velger å sykle skal ha et vegsystem som ivaretar framkommelighet og sikkerhet. Det har vært satt som mål i vegplaner en rekke ganger, og man bør ikke sette seg noe mål lavere enn det. Dersom man vil oppmuntre til økt bruk av sykkel bør man vurdere høyere ambisjonsnivå enn dette.

Når sammenhengende nett er etablert under ambisjonsnivå 1, kan ytterligere satning være å øke standarden slik at sykkeltrafikken får anlegg med bedre framkommelighet, færre konflikter med gående og anledning til å sykle med den hastighet man ønsker. Det er foreslått en rekke tiltak, som er gruppert i 3 ulike ambisjonsnivå. Gjenomføring av tiltakene avhenger noe av planer og utvikling for øvrig, men det er mulig å plukke ut og sette sammen tiltak fra ulike nivå.

En satning for å øke andelen reiser med sykkel bør inneholde fysiske tiltak, holdningskampanjer, motivasjonstiltak mm. Det vil være naturlig å sette et mål for prosentvis økning i sykkelbruk etter at tiltak er gjennomført.

Før man skilter en rute bør det være en sammenhengende veg. Om det skal skilles i ambisjonsnivå 1 eller 2 må vurderes i forhold til sammenhengen i ruta. I kostnadsoverslaget er vegvisningen lagt til ambisjonsnivå 1.

Mange av anleggene vi har er blitt noen år gamle, og de henger etter når det gjelder vedlikehold. Statens vegvesen og kommunene har egne retningslinjer for løpende vedlikehold som snørydding og feiling, reastørlæring mm. Viktigheten av attraktive anlegg må gjen speiles i retningslinjer og rutiner.

Mål for ambisjonsnivå 1

- Dagens sykkelanlegg videreføres med nødvendige tiltak for å binde strekningene sammen til et system
  - I sentrumsområder skal syklister ikke behøve å benytte areal for gående, som fortau og gågater
  - Eksisterende gang- og sykkelveger bedres vedlikeholds-messig, slik at dekket får minst like god kvalitet som på den parallelle bilvegen
  - Sykkelvegvisning

Mål for ambisjonsnivå 2

- Syklister skilles fra gangtrafikk i et større område rundt sentrum
  - Løsninger utenfor sentrumsområder med sykling på fortau bygges om
  - Sykkelvegvisning
  - Sikret sykelparkering ved kollektiv/knutepunkt

Mål for ambisjonsnivå 3

- Syklister og gående skilles på hele hovedvegsystemet for sykkel
  - Det anlegges en rask hovedforbindelse mellom Skien - Porsgrunn på hver side av elva og videre over Hærøya til Heistad og Brevik
  - Riksvegene i området, utenfor tettbygd strøk, utvides med en bredere skulder slik at syklister langs landeveg får bedre plass
  - Det etableres nye sykkelvegbruer ved Århus, Klosterøya og ved Moldhaugen
- Separering av syklende og gående kan utføres ved at dels bygges sykkelfelt langs vegen, der trafikkmengde og fartsgrensen er spesielt i retningslinjer og rutiner.

innenfor anbefalingene for denne løsningen i sykkelhåndboka. Eventuelt bør vegen skiltes ned lavere fartsgrense, for å trygge sykkeltrafikken. Gang- og sykkelveg på samme strekning blir et tilbud til gående og langsommere sykling.

Andre strekninger utføres ved at gang- og sykkelveg gjøres om til sykkelveg med fortau, slik at gående og syklende får sin definerte arealidel på vegen. Det må imidlertid unngås at man stadig endrer systemløsning, særlig mellom ensidig og tosidig anlegg for sykling.

Blandet trafikk, bil og sykkel, er fortsatt en aktuell løsning der hvor trafikkmengder og hastighet er innenfor anbefalte grenser for det. På veger med fartsgrense 70 og 80 km/t er sykkelfelt ikke anbefalt løsning. På riksveg 32 mellom Skien og Sillian og lignende strekninger er det heller ikke noe annet tilbud til gående og syklende. En symmetrisk utvidelse av vegskulderen til 1,5 m vil bedre forholdene for syklister, men sykkelhåndboka anbefaler separat gang- og sykkelveg.

Rask hovedforbindelse for sykling, ”sykkelstamveg”.

Det er lansert en ide om å lage egen forbindelse for rask sykling mellom byene, det vil si med hastighet rundt 30 km/t (25 km/t føles raskt for de fleste, mens profesjonelle sykkelritt går med snitthastigheter på nærmere 50 km/t). Det bør vurderes hva slags vegtype som da kan være aktuell. Ved slik sykling vil blanding med gående være et større problem enn nærhet til bilveg. En helt ny stamvegtrafikk vil i vårt område også bli svært attraktivt for gående og for rolig sykling. Dette vil medføre at anlegget ikke vil bli tilstrekkelig attraktivt for dem som holder høyest tempo slik som i intensjonene.

En ny trase langs jernbanelinja fra Bøle til Osebakken vil kunne ha kurvatur for høy fart. Avstand mellom jernbane og sykkelveg bør være 5 til 10 meter. Traseen ligger inne i forslag til kommunedelplan for Menstad - Borgstad. Fra Borgestadbakken til kommunegrense til Porsgrunn, langs jernbanen, berører traseen fredet område rundt Borgestad gård. I kommunedelplanen er forbindelsen vist som tur-

veg uten fast dekke. Om denne kunne asfalteres ville traseen ha et stort brukerpotensiale for lengre sykkelreiser mellom bysentrene og i forhold til nytableringer innen bolig, næring innenfor kommune- delplanen for Borgestad - Menstad. Som nevnt vil traseen også bli meget attraktiv som gangveg mellom dette området og Porsgrunn sentrum, og vil av den grunn neppe kunne fungere som ”sykkelstamveg”.

Vi står da igjen med sykkelfelt som prinsipiell løsning for en rask sykkelveg mellom byene. På veger med stor trafikk bør en gang- og sykkelveg være et supplement til sykkelfelt uansett. Det er en del syklister, spesielt barn og eldre folk som har det tryggere på en gang- og sykkelveg. I vurdering av tiltak bør man også kunne vurdere nedsatt fartsgrense for bilistene.

Det er lansert en ide om å lage egen forbindelse for rask sykling mellom byene, det vil si med hastighet rundt 30 km/t (25 km/t føles raskt for de fleste, mens profesjonelle sykkelritt går med snitthastigheter på nærmere 50 km/t). Det bør vurderes hva slags vegtype som da kan være aktuell. Ved slik sykling vil blanding med gående være et større problem enn nærhet til bilveg. En helt ny stamvegtrafikk vil i vårt område også bli svært attraktivt for gående og for rolig sykling. Dette vil medføre at anlegget ikke vil bli tilstrekkelig attraktivt for dem som holder høyest tempo slik som i intensjonene.

Sammenhengende sykkelruter

I neste kapittel er tiltakene sortert i føreslårte hovedsykkelruter med hver sin farge: grønn, rød og blå. Rutevalget er uavhengig av dagens vegklassifisering og vegeier. Tiltak til viktige målpunkter langs hovedrutene der folk arbeider og bor, er definert som arm av hovedsykkelrute. Det er ikke forskjell i viktighet og ambisjonsnivå mellom hovedruter og armene til disse. Hver rute beskrives med tiltak knyttet til de tre ambisjonsnivåene. Rutene er vist på eget kartbilag.

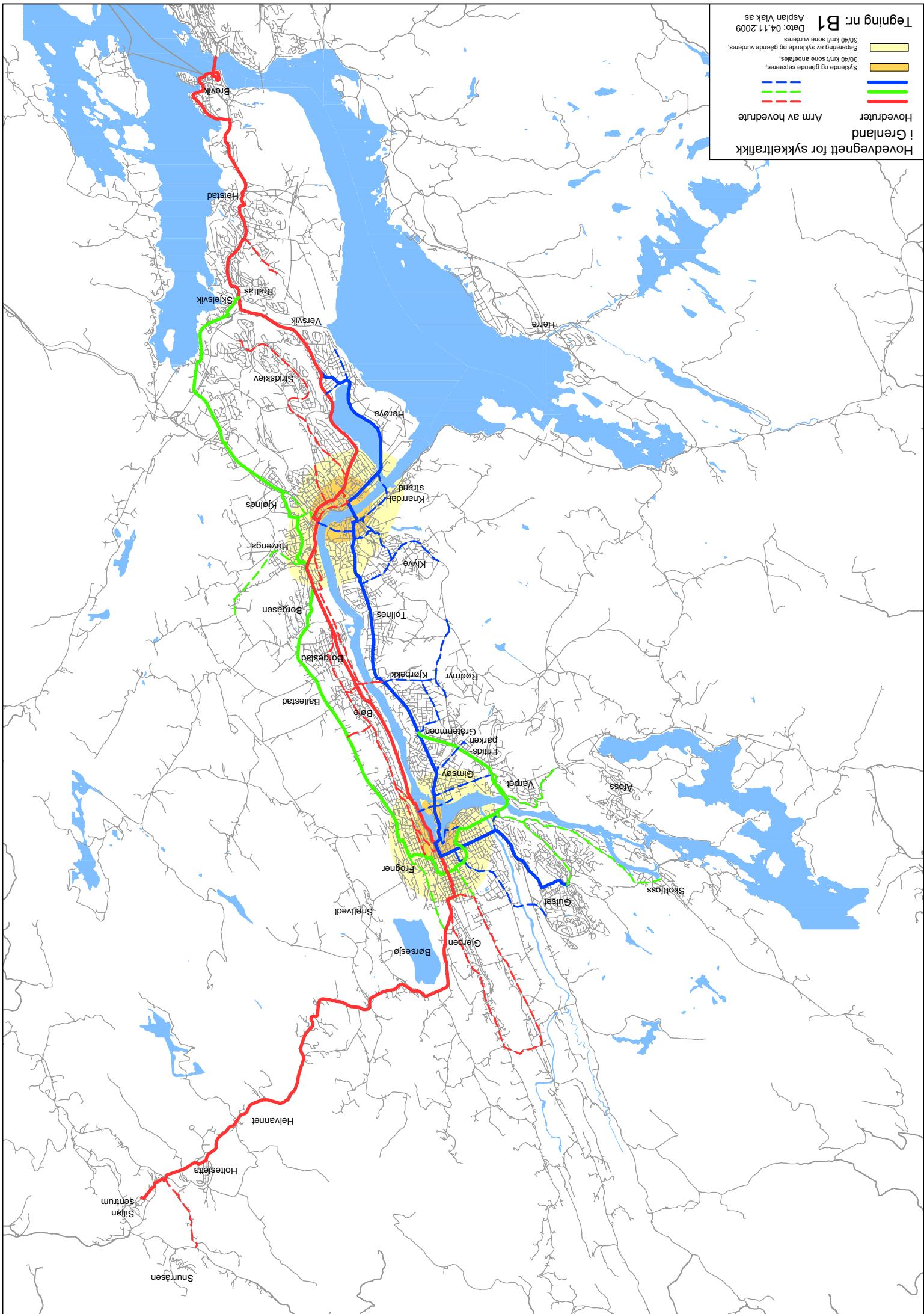
Rød hovedrute følger følgende trase:

- Riksveg32 fra Siljan sentrum, Nylenede – Ivar Aasensgate.
- Gang- og sykkelveg gjennom Nordre bydel, Lie og Kverdalsgaten fram til Torggata.
- Torggata fram til rundkjøringa ved Rådhuset.
- Bryggeparken og Nedre Skottlandsveg fram til Blåbærlia.
- Langs riksveg36 fram til Heimdalsgate på Osebakken.
- Storgata fra Heimdalsvegen til Rådhusgata.
- Fra Rådhusgata mot Sverresgate.
- Sverresgate – Kirkebakken – Øyekastvegen fram til riksveg 354.
- Langs riksveg 354 Herøyavegen til Skjelsvik.
- Langs riksveg 354 fra Skjelsvik til Norcem.
- Fra Norcem gjennom Brevik sentrum til Korvetten.
- Langs riksveg 354 over Breviksbrua til Bamble.
- Starter i Tuftekrysset og følger riksveg 354 over Moflata, Elstrøm fram til Myren.
- Går i trase over ny bru over Falkumelva syd for politistasjon.
- Ellert Sundts gate og Søndre Falkumveg fram til Lundedalen.
- Lundedalen fram til Liegata (riksveg 32) via Otto Bærholds gate.
- Langs riksveg 32 Schweigaardsgate fram til Brekkeby.

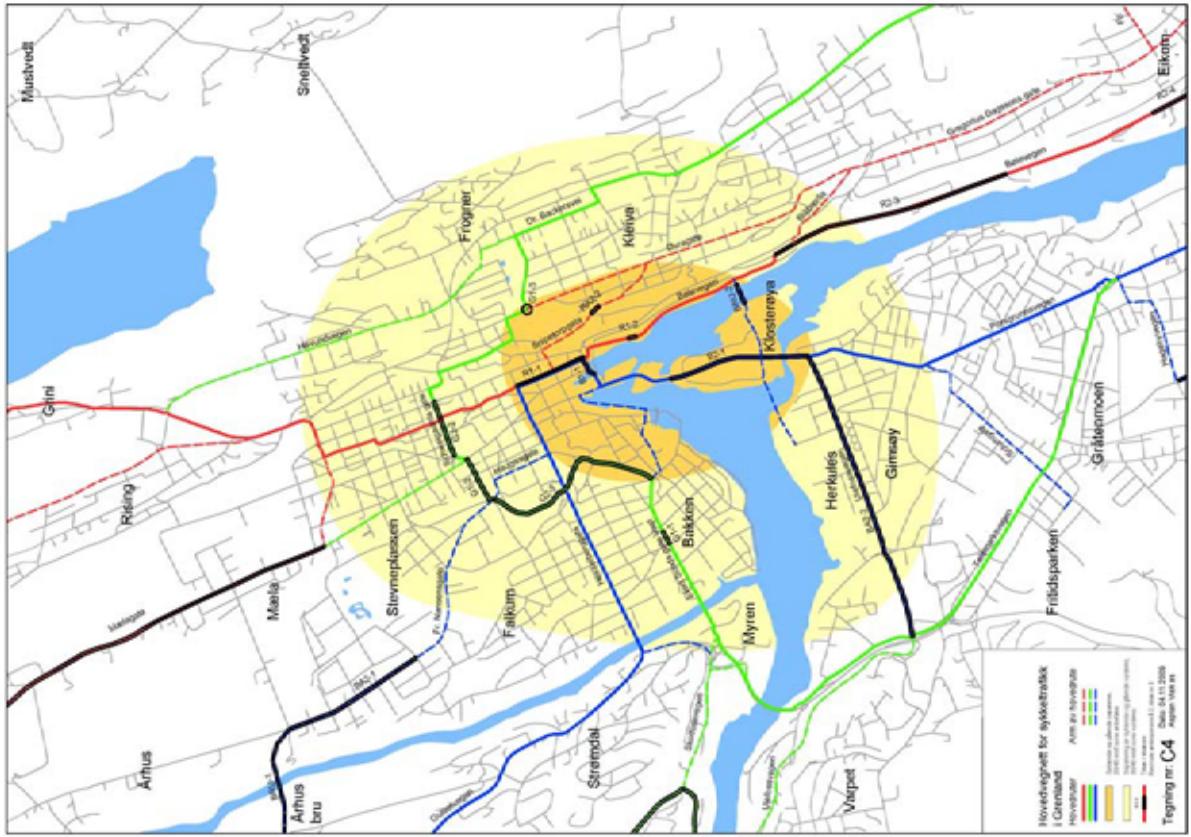
- PA Munchsgate syd, Frognervegen Hans Houensgate fram til Brekkeparken og opp til Øvregate.
  - Øvregate, Brekkegata, Dr. Backersveg fram til Stormbanen.
  - Fra Stormbanen langs Håvundvegen fram til Ekeliv "gamle Håvundvegen"
  - Håvundvegen fram til Hammerkrysset.
  - Langs riksveg 36 fram til Hovengasenteret (parallel med røde rute).
  - I Gunnar Knutssensgate, Grenlandsgrata til Kjølnes.
  - Gjennom Kjølnesområdet, Gjerpensgata fram til Riksveg 36 ved Vallermyrene.
  - Langs riksveg 36 Vallermyrene til Ullinvegen, Eidanger kirke, Prestealleen, Nystrandvegen, Ørstvedtvegen til Skjelsvik.
- Blå hovedrute** følger følgende trase:
- Nordre Gulset via Gulsetvegen til Falkumbrua. Hesselbergs gate fra Falkumbrua til Torggata. (Gs-bru over Falkumelva via Århusvegen til sentrum er foreslått som arm til hovedruta og blir et viktig supplement til hovedruta når denne gjennomføres).
  - Torggata til Kaffehuset til Bruene.
  - Bruene over Klosterøya fram til Tvedtkrysset.
  - Porsgrunnsvegen fram til Pors stasjon og videre i Kirkegata fram til PP-senteret/krysset med Drangedalsvegen/Linaaesgate.
  - Over Porsgrunnsbrua - Brugata til Storgata.
  - Storgata sydover til Kullitangen.
  - Hydrovegen, Fjordgata til Kr. Birkelandsgate Kr. Birkelandsgate, Sam Eydesgate fram til riksveg 354 ved Bakkane.
- Grønn hovedrute** følger følgende trase:
- Elstørm fram til Myren.
  - Ellert Sundts gate og Søndre Falkumveg fram til Lundedalen.
  - Lundedalen fram til Liegata (riksveg 32) via Otto Bærholds gate.
  - Langs riksveg 32 Schweigaardsgate fram til Brekkeby.
- I forhold til modellberegningen for arbeidsreiser er det disse hovedrutene som har potensiale for størst sykkeltrafikk.

Vi har valgt å begrense antall sykkelruter med tanke på vegvisning til noen få, men lange gjennomgående ruter. Det er det som gir enklest oppfattelse av sykkelrutene. Armene til hovedrutene bør ha vegvisning med stedsanvisning av viktige målpunkt ut fra hovedruta og med visning til hovedruta den andre retningen. Skilting av de tre hovedrutene kan gjøres med fargekode, tallnummer eller navn.

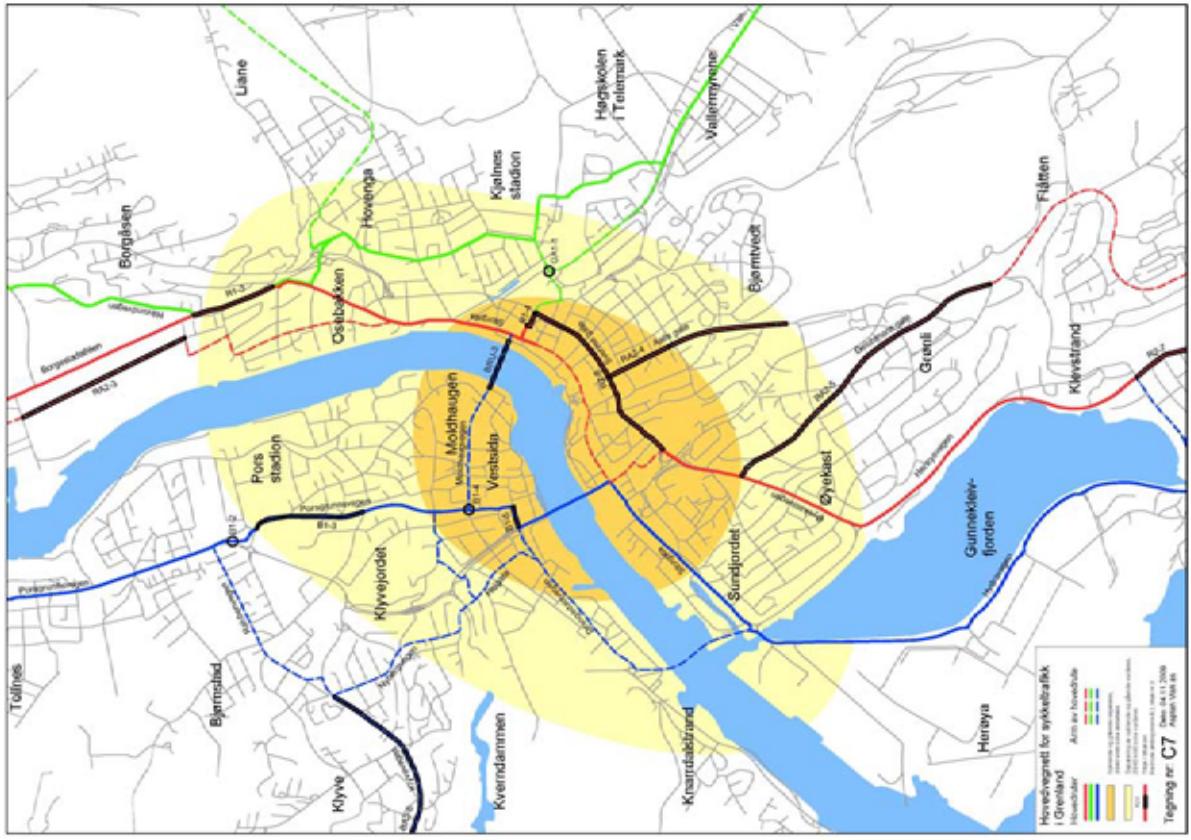
De skiltede rutene skal anvise et fornuftig vegvalg der både sikkerhet og framkommelighet er ivaretatt, og der syklisten ikke ledes inn i vanskelige eller uklare trafikksituasjoner.

Hovedvegnett for sykkeltrafikk i Grenland

Figur 24. Rød- Grønn og Blå sykkelruter i sentrale deler av Skien.
Forslag til tiltak vist med tykk sort strek

Figur 25. Rød- Grønn og Blå sykkelruter i sentrale deler av Porsgrunn. Forslag til tiltak vist med tykk sort strek

KOSTNADER

Generelt

Det er angitt anleggskostnader for tiltak innenfor ambisjonsniva 1 og 2. Kostnadskalkylene er grove og er basert på meterpriser med tilpasning til lokale forhold. Meterprisene er inklusive entreprise- og byggherrekostnader. Byggherrekostnadene er beregnet til 35 % av kostnadene.

Usikkerhetsnivået for dette plannivået antas å ligge på min. 25 %. Enhetsprisene for de ulike tiltakene vil dermed variere fra ca. 5.000 kr/m for de helt enkleste fysiske forhold til ca. 30.000 kr/m for tiltak der det er konstruksjoner og omfattende grunnskader. Gang- og sykkelbruene har enhetspriser fra 10.000 kr/m for en normal brukkonstruksjon til 340.000 kr/m for klappebru.

Gjennomføring av enkelte tiltak dreier seg ikke alltid om penger. I bysentrene er bredde på gateøpene gilt, og det er like mye et spørsmål om hvilken bruk av arealet man vil prioritere. Prioritering av sykkelfelt framfor kantsteinsparkering er for eksempel en vanlig problemstilling i bykjernen.

God sykkelvegvisning av hovedruter og arm til hovedruter er viktig. I kostnadsoverslagene er sykkelvegvisning lagt på hver delstrekning.

Oftre inngår sykkelanlegget i en generell ombygging av nye veganker eller ombygging av eksisterende veg/gatesystem og der sykkeltiltaket bare utgjør en liten del av totalen. Der dette er tilfelle er det kommentert i beskrivelse av tiltaket.

Sammendrag av kostnadsoverslaget er vist i tabellen under.

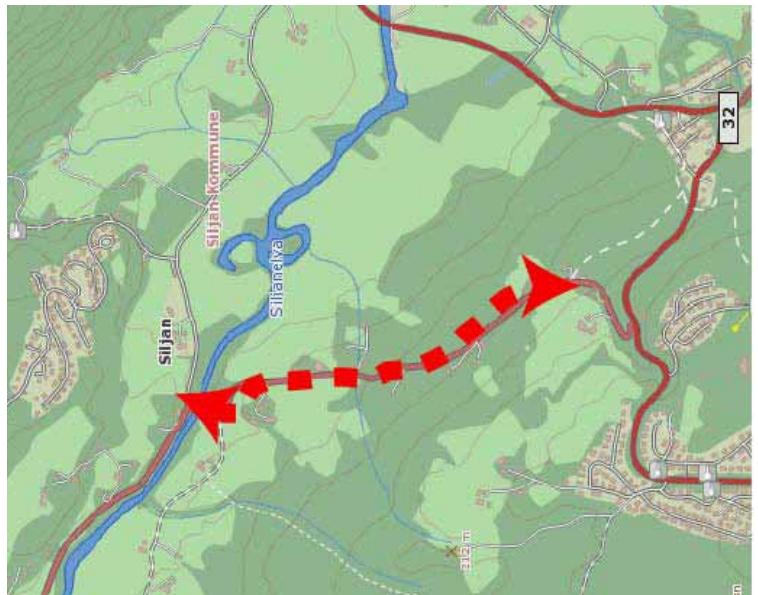
Hovedruter	Kostnader amb. 1	Kostnader amb. 2	Nye gs-bruer	Sum
Rød Rute	39	185		224
Blå rute	9	74	138	220
Grønn rute	8	64		72
Sum	50	334	138	522

Det vises ellers til kostnadsoverslag for enkelttiltak som er vist i tabellform under hver hovedrute.

RØD RUTE

Ambisjonsnivå 1 RA1-1 Arm Høisetbakkane (Slijan)

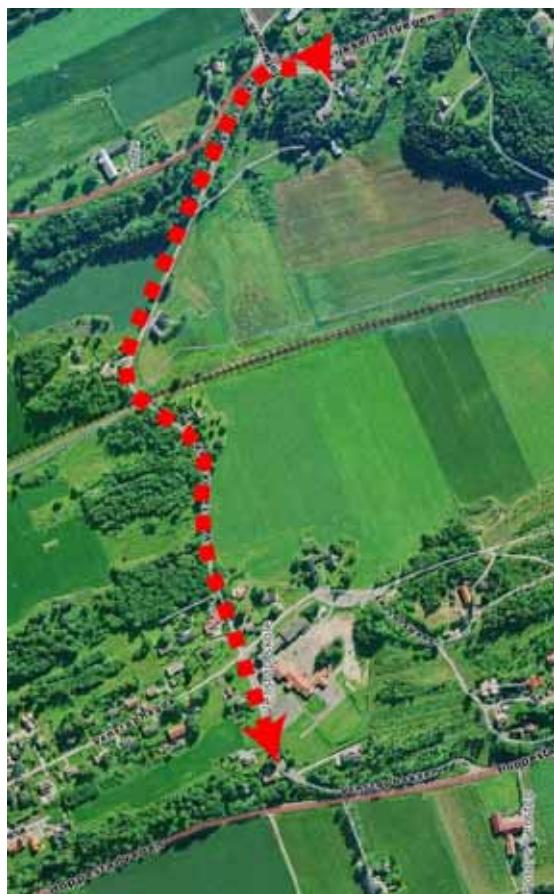
Gang- og sykkelvegen over Mosletta som ble ferdigstilt i 2008, danner forbindelsen mellom Holtesletta og Høisetbakkane. Det er også mulig å etablere en videreføring langs Høisetbakkane ned til Høisetbrua, en lengde på ca. 1,4 km. Vegen blir brukt som skoleveg for barn i Snurråsen. Det anbefales bygging av separat gang- og sykkelveg.

Figur 26. G/s-veg langs Høisetbakkane.
Se oversiktsskart C1

RA1-2 Arm Venstøppbakken (Skien)

Skien kommune har utarbeidet reguleringsplan og byggeplan for å etablere en gang- og sykkelveg mellom Luksefjellevagen og Venstøp barneskole, en lengde på ca. 850m. Dette er skoleveg, og planen går ut på bygging av separat gang- og sykkelveg.

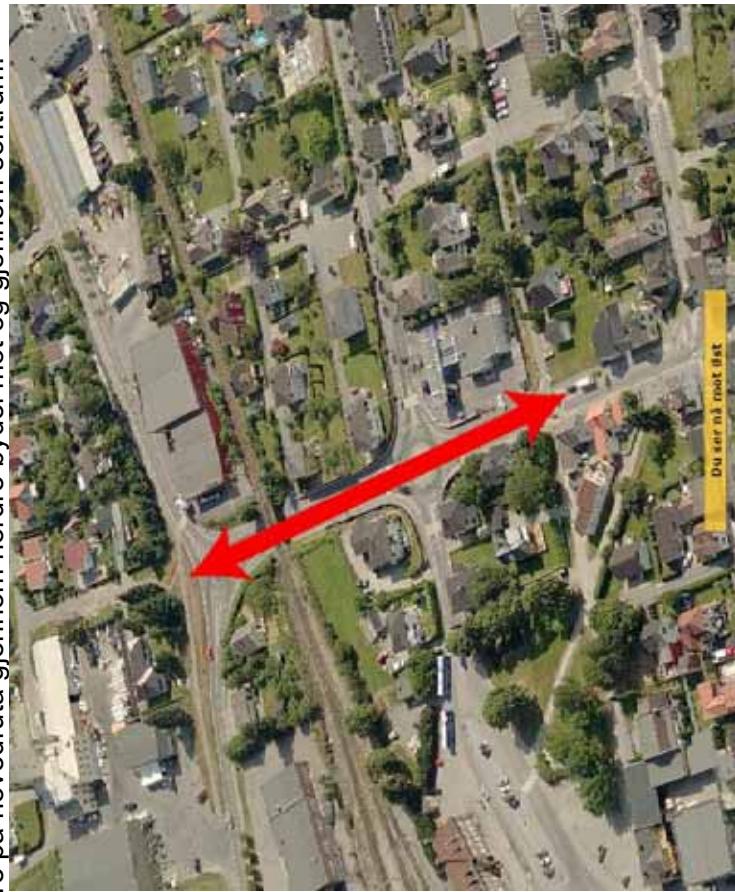
Figur 27. Venstøppbakken fra Venstøp skole til Luksefjellevagen. Se oversiktsskart C3

Sammenbinding av g/s-veg ved Wattenberg til g/s-vegen

fra Nylende ned til Kverndalen og sentrum (Skien)

Før løpet av gang- og sykkeltrase forbi rundkjøring i krysset med Alexander Kiellandsgate, under jernbanebrua inn på Ivar Aasensgate er ukjart. Jernbanebrua setter klare fysiske breddbegrensninger. Etablering av sykkelfelt på denne korte strekningen er urealistisk uten bygging av ny jernbanebru. Løsningen på denne strekningen må bli blanda trafikk slik som i dag. Systemløsningen avklares gjennom forprosjekt dersom det blir aktuelt å vurdere ny jernbanebru.

Løsningen krever god sykkelvegvisning for å lede de syklende videre på hovedruta gjennom nordre bydel mot og gjennom sentrum.

Figur 28. Ivar Aasensgate fra Alexander Kiellandsgate til g/s-veg nordre bydel. Se oversiktskart C4

RA1-3 Arm Mælagata (Skien)

Det foreslås å bygge gang- og sykkelveg fra kryss med Gjerpensgate til Petersborg. Videreføringen opp til Venstøpbakken er foreslått i ambisjonsnivå 2. Lengde ca. 1,5 km.

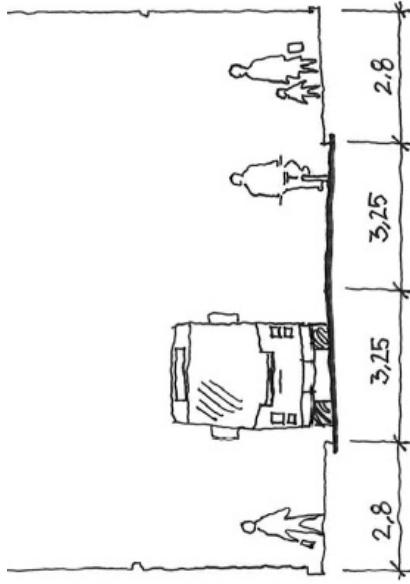

Figur 29. Gang og sykkelveg i Mælagata fra Gjerpensgate og nordover. Bildet viser området like nord for Gjerpensgate. Se oversiktskart C3

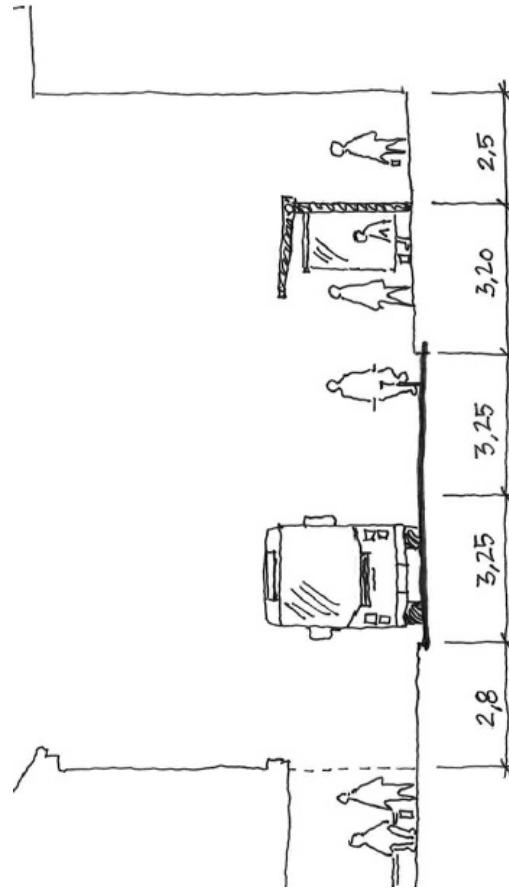
R1-1 Torggata fra Hesselbergsgate til Kaffehuset (Skien)

Torggata er blitt utpekt til hovedtrase for sykkeltrafikk nord-sør i Skien sentrum. Gata har i dag envegsregulering sørover fra Landmannstorget til Rådhuset. Gata har kantsteinsparkering på vestsida av vegen fra Hesselbergsgate til Rådhusgata. Dersom dagens envegsregulerte løsning opprettholdes er det mulig å etablere ett kjørefelt for trafikk sørover, og symmetrisk sykkelfelt. Sykkelfeltene bør merkes med sykkelsymbol og pil for å angi retning.

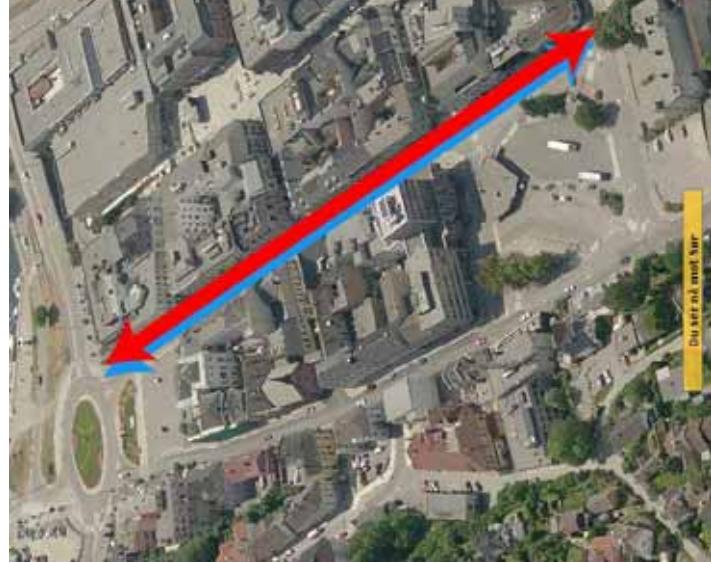
Det har vært vurdert å gjøre om gata til kollektivgate med tovegtrafikk. Da vil trafikkmengden bli begrenset, og løsningen for de syklende vil være sykling sammen med bussene samtidig som det innføres 30km/t i hele sentrumsonen. Uansett løsningsalternativ må den nævneværende kantsteinsparkering fjernes.

Figur 30. Profil Torggata ved Citybygget

Figur 30. Profil Torggata ved Citybygget

Figur 31 Profil i Torggata ved rådhuset

R1-2 Langbryggene - Tollboden (Skien)

Ut østsida mot Bøle er Langbryggene et godt alternativ til fortauet langs riksvegen. På et parti ved sjøbodene, før Tollboden er det lagt ut et felt med storgatestein. Dekket er uegnet til å sykle på. Tiltaket som foreslås er å legge sykkelbaner med jevn overflate i betong eller granitheller.

Figur 33. Det foreslås forbedret dekke ved sjøbodene i Bryggeparken. Se oversiktskart C4

I Skien kommune på østsida av elva er det få forbindelser som knytter de langsgående sykkelrutene sammen på tvers. 3 av disse arealene er omtalt under.

Arm Blåbærlia

Blåbærlia har et smalt fortau langs en lang rettstrekning og fartsnivået er relativt høyt. I bunnen er det svinger med to smale jernbaneunderganger. Strekningen trafikkeres av buss. Dette er likevel en sykkeltrase som mange bruker. Tiltak for å oppnå eget anlegg for syklister, for eksempel sykkelheis, vil medføre store kostnader og ombygging av 2 jernbaneunderganger. Sykkelvegvisning, nedsatt fartsgrense til 30 km/t eller 40 km/t og blanda trafikk kan være aktuelle tiltak.

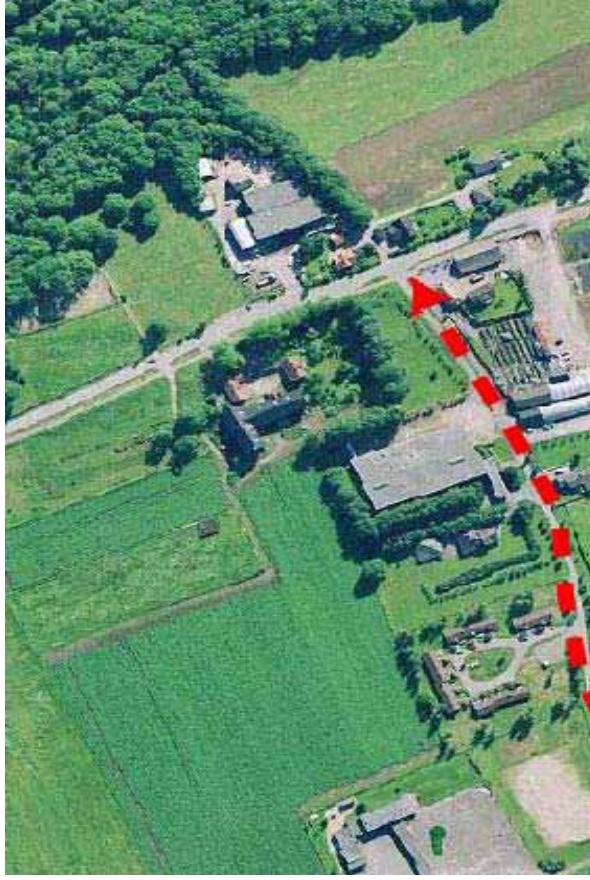
Figur 35. Arm Blåbærlia. Se oversiktskart C4

Figur 34. Eksempelfl på bruk av heller i sykkelbane i Tønsberg

Arm Follaugvegen

Follaugvegen er en viktig tverrforbindelse mellom Håvundvegen og Gregorius Dagssonsgate. Vegen er stengt for gjennomkjøring med bil og er godt egnet for sykling. Aktuelt tiltak er sykkelvegvisning.

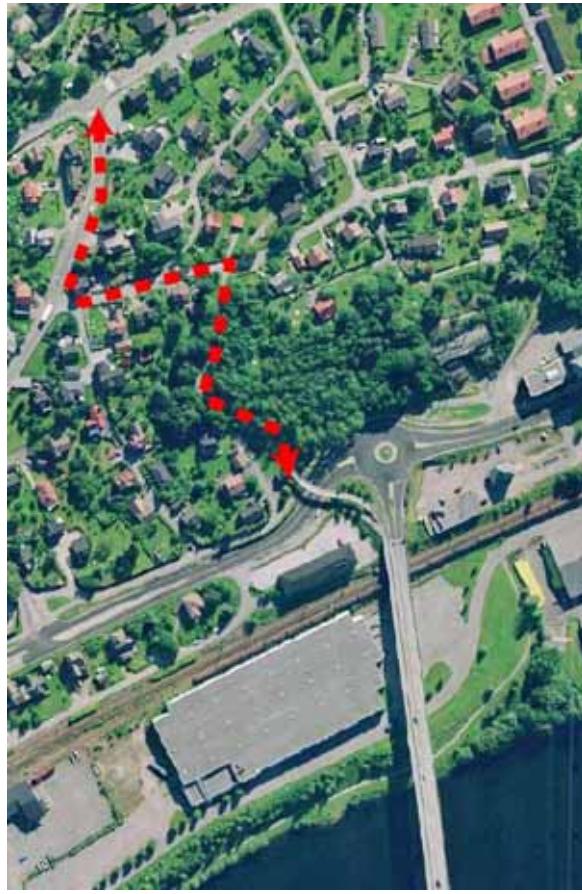

Figur 36. Arm Follaugvegen fra Håvundvegen ved Hoels Hageland til Gregorius Dagssonsgate. Se oversiktskart C6

Arm Gregorius Dagssonsgate – Menstad bru

Armen danner forbindelsen mellom Gregorius Dagssonsgate og Gunnar Knudsens veg med videreføring over Menstadbru til Porsgrunnsvegen og Kjørbekk.

Ruta går i Nedre lleenveg og Haugsåsvegen. Vegene er lavtrafikkerete og kjøretilstigheten er lav. Her blir det blandet trafikk. Fra Haugsåsvegen er det bygd gang- og sykkelveg fram til Rv36 Gunnar Knudsens veg med forgrening i sykkelveg over Gunnar Knudsens veg til Menstadbru. Aktuelt tiltak er sykkelvegvisning.

Figur 37. Arm fra Gregorius Dagssonsgate til Menstadbru og Rv36. Se oversiktskart C6

R1-3 Hammerkrysset – Storgata/Heimdalsgate (Porsgrunn)

Fra Hammerkrysset er det bygd fortau fram til kopling med Storgata. Lengde ca. 400 m.

På denne strekningen kan en mulig løsning være sykkelveg med fortau, adskilt fra kjørebane med en smal rabatt. En annen løsning kan være gang- og sykkelveg adskilt fra kjørebane med en smal rabatt.

Tiltaket må også omfatte kryssing av riksvegen ved Hammerkrysset, som mange gående og syklende oppfatter som trafikkfarlig. Hva slags tiltak som bør iverksettes må avgjøres gjennom forprosjekt.

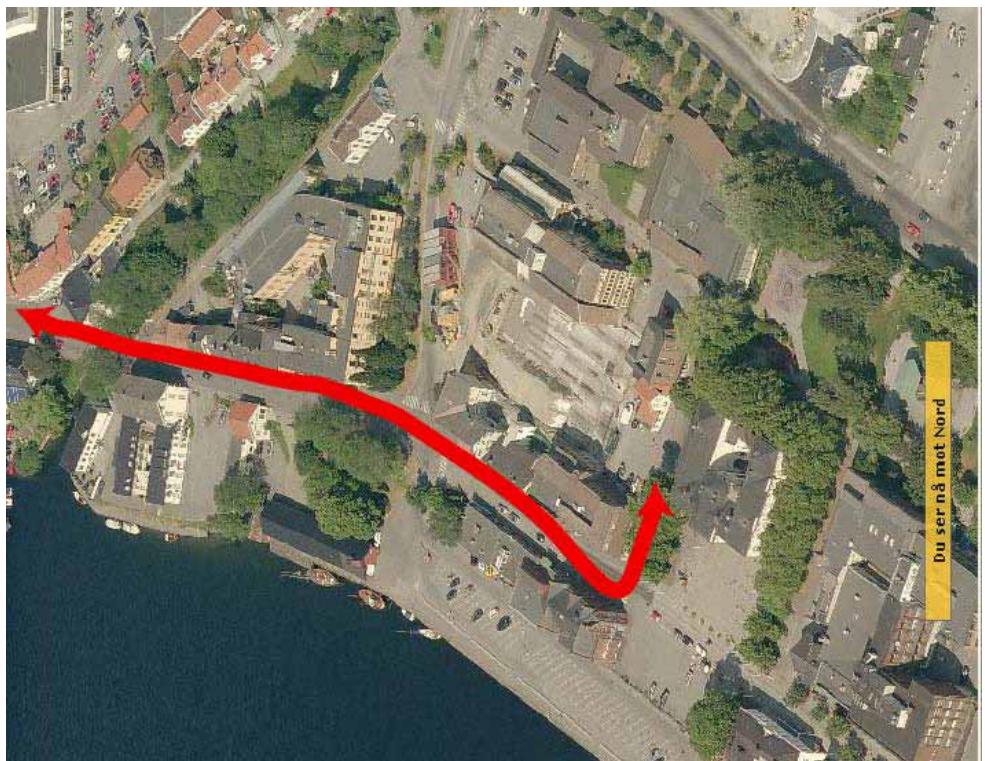
Vegkrysset med Vidarsgate skal reguleres i 2009 i forbindelse med planlagt boligutbygging på tomta til Grenland Pappindustri. Statens vegvesen har gitt innspill til varsling av planen i forhold til ombygging av krysset.

Figur 38. Fra Hammerkrysset til Storgata er det bygd fortau. Se oversiktskart C6 og C7

Storgata fra Heimdalsgata til Rådhusgata (Porsgrunn)

I Storgata videre ned til Rådhuset kan man ha blandet trafikk slik som i dag.

Figur 39. Storgata fra Hovenga til Rådhusplassen. Se oversiktsskart C7

R1-4 Rådhusgata fra Storgata til Sverresgate (Porsgrunn)

Syd for biblioteket er det en gangforbindelse ut mot lyssignalryset i Sverresgate. Gangvegen bygges om til sykkelveg med fortau.

Figur 40. Koplingen mellom Storgata og Sverresgate i Rådhusgata.
Se oversiktsskart C7

Arm Storgata fra Rådhusgata til Meieritorvet (Porsgrunn)

Arm av hovedrute går videre gjennom byen til Brugata, Crøgerlia og følger denne til kopling med hovedruta ved Kirkebakken.

Storgata er et naturlig valg for syklister og den vil alltid være en viktig arm av hovedruta gjennom Porsgrunn sentrum.

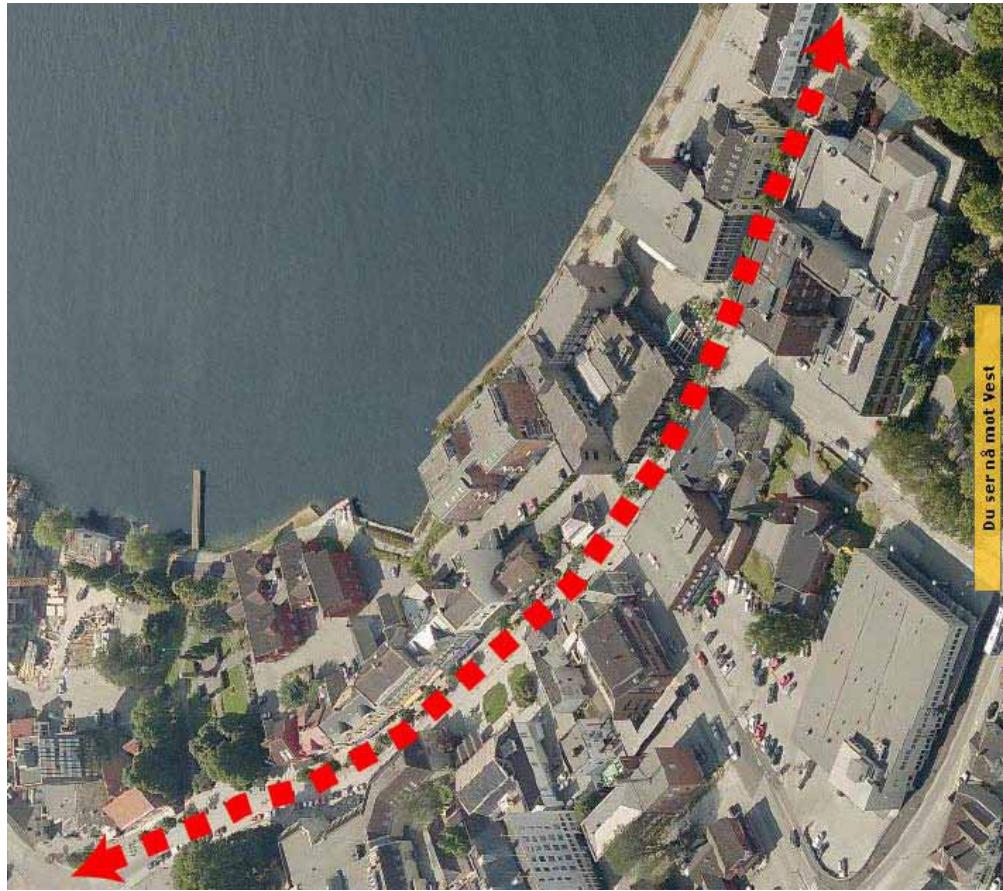
Sørover fra Rådhusgata gjennom sentrum til Meieritorvet er Storgata bygd som miljøgate. Det er betydelig trafikkbelastning og kryssende gangtrafikk i denne delen av gata. Trafikken er envegsreguleret nordover. Sykling i retningen mot biltrafikken bryr ikke på særlig problem. Ved sykling mot biltrafikken er situasjonen verre dersom bilene ikke holder seg til høyre side av gata. Tiltak kan være skilting som informerer om miljøgate og tovegs sykling. Ved eventuell dekketornying bør det legges vekt på å benytte betongheller eller annet jant dekke på arealer for syklister.

På denne strekningen ser en ikke for seg særskilte tiltak for syklister bortsett fra sykkelvegvisning. Som for foregående strekning av Storgata bør det vurderes soneskilting med fartsgrense 30 km/t eller 40 km/t i bykjernen.

Mulige alternativer:

- Dersom gata stenges fysisk for biltrafikken ett sted unngår man gjennomgangstrafikken. Prinsippet med "shared space" vil kunne fungere, noe det ikke gjør i dag.
- Dersom Storgata gjøres om til gågate kan en løsning være å etablere et felt for sykling, som ei sykkelgate med fortau. Det ville trolig gi mindre konflikter mellom gående og syklende enn ei ren gågate.
- Alternativ løsning med ett kjørefelt og envegskjøring for biltrafikk og tosidig sykkefelt vil kunne gi syklister i begge retninger bedre vilkår.

Forprosjektstudier for Storgata bør gjennomføres for å avklare hva slags løsning som skal legges til grunn for en samlet plan for sentrum.

Figur 41 Storgata fra Rådhusplassen til Meieritorvet er miljøgate. Se oversiktsskart C7

Arm Storgata fra Meieritorvet til Frisebrygga (Porsgrunn)
Fra Meieritorvet til Frisebrygga er det toveis trafikk. Trafikkarealene er utflytende og det er skraparkering på østsida av gata. Løsningen skaper mange farlige trafikksituasjoner. Skraparkeringen bør fjernes og gjøres om til lomme for varelevering. Dette ses i sammenheng med ny parkeringsordning i Porsgrunn og forslag til reguleringsplan for Down Town området.

Figur 42. Storgata fra Meieritorvet til Frisebrygga/Bratsberg brygge. Se oversiktskart C7

Arm Storgata fra Frisebrygga til Franklintorget (Porsgrunn)

Denne strekningen er i dag envegsregulert nordover.

Strekningen ligger innenfor forslag til reguleringsplan for Down Town som er under behandling. Forslaget går ut på å fjerne eksisterende rundkjøring i Brugata og gjenåpne krysset Storgata/Brugata for toveis kollektivtrafikk. Storgata fra Brugata til Wintersgate er frelsatt som ren kollektivgate. Fra Wintersgate til Frisebrygga blir det blandt trafikk. I planen blir adkomst til P-hus i Skomværskvartalet beijent fra Storgata i nytt gate løp mellom Storgata og Skomværsgata vis-à-vis krysset med Wintersgate.

Figur 43. Storgata fra Frisebrygga til Franklintorget. Se oversiktskart C7

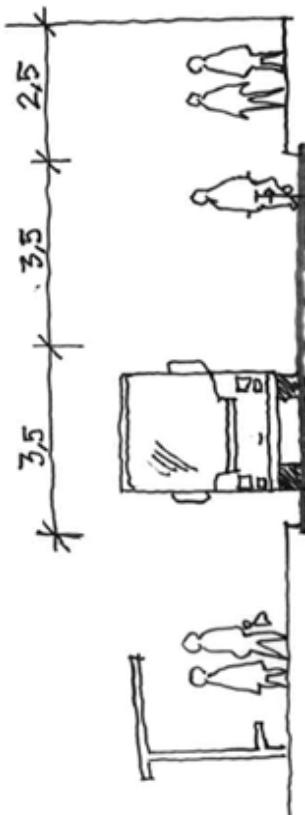
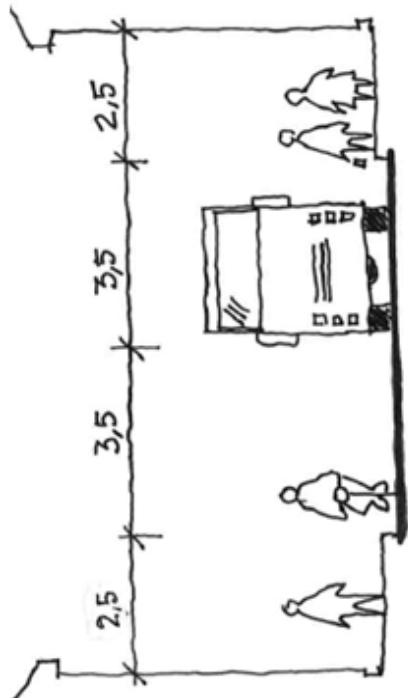
I planen vurderes det nytt ruteopplegg der metrobussrute M1 fortsett går og stopper i Storgata ved Franklintorget. M2 og M3 + pendelruter stopper i Brugata ved Franklintorget og det foreslås i DT-planen at disse rutene som i dag trafikkerer Storgata, legges om via Raschebakken. Dette vil i såfall begrense trafikken i nedre del av Storgata og forsøre løsningen med blanda trafikk.

Det er ikke tenkt spesielle fysiske tiltak for syklister på denne strekninga, men som ellers i Storgata bør parsellen omfattes av fartsgrensesone 30 km/t.

Typiske snitt for Storgata på denne strekninga er vist på figurene til høyre.

Storgata videre sydover til Sundjordet og videre til Herøya er beskrevet under blå hovedrute.

Figur 44. Profil for Storgata ved Skomværskvartalet. Blanda trafikk kollektiv og sykling

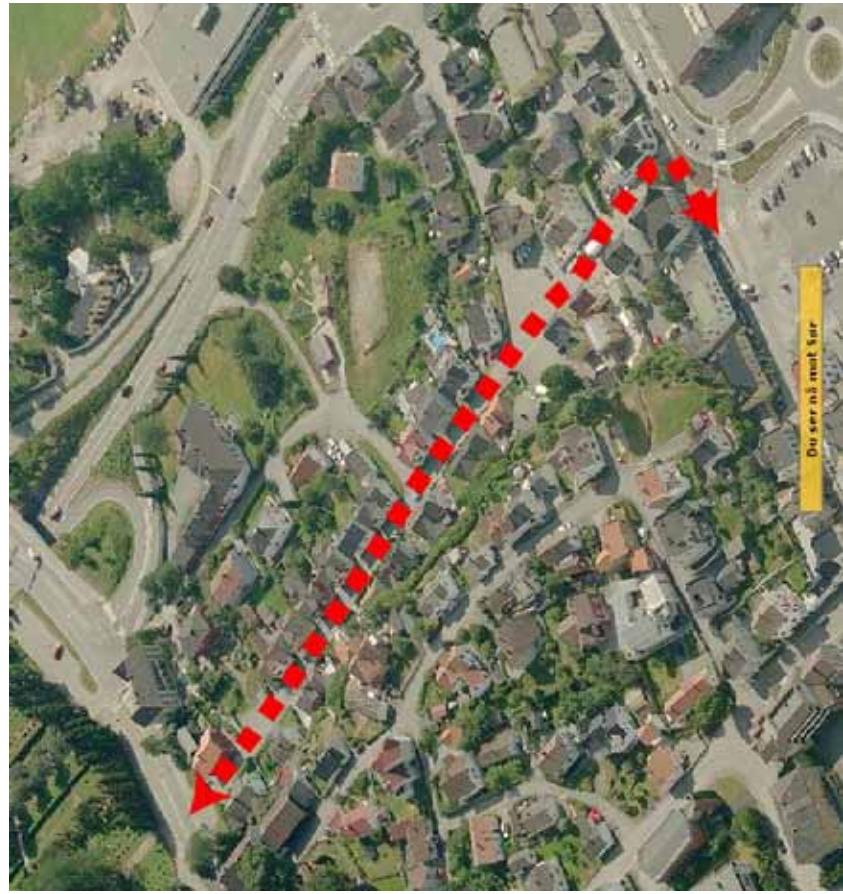

Figur 45. Profil ved Franklintorget. Blanda trafikk kollektiv og sykling

Arm Crøgerlia til Kirkebakken (Porsgrunn)

Crøgerlia har liten biltrafikk. Det kreves tiltak i overgang fra Storgata til Crøgerlia. Detaljene i tiltaket må avklares gjennom forprosjekt og må ses i sammenheng med gjenåpning av krysset Brugata/Storgata som er foreslått i reguleringsplan for Down Town. Ved Kirkebakken der denne armen møter hovedruta bør det skilles godt.

Langs Øyekastvegen og videre langs riksveg 354 Høøyavegen er det gang- og sykkelveg mer eller mindre sammenhengende fram til Norcemfabrikken ved Brevik.

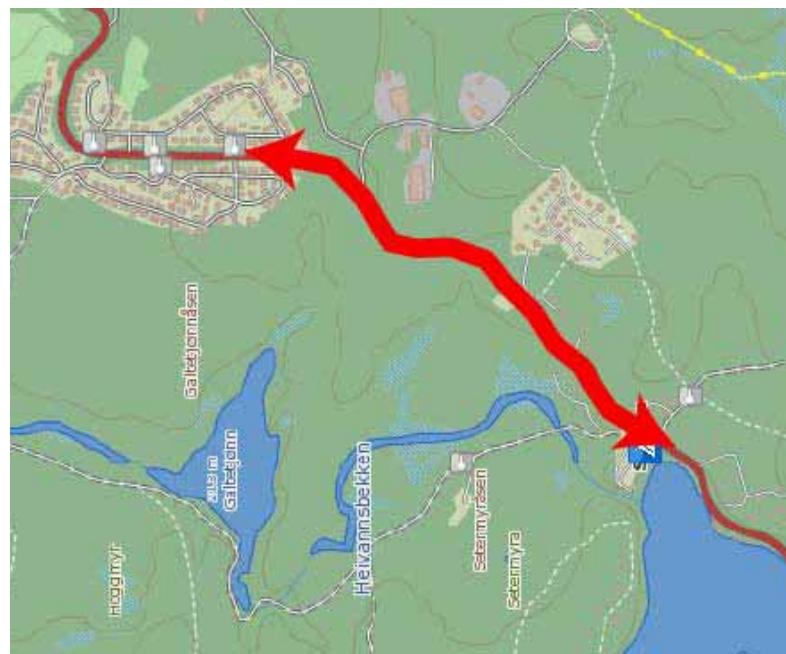

Figur 46. Crøgerlia fra Storgata til Kirkebakken. Se oversiktskart C7

Ambisjonsnivå 2

R2-1 Riksveg 32 fra Holtetsetta til Heivannet (Siljan)

Det forslås å bygge separat gang- og sykkelveg fra Holtetsetta til Heivannet. Det er vurdert utvidet skulder, men denne løsningen vil kun være for syklistar. En separat gang- og sykkelveg vil bedre betjene begge trafikantgrupper og det antas at konflikt mellom syklende og gående blir liten.

Figur 47. G/s-veg fra Holtetsetta til Heivannet. Se oversiktskart C1

R2-2 Riksveg 32 Kikut - Gravli - Lundsåsen (Skien)

Vegen er svingete med smale skuldre. Det foreslås å bygge gang- og sykkelveg fra avkjøringen til Kikutbygda til Lundsåsen. Strekningen er ca. 3,6 km lang. Ved gjennomføring av tiltaket blir det sammenhengende sykkelvegtilbud fra Kikut til Jernbaneundergangen ved Nylende.

Figur 48. Delparsellen fra Kikut til Gravli (2,4km). Se oversiktskart C2

Figur 49. Delparsellen fra Gravli til Lundsåsen (1,2 km). Se oversiktskart C2

RA2-1 Arm Mælagata nord (Skien)

Strekningen omfatter strekningen Petersborg til Venstøpbakken.
Her er det mest aktuelt å bygge gang- og sykkelveg.

Figur 50. Mælagata - Hoppestadveien. Se oversiktskart C3

RA2-2 Arm Skien sentrum, Øvregate, Gregorius Dags-

songate (Skien)

Gregorius Dagssonsgate/ Øvregate er en god sykkeltrasé for mange brukere på Borgestad/Menstad, Bøle og Kleiva. Forbindelsene ned mot sentrum er bratte.

Bratsberggata/Snipetorp er bygd som miljøgate og er en veisregulert i retning fra byen på deler av strekningen. Den brukes som sykkelveg i begge retninger, men det oppstår ofte trafikkfarlige situasjoner i møte med biler i stor fart oppover i den smale gata. Mange biler bryter dessuten envegsreguleringen. Det samme gjør de syklende da det ikke er skiltet særskilt for denne gruppen. Dette bør uansett gjennomføres så lenge envegsreguleringen for biler gjelder. Skal gata tilrettelegges bedre for tovegs sykling enn i dag bør den samtidig stenges for gjennomkjøring med bil ved hjelp av fysiske tiltak, men være åpen for gående og syklende. Løsningen utredes gjennom et forprosjekt der konsekvensene av en eventuell stenging belyses. Det er lagt mye storgatestein i Snipetorpsgata og Brats-

bergsgata. Belegget bør vurderes skiftet ut med en stripe av større granitheller eller tilsvarende.

I Øvregate/Gregorius Dagssonsgate er den mest aktuelle løsningen blanda trafikk slik som i dag. Nedsett fartsgrense til 30 km/t eller 40 km/t vurderes for den mest bynære delen av gata.

Figur 51. Bratsberggata/Snipetorp lengst i nord som kopling mellom Øvregate og Skien sentrum. Se oversiktskart C4

R2-3 Riksveg 36 Nedre Elvegate – kornsiloen (Skien)

Fra kryss med Nedre Elvegate til kornsiloen på Bøle er det gjennomgående fortau på østsida av vegen. Det foreslås å bygge gang- og sykkelveg med smal fysisk rabatt som vil kreve utvidelse av profil med 2 til 3 m. Bygninger ligger tett inntil vegen. Løsningen vil kreve enkelte delstrekninger på vestsida av vegen. Løsningen kan det være aktuelt å forsikrige kjørevegen. Strekningen er 1,2 km lang.

Figur 52. Strekningen Nedre Elvegate til Kornsiloen har fortauslösung. Her fra midtpartiet der det er minst areal. Se oversiktsskart C4

R2-4 Riksveg 36 Nord for kryss ved Eikornrødunder-gangen (Skien)

Fra kryss med Eikornrødvegen og ca. 250 m nordover mot Skien er det fortauslösung. Det foreslås å bygge gang- og sykkelveg ved å forskyve riksvegen mot vest.

Figur 53. En strekning nord for Eikornrødundergangen har fortauslösung. Se oversiktsskart C6

RA2-3 Ny sykkelvegtrase fra "Bølesvingen" til kommune-grensa til Porsgrunn (Skien og Porsgrunn)

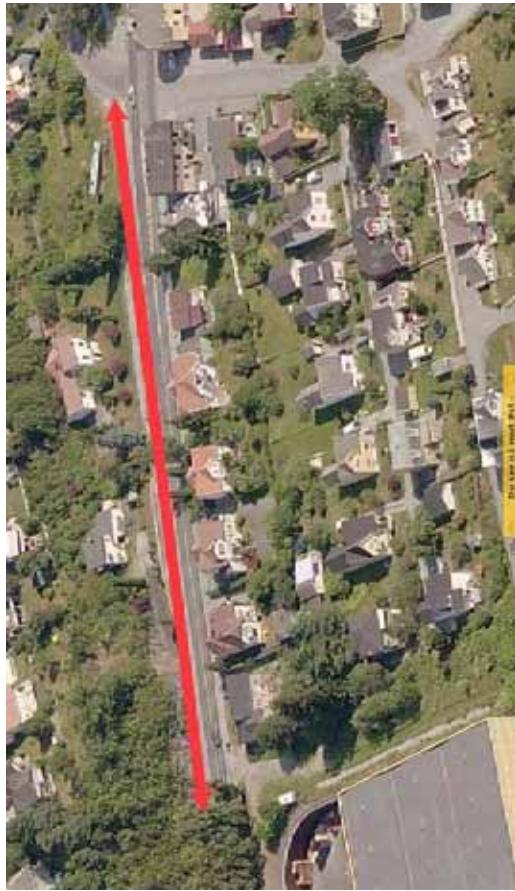
Fra "Bølesvingen" kan det legges til rette for sykling over Menstadrådet, forbi Borgestadholmen og anlegge ny veg langs jernbanen til Skiensgate i Porsgrunn. Løsningen er innledningsvis vurdert som "sykkelsamtavé". I forslag til kommunedelplan for Borgestad-Menstad er denne foreslått regulert som turveg fra Borgestadbakken til Porsgrunn grense på Osebakken. På grunn av fredningsbestemmelser rundt Borgestad gård er løsningen foreslått opparbeidet som grusa turveg. Ideelt sett burde den vært asfaltert gang- og sykkelveg eventuelt opparbeidet som sykkelveg med fortau. Dersom dette lar seg realisere kunne traseen inngått som et viktig og bedre tilbud for transportsykkelstisen enn hovedruta langs riksvegen.

Figur 54. Fra Borgestadbakken langs jernbanen mot Osebakken er en fin sykkelroute. Se oversiktskart C6

R2-5 Borgestad sentrum (Skien)

I Borgestad sentrum oppholder gang- og sykkelvegen og det er bygd fortau. For å unngå systemskifte på denne korte strekningen er det foreslått å bygge om fortauet til gang- og sykkelveg slik at denne blir sammenhengende. Eksisterende støttemurer må rives og ny mur settes opp lengre inn på eiendommene. Avkjørselen til en av eiendommene må legges om til Borgevegen.

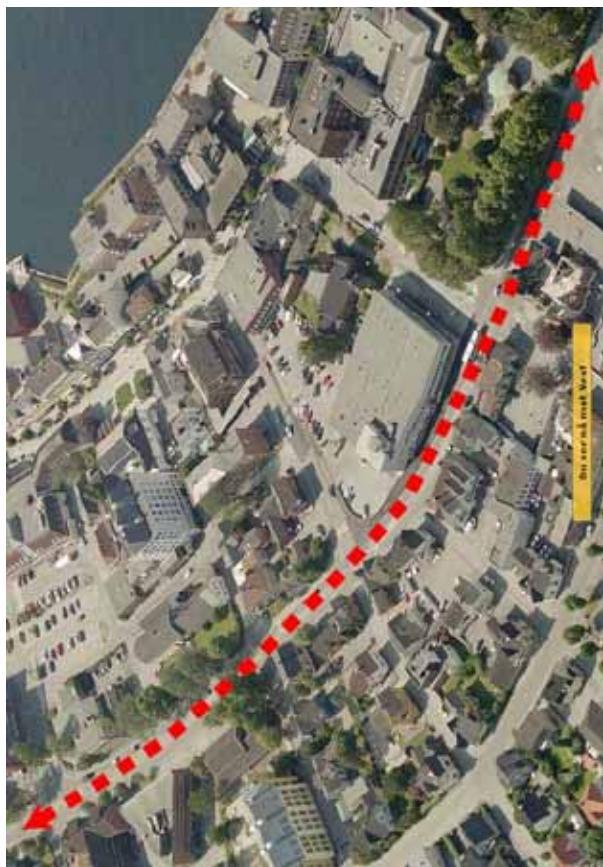

Figur 55. Gjennom Borgestad sentrum er det kun fortau. Se oversiktskart C6

R2-6 Sverresgate fra Kammerherreløkka til Raschebakken (Porsgrunn)

Sverresgate og Kirkebakken vil være den klart raskeste traséen for de syklende på strekningen rådhuskvartalet og Øyekast. Sverresgate og Kirkebakken er sterkt trafikkerte gater. Sykkelfelt vil være en meget aktuell løsning fram til Raschebakken. Det bør utarbeides et forprosjekt som avdekker om det er mulig å gjennomføre denne løsningen på hele strekningen. Fartsgrensesone 30 km/t eller 40 km/t bør minimum omfatte strekningen fram til Raschebakken.

Videre ut Øyekastvegen er det bygd gang- og sykkelveg med brukbar standard fram til Norcemfabrikken ved Brevik, bortsett fra strekningen fra Fjordgata til Bakkedammen der det er smalt fortau. Denne strekningen er skilt ut som eget tiltak (R2-7).

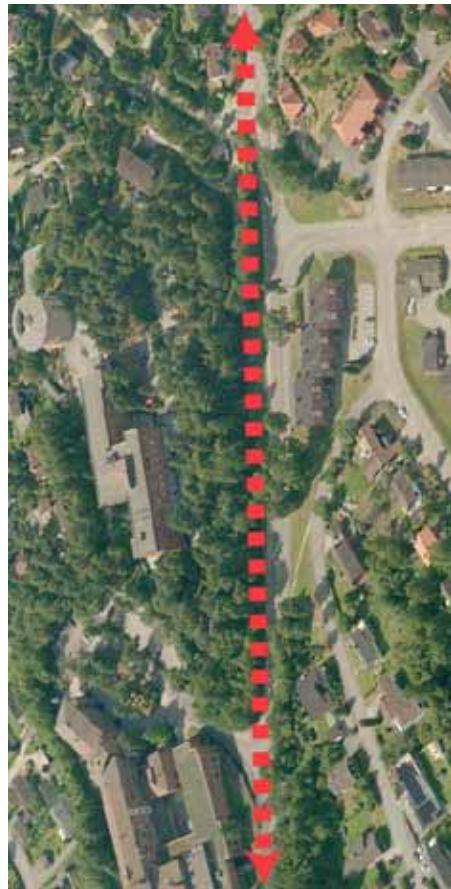

Figur 56. Sykkelfelt i Sverresgate fra Rådhusgata til Raschebakken. Se oversiktskart C7

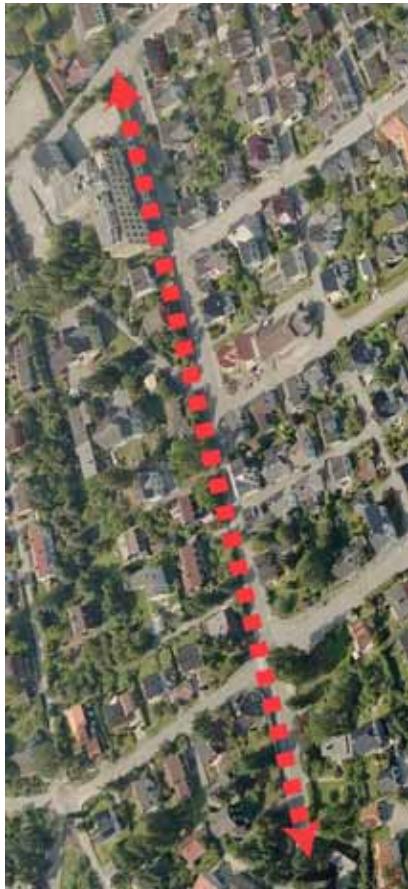
R2-4 Arm Aalsgate (Porsgrunn)

Gata har tosidig fortau. Øvre del av gata har god bredde og det foreslås at denne delen bygges ut med symmetrisk sykkelfelt.

Nærmere Sverresgate blir det tosidig randbebyggelse og smalere veg. På denne delen foreslås det blanda trafikk slik som i dag og fartsgrense/sone 30 km/t eller 40 km/t.

Figur 57. Aalsgate ved sykehuset. Se oversiktskart C7

Figur 58. Aalsgate, nedre del mot Sverresgate sett mot vest

RA2-5 Arm Deichmannsgate (Porsgrunn)

Strekningen går fra Øyekastvegen til Flåtten supermarked der det er bygd gang- og sykkelveg. Sykkelvegen fortsetter langs Stridsklev Ring mot Hovet.

Det foreslås bygging av symmetrisk sykkelfelt da kjørehastigheten til syklister i retning byen kan bli stor og konflikter med gående og kjørende og i kryss og avkjørsler representerer en stor fare.

Figur 59. Deichmannsgate – en viktig arm mot Øyekastvegen. Bildet er tatt i nedre del mot Øyekastvegen. Se oversiktskart C7

R2-7 Herøyavegen, riksveg 354, fra Fjordgata til Bakkedammen (Porsgrunn)

Strekningen har tosidig fortau. Det er separat gang- og sykkelveg på vestsida av vegen, både nord og syd for denne strekningen. Det foreslås at det bygges gang- og sykkelveg. Løsningen vil kreve omfattende eiendomserv og innløsning av en eller flere eiendommer.

Figur 60. Herøyavegen har fortau fra Klevstrandkrysset til Bakkedammen. Her foreslås det bygd gs-veg. Bildet er fra søndre del av strekningen. Se oversiktskart C8

I reguleringsplan for utbylling i Gunneklevfjorden for å legge til rette for videre næringsutvikling på Herøya, er det stilt samtidighetskrav til ombygging av Klevstrandkrysset til rundkjøring. I planen er det regulert inn kryssing i plan for gående og syklende nord for og undergang syd for krysset. Ombyggingen av riksveg 354 er stilt som samtidskrav i forhold til næringsutviklingen i næringsparken. Løsningene er regulert og godkjent av Porsgrunn kommune i 2008.

Du ser nå mot Sør

Figur 61. Gang- og sykkelbru og Gamle Postveg ved Skjelsvik er en del av hovedvegnettet for sykkeltrafikk. Bildet er tatt sydover fra Skjelsvikkrysset. Se oversiktskart C8

R2-8 Skjelsvik - kryss med Brattåsvegen (Porsgrunn)

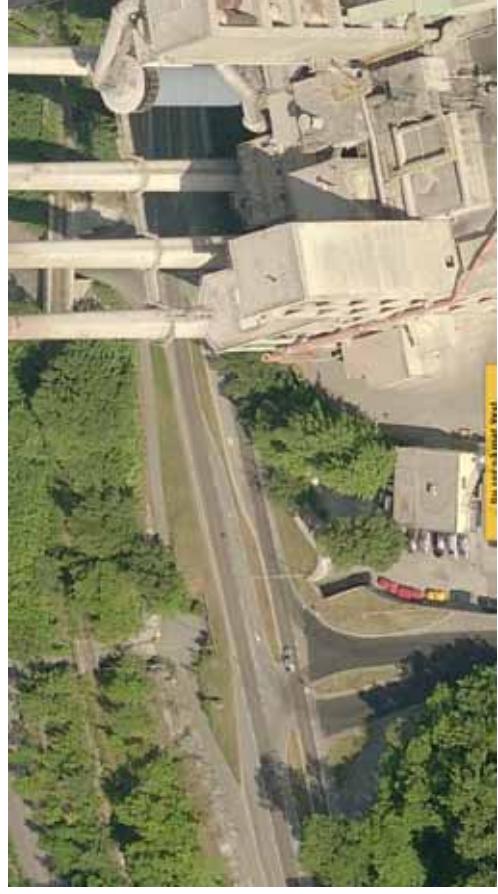
Gamle E18 ved Skjelsvik har betydelig biltrafikk. Ved Skjelsvik er det etablert kollektivterminal i 2009. Gang- og sykkelbru syd for terminalen og butikksenteret ble bygd et par år tidligere og inngår som en del av den gjennomgående sykkelruta.

Ruta er dårlig markert og skiltet, og blir derfor i for liten grad brukt som sykkelveg. Vest for butikksenteret følger ruta Gamle Postveg. Det er foreslått å forbedre sykkelvegvisning og bygge ny gs-veg på vestsida av eksisterende gs-veg, syd for krysset med Brattåsvegen. Da blir linjeføringen til gs-vegen mer direkte og logisk. Trafikkfarlig punkt for syklende og gående ved eksisterende undergang under riksveg 354 og jernbanen (Østvedtvegen) blir liggende utenfor den gjennomgående ruta.

R2-9 Undergang i kryss ved Norcem - fabrikken (Porsgrunn)

Gang- og sykkelvegen fra jernbanebrua og krysset med Hillsveg, undergang under riksveg 354 til Sætrevegen er problematisk for syklister. Ved jernbaneundergangen ved Hillsveg ligger gang- og sykkelvegen klemt mellom riksvegen og jernbanen, og det er svært dårlig sikt. Som avbøtende tiltak er det satt opp en kupport på gang- og sykkelvegen for å dempe farten til de syklende inn mot undergangen. I gang- og sykkelundergangen under riksvegen mot Sætrevegen er det dårlig kurvatur og sikt. På østsida av riksvegen, ved Norcemfabrikken, munner undergangen i et område som benyttes til parkering for fabrikkens ansatte. Referansegruppa har sett behov for å rydde opp slik at vilkårene for gående og syklende blir bedre, men har ikke kommet fram til en brukbar løsning. Man er klar over at tiltaket kan bli omfattende og det er lagt inn kostnader i størrelsesorden 4 mill kr.

Løsningene som skal legges til grunn for planlegging og gjennomføring må avklares gjennom forprosjekt.

Figur 62. Undergang ved Norcemfabrikken. Se oversiktskart C9

HOVEDVEGNETT FOR SYKKEL TRAFIKK - BØD HOVEDBUITE

Personselskaper	HOVEDVEGNETT FOR SYKKELETRAFIKK - RØD HOVEDRUTE				Ansættis enhetspris kr/m
	Amb.nivå 1, hovedrute	Amb.nivå 2, arm	Amb.nivå 1, hovedrute	Amb.nivå 2, arm	
Hovedplassell 1, Sjøljan Sentrum - Felleskjøpet	Sjøljan sentrum - Høstesletta				
Arm Høstesletta	R1-1		Gang- og sykkelveier bygd, planskilt krysning av nr32, ingen tiltak		
Høstesletta - Heimannet	R2-1		Bygning av gå-veg for feriegående av eks. gå-veg mot Snurridsen, 1,4 km	9 450 000	7 000
Heimannet - Kikut			Ingen tiltak, forsløft, kun skilting	12 000 000	10 000
Kikut - Lundåsen	R2-2		Bygning av gang- og sykkelveg fra Høstesletta til Heimannet, 1,2 km	10 000	
Toras Hytte - Felleskjøpet			Gang- og sykkelveg, 3,6 km	43 200 000	12 000
Nyelvarden, Skien Stasjon			Sykkelparkeringshus	10 000	
Arm Luksefjellvegen			Gang- og sykkelveier bygd, ingen tiltak, kun vegvisning	4 000 000	
Arm Venstrebakken	R1-2		Bygning av gang- og sykkelveg og bru over Jernbane, 650 m	10 000	
Sum Hovedplassell 1				6 200 000	7 300
Hovedplassell 2, Felleskjøpet - Folleststad				15 680 000	55 600 000
Felleskjøpet - Ivar Aasens gate			Ingen tiltak bortsett fra vegvisning	10 000	
Arm Melgata	R1-3		Gang- og sykkelvei fra Gjerpinsgate til Peterborg ca 1,5 km	18 000 000	12 000
Arm Mælagata/Hoppestadelvenen	RA2-1		Gang- og sykkelvei fra Petersborg til Venstrebakken, ca 1,6 km	13 230 000	7 000
Ivar Aasens gate - Hesselbechs gate	-		Sykkelparkeringshus	20 000	
Landmannstorvet			Blinda trafikk i Tongata fortgrense 30 km. Ses i sammenheng med kollektivtiltak.	400 000	
Tongata, Hesselbechs gate-kaféhuset	R1-1		Skilting av rute - sykkelstike ved kaféhuset	500 000	
Kaffehuset - Bryggparken			Priser under årtu	200 000	
Bryggparken - Folleststad	R1-2		Slakte brostensdekket ved sjøboden / sykkeltrase	600 000	
Bryggparken - Folleststad			Ingen tiltak, blandtrafikk, kun vegvisning	10 000	
Arm Sniptorgetata - Bratsbergsgata			RA2-2	60 000	
Arm Blåberga			Ingen tiltak, blandtrafikk, kun vegvisning	20 000	
Sum Hovedplassell 2				19 160 000	13 690 000
Hovedplassell 3, Nedre Elvegata/Sandviksvegen - Hammerkrysset					
Krys Nedre Elvegata/Vegate/R36 Sandviksvegen			Skilting av hovedrute	20 000	
Nedre Elvegata - Konstloen	R2 - 3		Ombygning av fortau til gang- og sykkelveg, 1,2 km	36 000 000	30 000
Kornsiloen mot Elvstrøm	R2 - 4		Gang- og sykkelveier bygd, ingen tiltak, kun vegvisning	10 000	
Nord for Elvstrømundergangen			Ingen tiltak, sykkelvegvisning	2 500 000	10 000
Arm Flølaevegen			Blinda trafikk og gat. veg, ingen tiltak, kun sykkelvegvisning	20 000	
Arm Gregorius Dagsomssongate - Mensabrunua			Gang- og sykkelveier bygd, kun vegvisning	10 000	
Arm Mensabrunua			Ingen tiltak, sykling sammen med biler, kun vegvisning	20 000	
Arm Greg Dagsomsons - Berlivgaten			Sykling sammen med biler, ingen tiltak, kun vegvisning	20 000	
Arm Bellundergård-Borgestadbakken			RA2-3	8 000 000	8 000
Arm Borgestadbakken-Vidrøgt - Slettsjøt			Sykling med fortau vest for jernbanen + vegvisning, ca 1 km	4 740 000	30 000
Slettsjøt sentrum	R2-5		Ombygning av fortau til gang- og sykkelveg, sentrum, ca 160 m	10 000	
Borgestad sentr. - Hammerkrysset			Ingen tiltak, gang- og sykkelveg bygd, kun skilting	10 000	
sum Hovedplassell 3				110 000	51 260 000
Hovedplassell 4, Hammerkrysset - Øyekast					
Hammerkrysset - Storgata	R1-3		Bygning av gang- og sykkelveg med fortau, ca 400 m	3 200 000	8 000
Storgata til Ridhusgata			Ingen tiltak - sykling sammen med biler, kun vegvisning	10 000	
Ridhusgata - Sviregata	R1-4		Bygning av sykkelveg med fortau+ vegvisning	335 000	9 000
Kammerherreløkka			Sykkelparkeringshus	400 000	
Sviregata - Raschebakken	R2-6		Bygning av sykkelveg, vegvisning + systemskifte, ca 900 m	13 000 000	15 000
Arm Storgata			Miljøgate og kollektivt - ingen tiltak, kun skilting	30 000	
Arm Grønnerå			Sykling sammen med biler, kun skilting	20 000	
Arm Alligate			RA2-4	4 480 000	8 000
Arm Deichmansgate			RA2-5	14 300 000	10 000
Arm Stridsklevring			Ingen tiltak, kun vegvisning	20 000	
Øyekastgaten			Gang- og sykkelveier bygd, kun vegvisning	10 000	
sum Hovedplassell 4				3 625 000	33 280 000
Hovedplassell 5, Øyekast - Skjelsvik					
Hønefoss, fra Øyek. til Klevat, Kr.			Gang- og sykkelveier bygd, ingen tiltak, kun vegvisning	20 000	
Klevat/Krystallen - Bakkedammen	R2-7		Bygning av gang- og sykkelveg, ca 0,7 km	21 600 000	30 000
Bakkedammen, Skjelsvik			Sykkelparkeringshus	10 000	
sum Hovedplassell 5				30 000	21 800 000
Hovedplassell 6, Skjelsvik - Breivik					
Skjelsvik, krys ved Brattås	R2-8		Forbedret gang- og sykkelveg/fortau + vegvisning, ca 265 m	10 000	5 000 000
Kolektivterminal Skjelsvik				400 000	
Breiviksvegen til Norecmfabrikken			Gang- og sykkelveier delvis bygd, ingen tiltak, noe vegvisning	30 000	4 000 000
Norecmfabrikken	R2-9		Ubebygd vei undergang og krys ved Norecmfabrikken	50 000	
Norecmfabrikken, Breiviksbra			Sykling sammen med biler gjennom sentrum og opp til breiviksbra ved Konvenetten, kun vegvisning	10 000	
Arm Lunderdalen			Gang- og sykkelveier bygd, ingen tiltak, kun vegvisning	100 000	
sum Hovedplassell 6				100 000	9 200 000
Sum med rute				38 705 000	185 130 000

Ambisjonsnivå 3 Skien og Porsgrunn øst for elva langs riksveg 36 (Skien og Porsgrunn)

Bygging av sykkelfelt langs riksveg 36 for å separere gående og syklende fra Skien og Porsgrunn vil kreve omfattende grunnever og innløsning av boliger. Man kan tenke seg kombinasjon av systemløsninger. Ved kombinasjon av løsninger bør antall systemskift være få.

Valg av løsninger avklares gjennom forprosjektstudier.

Herøya, Skjelsvikdalen, Brevik (Porsgrunn)

For ambisjonsnivå 3 foreslås det at eksisterende gs-veg i Skjelsvik-dalen bygges om til sykkelveg med fortau.

Fra Løvsiøttoppen, gjennom Heistad til Dalen og mot Sætre anlegges sykkelfelt som supplement til den eksisterende gang- og sykkelvegen. Denne har noen trafikkfarlige punkter ved underganger og kryss, ved Lundedalen, Heistad og spesielt ved krysset ved Norcemfabrikken og avkjøringen til Brevik/Sætrevegen. Bygging av sykkelfelt vil kreve omfattende grunnever. Flere underganger ved Skjelsvik, Lundedalen, Heistad, Norcemfabrikken og jernbanebrua ved Norcemfabrikken må utvides. Løsningene som skal legges til grunn for planlegging og gjennomføring avklares gjennom forprosjekter.

Figur 63. Skjelsvikdalen. Ombygging av gs-veg til sykkel/veg med fortau i ambisjonsnivå 3. Se oversiktskart C8

GRØNN RUTE

Ambisjonsnivå 1

Eistrømbrua – Myren (Skien)

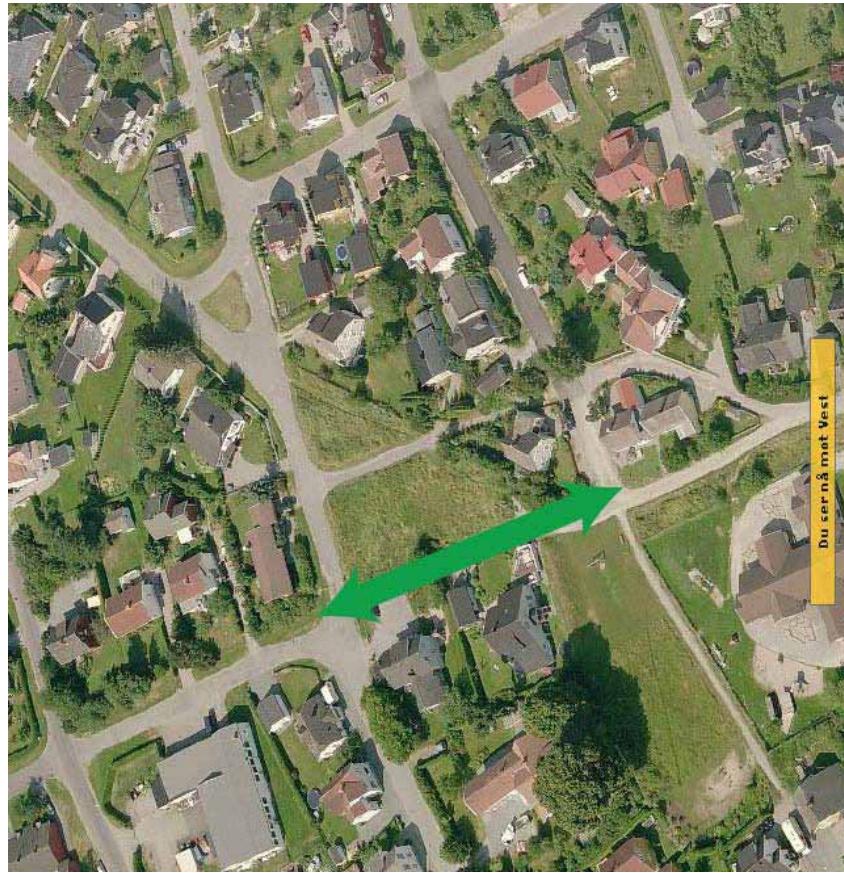
Fra Eistrømbrua skal det bygges gang- og sykkelveg langs riksvegen fram til Myrenkrysset med videre forbindelse til ny gs-bru over Falkumelva. Dette prosjektet er lagt inn som et samtidighetskrav i forbindelse med bygging av politihus og kontorer for Skatt Sør. Til taktet blir sannsynligvis gjennomført i 2010.

Figur 64. Det skal bygges gs-veg langs riksvegen fra Eistrømbrua til Myrenkrysset med forbindelse til ny gang- og sykkel bru over Falkumelva. Se oversiktsskart C4

G1-1 Ellert Sundsgate Vest (Skien)

Fra Ellert Sundsgate Vest på Bakken går traseen videre mot sydenden av Lundedalen. På denne strekningen mangler det en forbindelse fra Søndre Falkumveg til Ellert Sundsgate Vest/Aasmund Vinjes gate på ca. 60 m. Det foreslås at denne forbindelsen bygges som gang- og sykkelveg. På Bakken blir ellers det gjennomgående prinsippet sykling sammen med biler fram til søndre ende av Lundedalen.

Figur 65. Manglende forbindelse mellom Ellert Sundsgate Vest og Søndre Falkumveg. Se oversiktsskart C4

Hovedruta følger videre eksisterende gang- og sykkelveg i Lundedalen fram til Odinsgate og Otto Bærholdt gate.

Figur 66. Eksisterende gs-veg i Lundedalen. Hesselbergsgate i forgrunnen. Se oversiktskart C4

G1-2 Otto Bærholdts gate (Skien)

Otto Bærholdts gate fra Odinsgate til Liegata rustes opp. Det etableres tiltak ved krysning av Odinsgate og Liegata syd for Plesnerparken. Krysning av Odinsgate vil skje i opphøyd kryssområde som blir ferdigstilt av Skien kommune i 2009. Krysning av Liegata der det blir et systemskifte fra blandet trafikk til gang- og sykkelveg, kan skje på et opphøyd gangfelt. Løsningen avklares gjennom et forprosjekt for hele strekningen. Traseen skiltes og synliggjøres som sykkeltrase.

Figur 67. Otto Bærholdts gate midt i bildet. Se oversiktskart C4

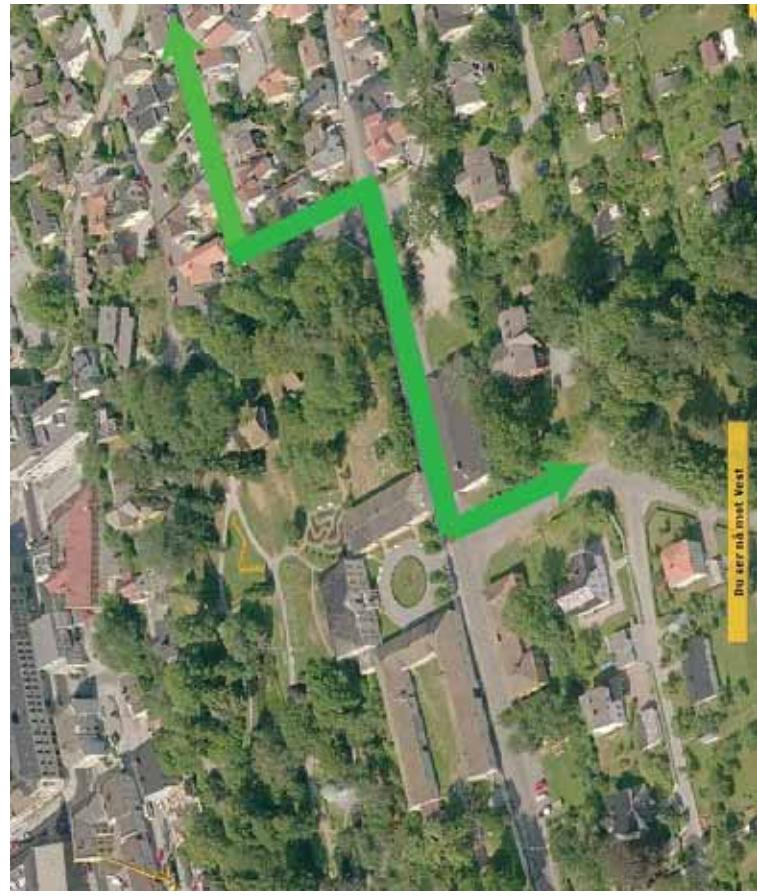

Figur 68. Krysning av Liegata der det blir et systemskifte. Eksisterende gangfelt midt i bildet og gang- og sykkelvegen videre nord for gravlunden på Lie. Se oversiktskart C4

G1-3 Brekkeby – Stormbanen (Skien)

Fra Schweigaardsgate til Frogner og videre langs Håvundvegen til Stormbanen er det stor trafikk og lite areal til syklistene og gående. Fra Brekkeby skole til Øvregate og videre til Frognerkrysset er det bratt og smalt. Vegen forbi Brekkeby skole er stengt for gjennomkjøring med motorkjøretøy fra Frognervegen. Det er gunstig med tanke på sykling, men pr. i dag er trafikken omtrent like stor i begge retninger.

Det foreslås at hovedtraseen følger stille lavtrafikkerte gater, Hans Houens gate, Øvregate, Brekkegata, Dr. Backers veg fram til eksisterende gang- og sykkelveg langs Håvundvegen ved Storm-banen. Dette er gater som stort sett kan brukes med blandet trafikk, sykkelvisning og trafikksikkerhetstiltak i kryssene med Øvregate.

Figur 69. I Øvregate ved Brekkegata foreslås det fartsdempende tiltak for bilene. Brekkegata midt i bildet. Se oversiktskart C4

G1-4 Borgevegen – Borgeåsensenteret (Skien)

Gang- og sykkelvegen over Ballestadhøyda er et godt sykkelrutealternativ for mange. Det er spesielt et problematisk område for gående og syklende på strekningen Borgevegen til Borgeåsensenteret. Her krysses Håvundvegen planskilt i et korrugert stålør. Røret har lav høyde, er uegnet for sykling og det er dårlig sikt ved begge utløp. De fleste syklister og en del gående krysser Håvundvegen i plan i stedet for i undergangen.

Tiltaket som foreslås er å krysse Håvundvegen i plan ved Borgevegen og byggen gang- og sykkelveg på østsida av fylkesvegen mot Borgeåsensenteret. Eksisterende kulvert må forlenget mot øst. Kulverten vil fungere som gangkulvert for bevegelser mellom Buer skole/Borgbanen og Buervegen og mellom busslommene på begge sider av undergangen. Ny gang- og sykkelveg øst for Håvundvegen vil også fungere bra i forhold til planlagt utbygging på jordet øst for Håvundvegen.

Figur 70. Ny gs-veg bygges på østsida av Håvundvegen fra krysset med Borgevegen til busslomme ved Borgeåsensenteret. Se oversiktskart C6

GA1-1 Porsgrunn sentrum – Kjølnesområdet (Porsgrunn)

Arm fra Porsgrunn sentrum til Kjølnes er en sentral gang- og sykkelvegforbindelse. Jernbanen og riksveg 36 Lilleelvgata danner barrierer. Nåværende forbindelser er undergangen med sykkelramper ved jernbanestasjonen, kryssing av Lilleelvgata i plan og gangbrua over Lilleelva er ikke gunstig og det er ønskelig å forbedre og forsterke forbindelsen. Den optimale løsningen må ses på i en større sammenheng som for eksempel i forbindelse med ombygging av riksveg 36/Lilleelvgata og utvikling av arealene på begge sider av jernbanen.

Kryssing av riksvegen skjer i dag i et opphøyd gangfelt som er intensivbelyst. Dårlig sikt som skyldes busker/gjerde og et hus nord for gangfeltet, gjør at denne krysingen kommer brått på bilistene. Det bør gjøres tiltak for å bedre sikten og synliggjøre gangfeltet bedre. Sikthindrende hus ved Lilleelvgata vil på sikt bli revet.

Forbindelsen fra jernbanestasjonen til Sverresgate og Storgata vil gå via Rådhusgata/bussterminalen. Her blir løsningen sykling sammen med bussene.

Hovenga – Kjølnes – Vallermyrene (Porsgrunn)

Fra Hovenga til Vallermyrene er hovedtraseen lagt i gater med lite biltrafikk. Følgende gater inngår i traseen: Mjølners veg, Gunnar Knudsens gate, Grenlands gate, skoleområdet på Kjølnes til Vallermyrene.

Traseen kan tilrettelegges med enkle tiltak som sykkelvegvisning, sikrystding og asfaltering.

Ved Vallermyrene følger traseen eksisterende gang- og sykkelveg fram til kryss med Ullinvegen.

G1-5 Ullinvegen (Porsgrunn)

Fra kryss med riksveg 36 ved Enger industriområde følger hovedtraseen Ullinvegen, Prestealleen, Nystrandvegen. Her er det bygd gang- og sykkelveg bortsett fra strekningen Vallermyrene – Stasjonsvegen. På denne delen er det ikke tilbud for gående og syklende.

Det foreslås å bygge gang- og sykkelveg på østsida av vegen, med eventuell justering av vegen mot vest. Lengde ca. 450 m.

Figur 72. Nordre del av Ullinvegen mot Vallermyrene mangler tilbud for syklende og gående. Se oversiktskart C8

G1-1 Porsgrunn sentrum – Kjølnesområdet (Porsgrunn)

Fra Hovenga til Vallermyrene er hovedtraseen lagt i gater med lite biltrafikk. Følgende gater inngår i traseen: Mjølners veg, Gunnar Knudsens gate, Grenlands gate, skoleområdet på Kjølnes til Vallermyrene.

Traseen kan tilrettelegges med enkle tiltak som sykkelvegvisning, sikrystding og asfaltering.

Ved Vallermyrene følger traseen eksisterende gang- og sykkelveg fram til kryss med Ullinvegen.

G1-5 Ullinvegen (Porsgrunn)

Fra kryss med riksveg 36 ved Enger industriområde følger hovedtraseen Ullinvegen, Prestealleen, Nystrandvegen. Her er det bygd gang- og sykkelveg bortsett fra strekningen Vallermyrene – Stasjonsvegen. På denne delen er det ikke tilbud for gående og syklende.

Det foreslås å bygge gang- og sykkelveg på østsida av vegen, med eventuell justering av vegen mot vest. Lengde ca. 450 m.

Figur 71. Forbindelsen Kjølnes – sentrum. Jernbaneundergangen med ramper midt i bildet. Se oversiktskart C7

Ambisjonsnivå 2

GA2-1 Skottfossvegen, Vadrette – Grøtsund (Skien)

Gjelder bygging av gang- og sykkelveg på strekningen fra Vadrette til Grøtsund. Fra Grøtsund er det bygd gs-veg inn mot Skottfoss sentrum. Vegen er svingete og smal og det er gjennomgående vanskelig terreng å bygge gang- og sykkelveg i. Gjennom et prosjekt bør det avklares om også andre løsninger kan være aktuelle – for eksempel utvidet skulder. Lengden er 1930 m.

Figur 73. Skottfossvegen. Utsitt ved Grøtsund. Se oversiktskart C5

GA2-2 Gulsetringen, Vadrette-Nyhusvegen (Skien)

Gjelder arm av hovedrute på strekningen fra Nyhusvegen og ned mot Vadrettekrysset. På denne strekningen foreslås det sykkelfelt i begge retninger som innebærer utvidelse av eksisterende veg med 3 m. Lengden er ca. 1900 m. Fra Vadrettekrysset er det bygd gang- og sykkelveg ned til hovedruta ved Myrenkrysset.

Figur 74. Gulsetringen. Utsitt ved Strømdal. Se oversiktskart C5

G2-1 Lundedalen (Skien)

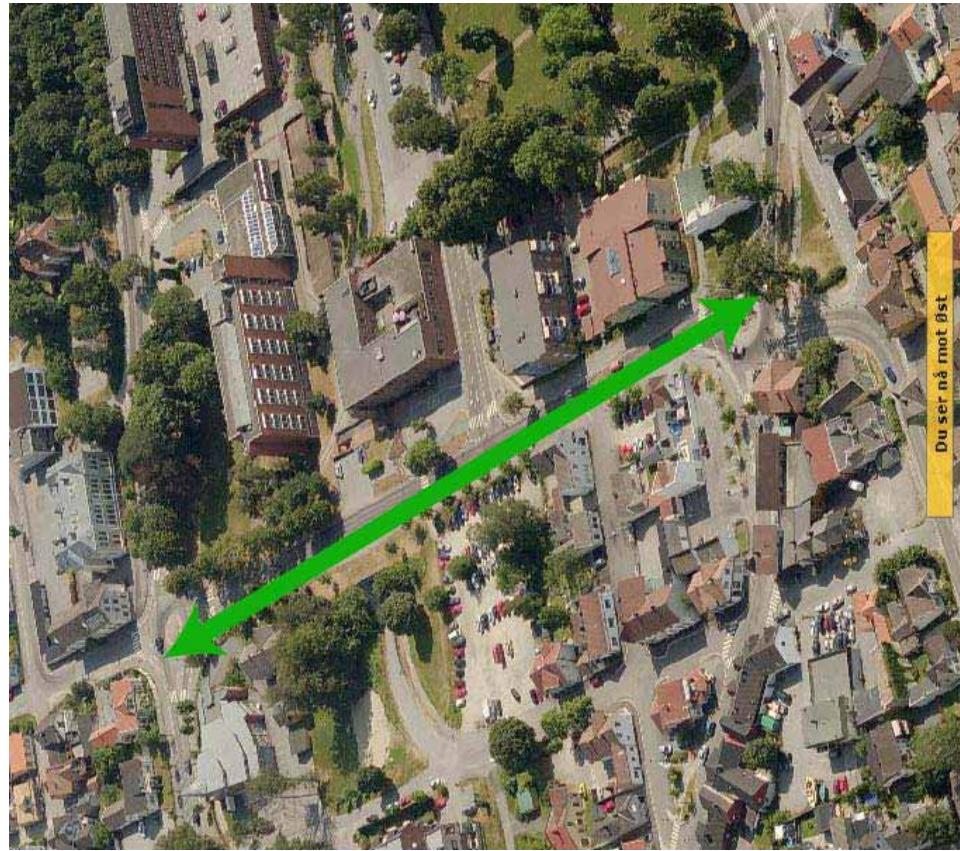
Gjelder ombygging av gang- og sykkelvegen i Lundedalen til sykkelveg med fortau. Lengden er ca. 1000 m.

Figur 75. Ombygging av gs-veg til sykkelveg med fortau i Lundedalen. Gang- og sykkelvegen i dalen midt på bildet. Planskilt kryssing av Hesselbergsgate. Se oversiktskart C4

G2-2 Schweigaardsgate

Bygging av sykkelfelt i begge retninger utføres på strekningen fra Brekkeby til Plesnerparken, med forbindelse til Lundedalen via Otto Bærholdts gate. Lengden er ca. 300 m. Løsningen vil kreve utvidelse av vegen ned ca. 3 m. Sykkelfeltet avsluttes før rundkjøringene. Valg av side for arealutvidelse avklares gjennom forprosjekt.

Figur 76. Schweigaardsgate fra Rektor Ørnsgate til Plesnerparken. Se oversiktskart C4

HOVEDVEGNETT FOR SYKKELTRAFIKK - GRØNN HOVEDRUTE

Parsell	Amb.nivå 1, hovedrute	Amb.nivå 2, hovedrute	Amb.nivå 1, arm	Amb.nivå 2, arm	Tekst	Kostnader amb. 1	Kostnader amb. 2
Hovedparsell 1, Tuftekrysset - Sweigaardsgt-Øvregrt-Brekkegate, Backersgate til Håvundvegen ved Stormbanen							
Telemarksvegen til Myren					G/s-veg bygd, ingen tiltak, kun vegvisning	20 000	
Myren					Ny g/s-forbindelse fra Elstrømbrua-Skatt sør, bygges i år		
Skatt Sør til Aasmund Vinjesgt.					Ny g/s-bru og sykling sammen med biler, ingen tiltak		
Arm Skotfossvegen til Vadrette					G/s-veg - ingen tiltak, kun skilting	10 000	
Arm Skotfossen, Vadrette-Gjøtsund					GA2-1 Bygge gang- og sykkelveg-veg, ca 1,9 km	38 600 000	20 000
Arm Gulsetringen, Vadrette- Nyhusvn.					GA2-2 Bygges sykkelfelt, og vegvisning, ca 1,9 km	14 800 000	8 000
Eiert Sundgate vest	GA1-1				Mangler kopling - g/s-veg, ca 70 m	420 000	6 000
Landstadsdgt - Lundedalen		GA2-1			Ingen tiltak - sykling med biler, kun skilting	20 000	
Lundedalen til Odinsgate					Eks. g/s-veg ombygges til sykkelveg med fortau, ca 1 km	5 000 000	5 000
Otto Bernholsgate	GA1-2				Forbedret forbindelse + vegvisning, ca 150 m	900 000	6 000
Arm Mælgt. fra Heddalsvn-Plesnerp.					Ingen tiltak - sykling sammen med biler, kun skilting og lav hastighet	20 000	
Sweigaardsgate	GA2-2				Bygging av sykkefelt, vegvisning, ca 300m	6 000 000	20 000
Sweigaardsgate til Øvregrate					Ingen tiltak - sykling med biler, kun skilting	20 000	
Brekkeby - Stormbanen	GA1-3				Fartsdempende tiltak for bil/innsevning i Øvregrate ved Brekkeparken	200 000	
Brekkegate til Håvundvegen					Ingen tiltak - sykling med biler, kun skilting	20 000	
Sum Hovedparsell 1						1 630 000	64 400 000
Hovedparsell 2, Håvundvegen ved Stormbanen til Hammerkrysset							
Stormbanen, til kryss med Borgevegen					G/s-veg bygd, ingen tiltak, kun vegvisning	30 000	
Borgevegen- Borgeåsenteret	GA1-4				Ny g/s-veg østida av vegan, vegvisning, ca 210 m	1 470 000	7 000
Borgeåsenter. Ekel- Borgestad kirke					G/s-veg bygd, ingen tiltak, kun vegvisning	10 000	
Borgestad kirke - Hammerkrysset					Blandet trafikk, ingen tiltak kun vegvisning	20 000	
Sum Hovedparsell 2						1 530 000	0
Hovedparsell 3, Hammerkrysset - Vallermyrene - Ulinvegen-Prestaleen-Nystrandveien							
Hammerkrysset - Storgata					Felles med Rød rute, prises under Rød rute		
Storgata - Hovengsentr. - Vallermyrene/Enger					Blandet trafikk, kun vegvisning	40 000	
Arm Hovenga- Liane					G/s-veg bygd, ingen tiltak kun skilting	20 000	
Arm Kjølnes-Sverresgate			GA1-1		G/s-veg bygd, kun skilting og sliktutbedring, Lillelvgate	50 000	
Arm Valemryveien- Lillelvgata					G/s-veg bygd, kun skilting	10 000	
Ulinvegen-Stasjonsvegen	GA1-5				Bygging av g/s-veg som forlengelse av eksisterende g/s-veg lengre sør, ca 450 m	4 500 000	10 000
Stasjonsveien - Prestaleen					G/s-veg bygd, ingen tiltak kun skilting	20 000	
Nystrandveien til Ørstveddtoppen					G/s-veg bygd, ingen tiltak kun skilting	20 000	
Ørstveddtoppen - Skelsvik					Ingen tiltak - alt ruter via Ørstvedvegen	20 000	
Sum Hovedparsell 3						4 680 000	0
Sum grønne rute						7 840 000	64 400 000

Ambisjonsnivå 3

Vallermyrene

Mellom Kjønes og Moheim kan det være aktuelt å bygge om gang- og sykkelvegen til sykkelveg med fortau over en strekning på ca. 1500 m.

Figur 77. Ombygging av gs-veg til sykkelveg med fortau på østsida av riksvegen

BLÅ RUTE

Ambisjonsnivå 1

Hesselbergsgate fra Haugesgate til Torggata

Fra Falkumbrua til Haugesgate er det bygd gang- og sykkelveg. Videre inn mot Torggata er det tosidig fortau og de syklende må ut i vegbanen; blanda trafikk. Arealene er knappe og slik gatebruken og hovedvegsystemet i Skien sentrum er i dag et ikke areal til eget anlegg for syklister. Inntil dette er avkortet blir løsningen blandet trafikk og, eventuelt soneskilting 30 eller 40 km/t.

B1-1 Torggata – Bruene (Skien)

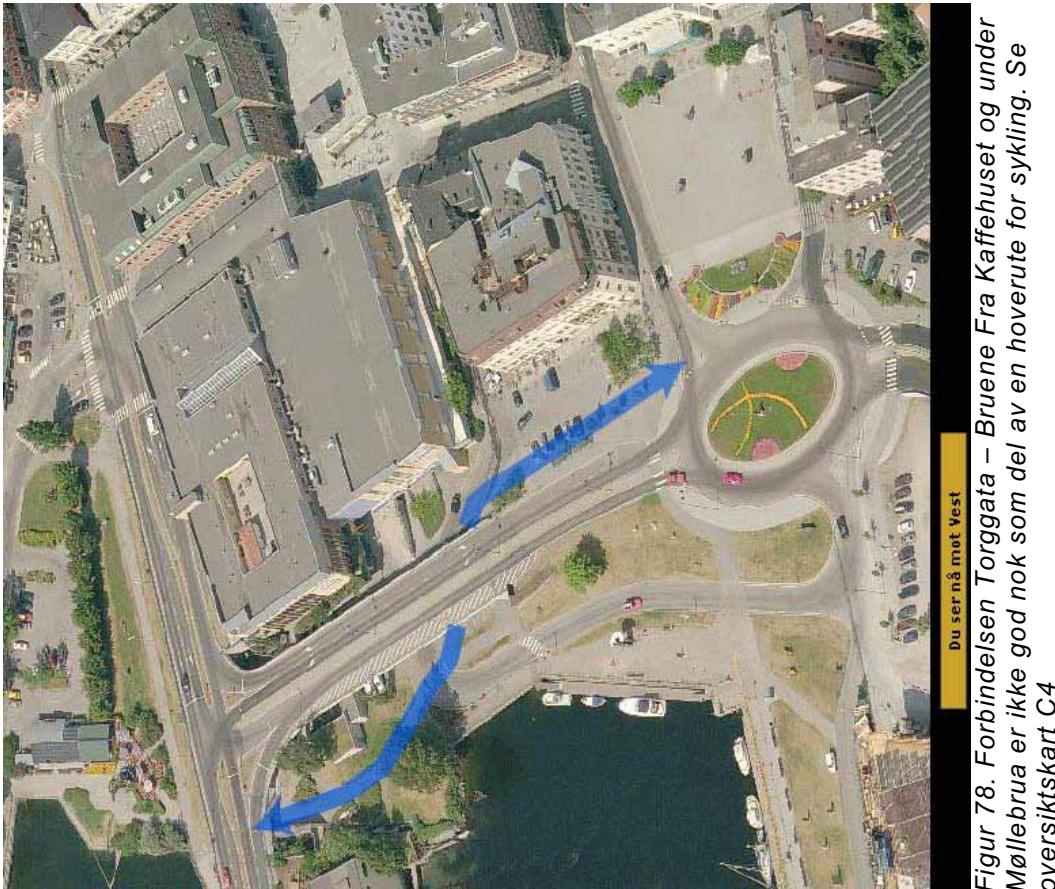
I området rundt Rådhuskrysset er det uklare koplinger med sykkelruter i ulike retninger.

Tidligere planer viser forbindelse fra Henrik Ibsensgate under Møllebrua med kopling til eksisterende gang- og sykkelveg opp til Bruene. Denne delen av planen ble ikke fullført i forbindelse med bygging av Rådhuskrysset.

Det er mye gangtrafikk i området som ligger i starten av gågatesystemet og i overgangen til gangfelt over riksvegen til Bryggeparken. I området er det mye biltrafikk med innkjøring til P-hus i Arkaden og Kaffehuset, varelevering til Arkaden, parkering under Møllebrua og parkering foran Kaffehuset. Noe av gateparkeringen foran Kaffehuset og under Møllebrua må vike for å få til en definert og godt lesbar løsning. Idekonkurransen for Rådhusparken som ble avholdt i juni 2009 ble det i flere av utkastene foreslått å fjerne parkeringsplassene foran Kaffehuset.

Under Møllebrua er det etablert sykkelparkering. Ved å fjerne bilparkeringen kan det være mulig å utvide sykkelparkeringen samtidig med at man kan få til en god løsning for hovedruta.

Det bør utarbeides et forprosjekt for å avklare hvilke løsning som skal legges til grunn for videre arbeid.

Figur 78. Forbindelsen Torggata – Bruene Fra Kaffehuset og under Møllebrua er ikke god nok som del av en hoverute for sykling. Se oversiktskart C4

B1-2 Undergang ved Rabbenkrysset (Skien)

Nedoverbakke og krapp sving inn mot kulverten gjør denne undergangen trafikkfarlig når syklende og eventuelt syklerende møtes. Alternative løsninger kan være:

- Bedring av kurvatur vil være svært kostnadskrevende og vil kreve flytting/erverv av et hus.
- Montering av speil i svingen inn mot undergangen, male midtlinje med piler slik at de syklende, og de gående, holder riktig side gjennom undergangen. Supplerende tiltak kan være å montere sensor som registerer bevegelse i undergangen og som utløser varselys for begge kjøreretninger.

Gjennom forprosjekt avklares hvilket tiltak som skal legges til grunn for den permanente løsningen. I kostnadskalkylen er det foreslått å legge inn sensor med lyssignal og speil.

Figur 79. Gs-undergangen ved Rabbenkrysset. Dårlig sikt vest for riksvegen. Se oversiktskart C7

B1-3 Strekningen Porsbanen – Bjørndalsjordet (Porsgrunn)

Fra Kiwi /Porsbanen er det fortausløsning langs Porsgrunnsvegen fram til Bjørndalsjordet.

Kjøre hastigheten på denne strekningen er høy og man bør enten etablere sykkelfelt eller bygge om fortau til sykkelveg med fortau. Lengden er ca. 490 m. Fra Bjørndalsjordet til PP-senteret blir løsningen blanda trafikk.

Figur 80. Strekningen Porsbanen til Bjørndalsjordet. Fortau bygges om til sykkelveg med fortau. Se oversiktskart C7

B1-4 Moldhaugvegen – Kirkegata (Porsgrunn)

Krysset Kirkegata syd og Moldhaugenvegen er stengt for biltrafikk. Hovedsykkelruta krysser Moldhaugenvegen i et gangfelt vest for krysset. Gangfeltet ligger slik til at det er dårlig sikt i forhold til biler som kommer nordfra. Biler som kjører rett fram i Moldhaugvegen holder til dels høy hastighet gjennom krysset. Det foreslås at det gjennomføres fartsdempende tiltak i Moldhaugvegen før gangfeltet, i form av insnsnevinger, humper eller kombinasjon av disse tiltakene. Det bør utarbeides et forprosjekt for å finne den mest optimale løsningen.

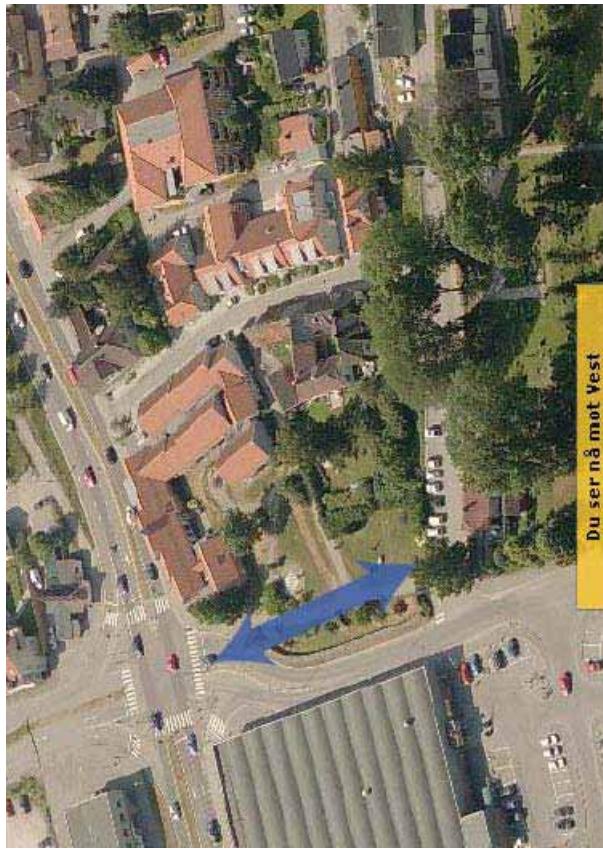

Figur 81. Kirkegata er stengt for biltrafikk ved Moldhaugvegen, men åpen for gående og syklende. Se oversiktskart C7

B1-5 Gunder Solvesveg på Vestsida (Porsgrunn)

Fra Kirkegata til krysset med riksveg 356 nord for PP-senteret foreslås det etablert sykkelfelt over en lengde på 100m. Etablering av sykkelfelt vil kreve flytting av natursteinsmur nord for vegen. Forutsetningen for å bygge sykkelfelt på denne strekningen er at det også etableres sykkelfelt langs riksveg 356 fram til Porsgrunnsbrua. Foreløpige planer for ombygging av krysset Drangedalsvegen/Linaaesgate legger ikke opp til dette.

Reguleringsplan for Down Town er til behandling. I planen legges det opp til å forlenge sykkelfeltene over Porsgrunnsbrua/Brugata fram til Storgata og videre nedover Storgata fram til Sundjordet. I reguleringssplanen er rundkjøringen i krysset med Skomværsgata tenkt fjernet og krysset Brugata/Storgata bygd om til lysregulert T-kryss. Før dette skal utarbeides byggeplan for nytt vegsystem ved Down Town bør det gjennomføres en risikovurdering av gang- og sykkelvegsystemet.

Figur 82. Gunder Solvesveg på Vestsida nord for PP-senteret. Se oversiktskart C7

Ambisjonsnivå 2

BÅ2-1 Arm Århusveien (Skien)

Blå arm av hovedrute fra Gulset er foreslått lagt over ny Århus bru.

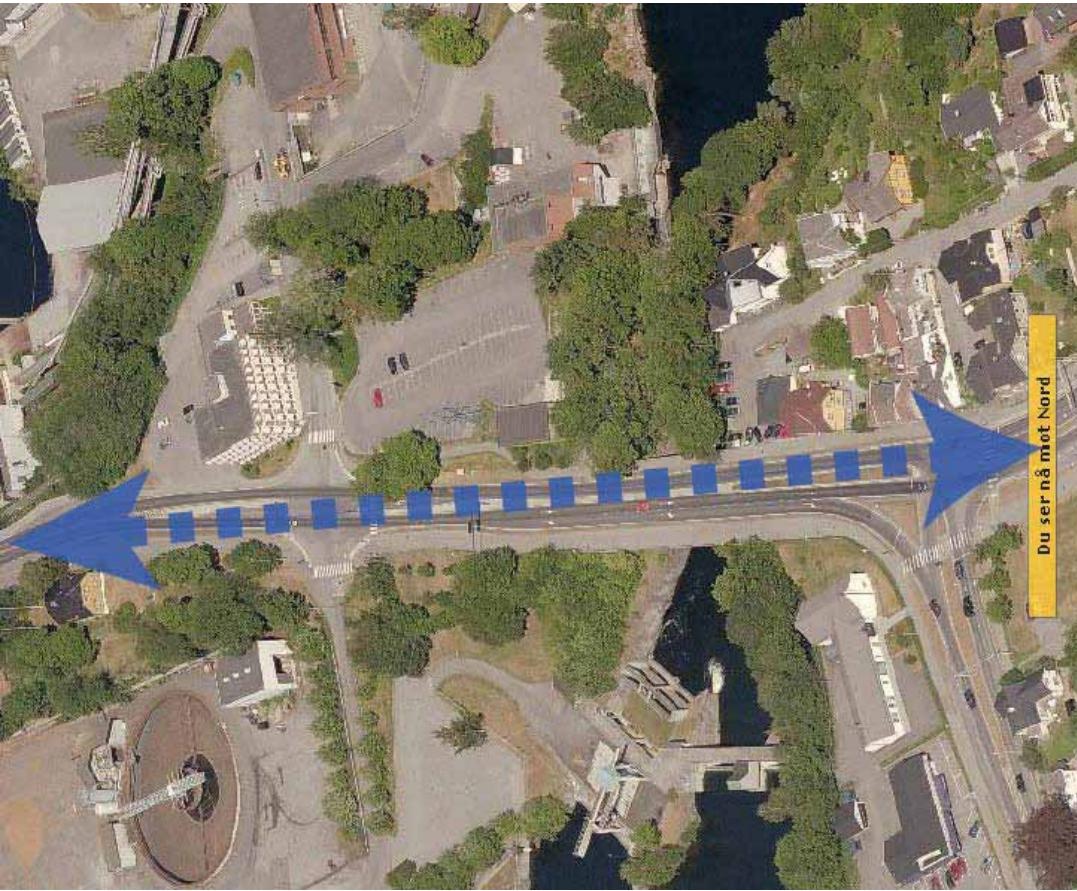
Gulsetvegen fra Gulsetsenteret ned til Falkumbrau og videre i Hes-selbergsgate vil være hovedruta fra Gulset til byen, men det synes å være urealistisk å satse på en fullgod og varig løsning for syklister på denne strekningen.

Det er usikkert når ny Århus bru, som kjørevegbru, kan realiseres. Det er imidlertid foreslått å bygge kun gang- og sykkelvegbru tilsva-rende den som er bygd over Falkumbrau syd for politihuset på My-ren. Brua er omtalt under ambisjonsnivå 3.

Under ambisjonsnivå 2 er det tatt med kostnader til etablering av sykkelfelt i Århusvegen fra Are-Frodesveg til Lindemannsgate. Fra Lindemannsgate forbi Stevneplassen, Skagerak Arena og fram til Haugesgate er det etablert sykkelfelt. Strekningen er ca. 680 m lang.

Figur 83. Århusvegen. Fremtidig hovedrute fra Gulset. Se oversiktsskart C4

B2-1 Riksveg 36 Bruene – Klostergata (Skien)

Trafikkmengden over Klosterøya vil øke som følge av aktivitet på Klosterøya og Herkulesområdet. Det antas også at antall gående, syklende og passasjerer vil øke da Klosterøya ligger sentralt i forhold til bysentrum og har god kollektivtransportdekning. Med bakgrunn i dette bør det iverksettes tiltak for å separere gående og syklende på denne strekningen. Sykkelveg med fortau kan være en aktuell løsning.

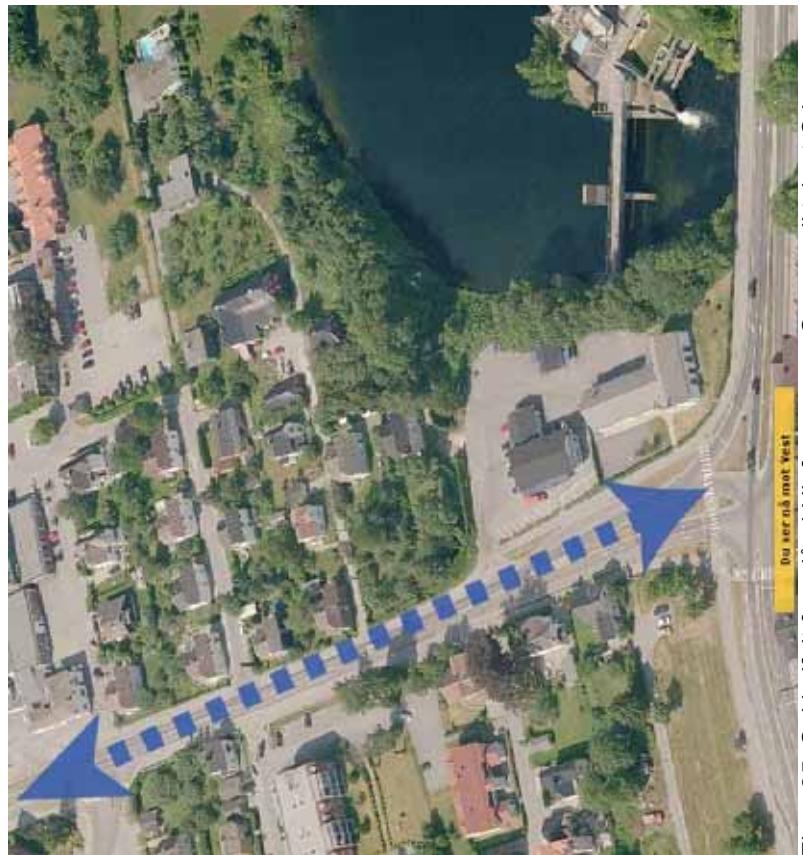
Dagens gang- og sykkelveg har varierende bredde. Det bør utarbeides et forprosjekt for å avdekke om løsningen kan gjennomføres på hele strekningen. Klaffebroa over Kanalen og Damfoss bru er for smale og det vil kreve store investeringer for å gjennomføre sykkelveg med fortau. I første omgang er det mest aktuelt å opparbeide løsningen over Klosterøya, fra Damfossen og ut over Klosterfossen til Ulefossvegen. Lengden er ca. 600 m.

Figur 84. Det foreslås sykkelveg med fortau fra Damfoss til Ulefossvegen. Se oversiktskart C4

BA2-2 Arm Ulefossvegen (Skien)

Som arm av blå rute bør det anlegges sykkelfelt mellom Porsgrunnsvegen og rundkjøringa ved Telemark sentralsykehus. Det er tosidig fortau fra Porsgrunnsvegen til Herkules og mer eller mindre tosidig gang- og sykkelveg fram til sykehuset. Fortauet har stor gangtrafikk og mange brudd i linjeføringen ved kryss og avkjørsler. Den planlagte gang- og sykkelvegbrua over Klosterfossen til Herkullesområdet vil trolig fange opp mye av gangtrafikken. Dette kan til en viss grad påvirke behovet for eget sykkelanlegg langs Ulefossvegen. Hvor mye gangtrafikk den nye bruva kan avlaste Ulefossvegen med er avhengig av hvordan tilstøtende gangvegsystem utføres.

Strekningen er ca. 1000 m lang.

Figur 85. Sykkelfelt foretås i Ulefossvegen. Se oversiktskart C4

BA2-3 Arm Bedriftsvegen (Skien)

I kommunedelplan for Kjøbekkommrådet ligger det ikke gang- og sykkelveg langs Bedriftsvegen og Kjørbekkdalen. Tiltaket kan være separat gang- og sykkelveg, men sykkelfelt bør også vurderes gjennom et forprosjekt. Løsningen som er kostnadsregnet er sykkelfelt. Lengden er ca. 980 m.

Figur 86. Gang- og sykkelveg langs Bedriftsvegen. Se oversiktskart C6

BA2-4 Arm Kjørbekkdalen (Skien)

Området har fått et variert innhold, fra industri og engroshandel til detaljhandel, skole, menighetshus med mer. Tilbudet til både gående og syklende er for dårlig. I kommunedelplan for Kjørbekkområdet ligger det ikke gang- og sykkelveg langs Kjørbekkdalen og Bedriftsvegen.

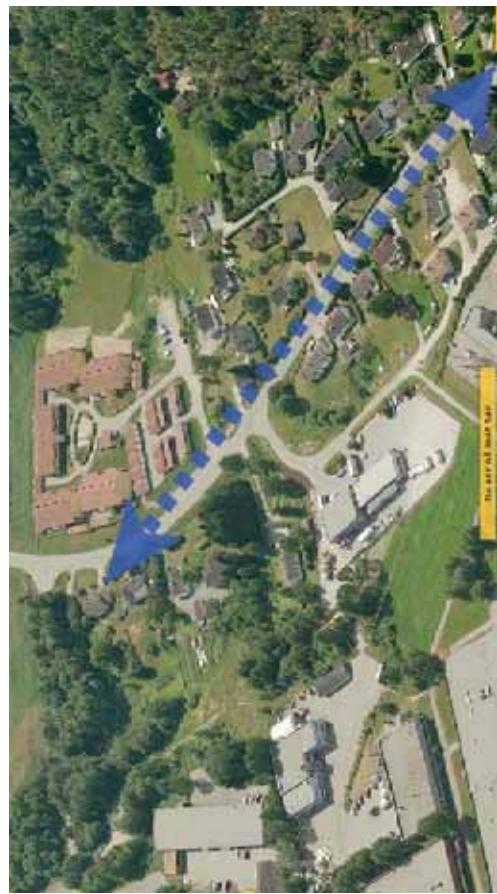
I forbindelse med reguleringsplan for Kjørbekkdalen 4 og 8 er det satt samtidighetskrav til gjennomføring av gang- og sykkelveg forbi disse eiendommene. Anlegget er påbegynt sommeren 2009 og vil omfatte strekningen fram til Bedriftsvegen. Det er naturlig at gang- og sykkelvegen viderføres fram til Bjørntvedtvegen. Gjenstående lengde ca. 310m.

Figur 87. Gang- og sykkelveg i Kjørbekkdalen.
Se oversiktsskart C6

BA2-5 Arm Bjørntvedtvegen (Skien)

Det foreslås å bygge gang- og sykkelveg langs Bjørntvedtvegen fra Rødmrysvingen til kryss med Hulkavegen. Nord for kryss med Kjørbekkdalen er det tosidig bebyggelse. Syd for krysset med Kjørbekkdalen er det få grunneiere som blir berørt. Strekningen er ca. 1,9 km lang.

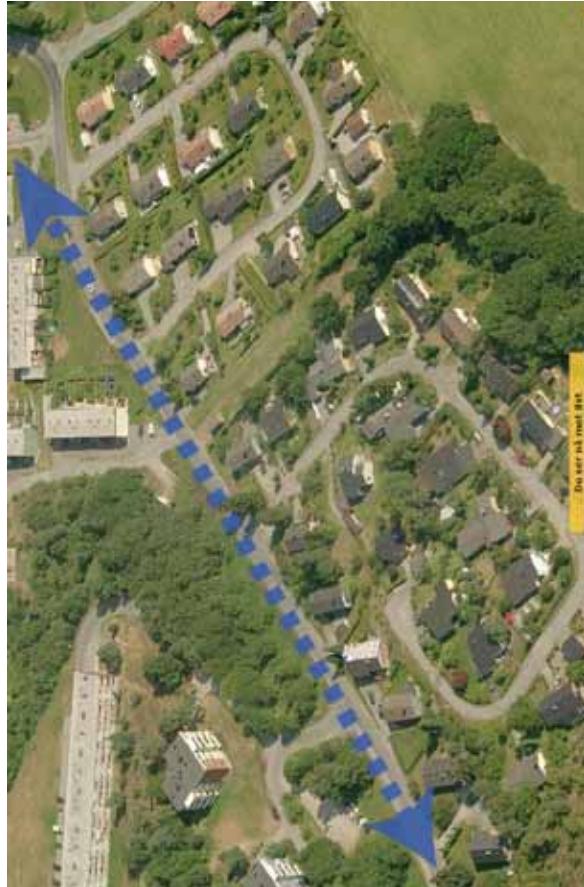

Figur 88. Bjørntvedtvegen sett mot syd. Her foreslås det bygging av gang- og sykkelveg fra nordre avkjøring til Rødmyr til Hulkavegen. Se oversiktsskart C6

BA2-6 Hulkavegen og Klyveåsen fra Klyveåsen til Nybergvegen (Skien)

Arm fra Klyve mot Porsgrunn følger Hulkavegen, Klyvevegen, Nybergvegen, Anders Bårsveg, Heigata og Drangedalsvegen. Hulkavegen og Klyvevegen mangler tilbud for syklende. Resten av strekningen går i lavtrafikkerte gater og løsningen her blir blanda trafikk og god skilting.

Det foreslås å bygge separat gang- og sykkelveg på strekningen Klyveåsen til Nybergvegen over en lengde på 1420 m.

Figur 89. G-s-veg forestås på strekningen Klyveåsen til Nybergvegen. Bildet viser utsnitt fra Hulkavegen. Se oversiktskart C6

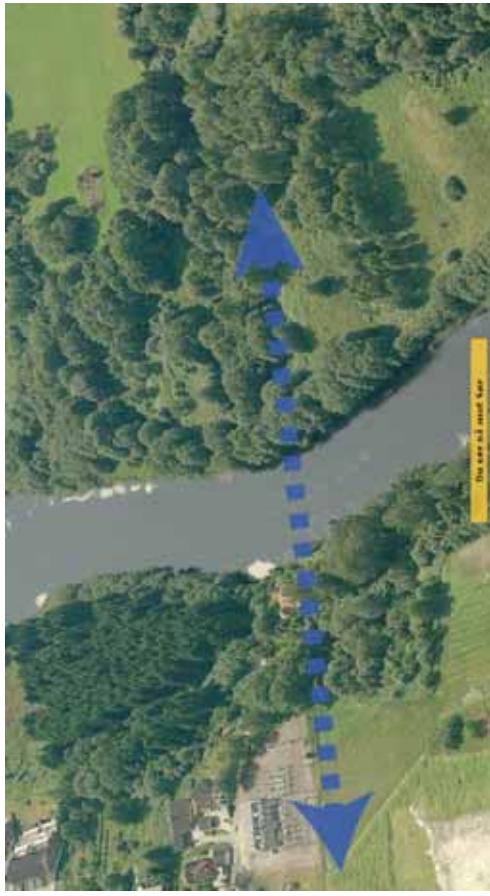
HOVEDVEGNETT FOR SYKKELTRAFIKK - BLÅ HOVEDDRUTE							Kostnader amb. 1	Kostnader amb. 2	Nye gs-bruer	Antatt enhetspris kr/m
Parteller	Amb nivå 1, hovedrute	Amb nivå 2, hovedrute	Amb nivå 1, arm	Amb nivå 2, arm	Bruer	Tekst				
Hovedparsell 1, Nordre Gulset - Ulefossvegen - gjennom sentrum						Ingen tiltak i Gulsetvegen, kun vegvisning				
Gulsetvegen - Falkumbrua						Gs-veg bygd i Hesselberggate, ingen tiltak				
Falkumbrua - Haugesgate						Hesselbergsgate, Ingen tiltak uten å rive kvartsbebyggelse. Må evt. ses i samanheng med gatebruk i sentrum. 30 km/t somme vurderes				
Haugesgate - Torggata					Bru - 1	Ny gs-bru (150m) med tilhørende gs-tilknytning (400m) på begge sider av elva	10 000		19 000 000	34 545
Gulsetvegen-Are Frodes vei/Arhusvegen					BA2-1	Bygging av sykkelfelt - forhengelse av eks sykkelfelt nordover, ca 680 m			6 800 000	10 000
Århusvegen fram til Lindemannsgate						Sykkelfelt bygd, ingen tiltak, kun vegvisning				
Fr. Nansensgt., Odinsgate til Haugesgate						Sykling sammen med biler, vegvisning				
Haugesgate						Ingen tiltak, kun vegvisning				
Hesselbergsgate						Gs-veg bygd, ingen tiltak				
Arm - Skotfossvn. Fra Myren til Fållum br.						Felles med rod hovedrute, prises under rød ruta				
Torggata						Forbedre gs-vegforløp ved Kaffehuset/Møllebrua, ca 100 m	1 500 000			15 000
Torggata - Lillehelleve - Bruene			Bl-1			Felles med rod hovedrute, prises under rød ruta	20 000			
Bruene-Lundedalen på Bakken			B2-1			Ingen tiltak, kun vegvisning. Trase over Mobiltemota innarbeides i replaner				
Bruene - Ulefossvegen						Sykkeveg med fortau over Rostenøya, ca 600 m	6 000 000		10 000	
Bru Klosterøya						Bygging av gs-klattebru fra Follestad til Klosterøya			51 000 000	340 000
Arm Ulefossvegen						Bygging av sykkelfelt; ca 1 km	15 000 000		15 000	
Sum Hovedparsell 1							1 620 000	27 800 000	70 000 000	0
Hovedparsell 2, Porsgrunnsvegen til Pors Stasjon										
Ulefossvegen - Røbbenevegen						Ingen tiltak, kun vegvisning				
Arm Moftafavegen - Fritidsparken						Solumbeta, Bra tilbud, undergang under riksveg, kun vegvisning				
Arm Hagebyvegen						Ingen tiltak, blandet trafikk, kun vegvisning				
Arm Bedriftsvegen					BA2-3	Bygging av sykkelfelt; ca 380 m	10 000		9 800 000	10 000
Arm Kjørbekkdalen					BA2-4	Bygging av gs-veg fra Bedriftsvegen til Bjørntvedtvegen, ca 310 m			3 100 000	10 000
Arm Bjørntvedtvegen					BA2-5	Bygging av gs-veg fra Rødmrysvingen til Hulkavægen, ca 1,9 km			19 000 000	10 000
Arm Rabbenvegen					-	Ingen tiltak, blandet trafikk, kun vegvisning			20 000	
Arm Klyvevegen					BA2-6	Bygging av gs-veg, ca 1,4 km			14 200 000	10 000
Undergang ved Kiwi/Rabben			Bl-2			Forbedre sikt i undergang/varsling og oppmerking	50 000			
Sum Hovedparsell 2							120 000	46 100 000	0	0
Hovedparsell 3, Porsgrunnsvegen Pors Stasjon - Kultangentr. over Porsgrunnsbrua										
Porsgrunnsvn. Pors stasjon-Bjørndalsjordet			Bl-3			Bygging av sykkelveg med fortau, ca 490 m	4 900 000			
Bjørndalsjordet-Moldhaugvegen						Blandet trafikk, kun skilting			10 000	
Krys med Moldhaugvegen - Kirkegata			Bl-4			Demple kjørehastighet! krys for biler, innsnevring			200 000	
Kirkegata fram til Drangedalsvegen						Blandet trafikk, kun skilting			10 000	
Bru Moldhaugen					Bru - 3	Bruk av gs-klattebru fra Moldhaugen til Østre lrygge/planlagt kulturhus			68 000 000	340 000
Drangedalsvegen til Krys med Rv356			Bl-5			Sykkelfelt og skilting, ca 100 m	1 500 000		15 000	
Brugata fra Dr. Dalsvegen til Porsgr. bru						Sykkelfelt, ses i sammenheng med ombygging av Krysset				
Nybergvegen-Heigata-Drangleidalsvegen						Blandet trafikk, kun skilting			10 000	
Porsgrunnsbrua						Ingen tiltak, men sykkelfelt: reasfaltertes og merkes med piler				
Brugata fra brua til Storgata						Bygging av sykkelfelt - ses i sammenheng med Utbygging DT				
Storgata fram til Sundjordetkanalen						Bygging av sykkelfelt - ses i sammenheng med Utbygging DT			50 000	
Sundjordetkanalen til Kultangalskrysset						Gr-s-veg bygd, ingen tiltak, kun vegvisning			30 000	
Arm Drangedalsvegen						Gr-s-veg bygd, kun vegvisning			10 000	
Sum Hovedparsell 3							6 670 000	0	68 000 000	
Hovedparsell 4, Kultangenkrysset - Bakkedammen										
Hydrovegen, Fjordgata fram til Birkelandsgt.						Ingen tiltak, kun vegvisning, B/s-veg bygd				
KR, Birkelandsgate til Bakkedammen						Ingen tiltak, kun vegvisning, Sykling sammen med biler				
Arm Tongata						Gr-s-veg bygd, ingen tiltak, kun skilting				
Sum Hovedparsell 4							90 000	0	73 900 000	138 000 000
Sum blå ruta							8 500 000			

Ambisjonsnivå 3

BRU-1 Falkumbru gang- og sykkelbru (Skien)

Det er usikkert når ny kjørebru over falkumelva ved Århus bru kan realiseres. Det er imidlertid foreslått å bygge en ren gang- og sykkelvegbru tilsvarende den som er bygd over Falkumbru syd for politihuset på Myren. Denne forbindelsen vil ha potensiale til å fange opp mange syklende mellom Gulset og byen (jfr kap. Trafikk beregning). I nedslagsfeltet til sykkelbrua på Gulset er det i kommuneplanen lagt til rute for nye boligområder.

I tillegg til bruha på ca. 150 m inngår ca. 400 m gang- og sykkelveg.

Figur 90. Illustrasjonen viser område der det kan være aktuelt å bygge gang- og sykkelvegbru. Se oversiktskart C5

BRU-2 G/s-bru fra Klosterøya til Follestad (Skien)

I forbindelse med reguleringsplan for Klosterøya og planer for utvikling av områdene på Langbryggene ble det lansert tanker om gang- og sykkelvegbru over Bryggevannet fra Follestad til Klosterøya. Tidligere var det ferjeforbindelse på dette stedet.

Brua må være til å åpne for å slippe båttrafikken opp Telemarks-vassdraget. Sammen med bru fra Klosterøya mot Klosterfoss dannes en god og effektiv øst-vestforbindelse som kan korte reiseleng-

den for en del sykkelrelasjoner med inntil 1300 m. Tilsvarende gang- og sykkel/klaffebru i Tønsberg kostet i 2005 ca. 45 mill kr. Det antas at bru over Bryggevannet kan koste mellom 50 og 60 mill kr. Det antas at bruha kan bli et spoleislag mellom stat/kommune og flere andre bidragsytere. Brua blir ca. 150 m lang.

Figur 91. Tønsberg. Gang- og sykkelvegbru med klaffer

Figur 92. Bru over Bryggevannet fra Follestad til Klosterøya, oversiktskart C4

BRU-3 G/s-bru over elva fra Østre brygge til Moldhaugen (Porsgrunn)

Brua går fra Moldhaugen til Østre brygge der det skal bygges nytt kulturhus. Brua vil bidra til å knytte Vessia og sentrum bedre sammen. Løsningen er ønsket vurdert av Porsgrunn kommune. ATP-beregningene viser at bruha har tydelig effekt på den totale sykkelsyrsen, men den er forholdsvis lokal.

Brua må, som for bru over Bryggevannet, være klaffebru pga skipstrafikken. Det må utarbeides forprosjekt for løsningen som skal legges til grunn for videre prosjektering og gjennomføring. Løsningen må bli finansiert av ulike interesser, kommune, stat og private. Brua blir like lang og kostnadene antas å ligge på samme nivå som bru over Bryggevannet.

Figur 93. Område der nytt kulturhus skal bygges på Østre brygge. Her foreslås det g/s-bru. Se oversiktskart C7

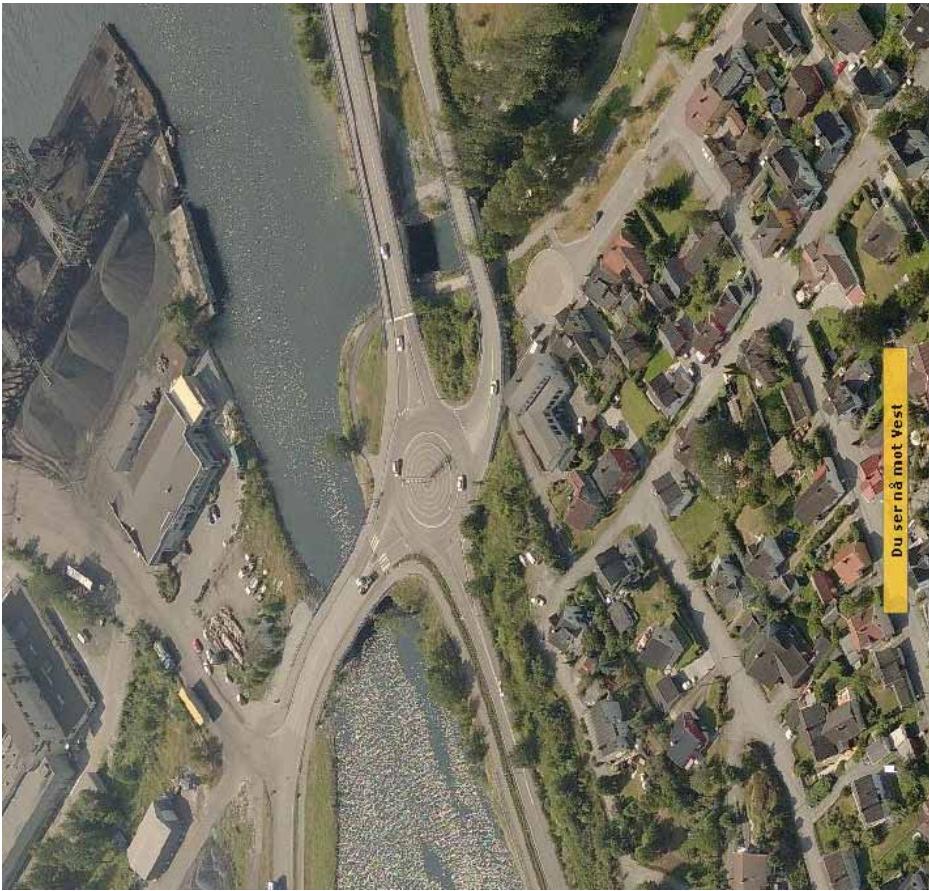
Porsgrunnsvegen fra Ulefossvegen til Pors stasjon (Skien og Porsgrunn)

Tiltaket gjelder bygging av sykkelfelt som supplement til gang- og sykkelveg fra krysset med Ulefossvegen til Porsbanen. Strekningen er ca. 6000 m. Det må utarbeides forprosjekt for hvordan sykkelfeltene håndteres i rundkjøringene ved Tufte og Kjørbekk. I rundkjøringa ved Tufte kan sør gående felt antakelig tas ut i gang- og sykkelfelgen som krysser Telemarksvegen plansiktig mens nordgående felt kan ledes forbi utenom rundkjøringa.

Etablering av sykkelfelt vil kreve utvidelse av veggen med ca. 3 m. I utgangspunktet synes det mest fornuftig med utvidelse på østsida av veggen. Valg av side for breddeutvidelse og sykkelfeltføringer forbi rundkjøringa ved Kjørbekk og ved Tollnes/Pors stasjon, vurderes gjennom et forprosjekt.

Figur 94. Sykkelfelt langs Porsgrunnsvegen.
Se oversiktskart C4 og C6

Brugata, Storgata mot Frednes og Hydro (Porsgrunn)

Tiltaket går ut på å etablere symmetrisk sykkelfelt i Brugata og Storgata.

I reguleringsplan for Down Town er det foreslått å fjerne rundkjøringen i Brugata og gjenåpne krysset Brugata/Storgata. Sykkelfeltene over Porsgrunnbrua forlenges mot Storgata og følger Storgata mot Sundjordekanalen.

Etter nytt kryss med Frednesøya blir det systemskifte med sykling på eksisterende gang- og sykkelveg langs Sundjordekanalen, Kultangen og Hydrovegen. Det vurderes om denne strekningen bør bygges om til sykkelveg med fortau for å unngå konflikt mellom gående og syklende. I forbindelse med utvikling av Frednes/Down Town og nye arbeidsplasser langs Gunneklevfjorden antas det økning av antall gående og syklende i området. Etablering av sykkelveg med fortau kan gjennomføres uten altfor store kostnader på mesteparten av strekningen. Under bruene ved Kultangen er gang- og sykkelvegen smalere og det er kostnadskrevende å utvide gang- og sykkelvegen med ca. 2 m. Løsningen som skal legges til grunn for planlegging og gjennomføring avklares gjennom et forprosjekt.

Figur 95. Om det kan bygges sykkelveg med fortau under bruene ved Kultangen avklares gjennom et forprosjekt. Se oversiktskart C7

KILDER

- 2003 – Håndbok 233 – Sykkelhåndboka
- 2003 – Håndbok 111 – Drift og vedlikehold
- 2003 – Nasjonal sykkelstrategi. Grunnlagsdokument
- 2004 – Håndbok 249, Sykkelveginspesksjoner
- 2008 – Sykkelparkering. Rapport Utbyggingsavdelingen
- 2008 – Sykkelbyundersøkelse, region sør, fra SINTEF
- 2008 – Håndbok 017, Veg og gateutforming
- 2009 – Håndbok 278, Veileder universell utforming